

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÓTHY KÁLMÁN alezredes

Segédszerkeszto:

BENEDEK MIHÁLY őrnagy

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csckszáma:

25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Tízezer pengő.

Liszt-, cukor- és zsirhegyek tornyosultak a nyomozó csendőr előtt, száz és száz szájtól elrejtett anyag és a háttérben ott állott az erkölcs és a nemzet örök tagadója, a zsidó, aki látván, hogy nincs lehetőség a tagadásra, a nyomozó csendőr zsebébe gyömöszölt tízezer pengőt. Ennyire becsülte a magyar csendőrt, bár lehet, hogy adhatott volna többet is, hiszen egymás között ennél — akár százszor is — többet összeszedni, nem gond, de tegyük fel, hogy hirtelenében nem volt több kéznél. Úgy gondolta a vesztegető, hogy ettől a csendőr biztosan megszédül, a csendőr nincs gránitból vagy acélból... és kinek ne lenne szüksége a pénzre, a mindenható hatalomra, az élet legnagyobb kísértőjére és kerítőjére? Tudják ők ezt évezredek gyakorlatukból jól és biztosan. Hát itt tévedtek. A csendőr elfogadta a halom pénzt, meg is köszönte, de szavai végeztével a bilincs is előkerült. Azóta a zsidó a cellában számolja a napjait, hisszük: igen sokáig.

Volt ez így máskor is és nem is szűnik meg soha, előfordul nemcsak a csendőrrel szemben. Ha azonban valamikor, akkor ma, két világ harcában tobzódik igazán az ebben a bűnben elrejtett minden aljasság. Ma ennek elsősorban nem az az értelme, hogy valami elhallgatva maradjon, ma ennek a bűnnek más a lényege, a célja: a lélek szilárdságának megtörése nemcsak a csendőrben, hanem a csendőr elbuktatásán túl mind azokban is, akik a csendőrben hisznek és hinni szeretnek, mert életük nélkülözhetetlen tartozékának látják és tudják a csendőrt.

Nemcsak az államhatalom emberének, a karhatalom tagjának a megvásárlásával igyekeznek a rend alapjait megingatni, ma' emellett azokat is szét kell zúzni, akik hisznek a csendőrben. Ez a hit adja meg a csendőr munkásságának szépségét, ez segítette és juttatja eddigi eredményeihez, többek között az élet feltételeinek, a nyugalomnak és a rendnek a megteremtéséhez és fenntartásához. A cél tehát minden-
nel semmivé tenni a csendőrt azok előtt, akiknek érdekében verejtékezik, le kell rontani értékét a porig s akkor a reábizottakkal könnyebb lesz végezni. Látják a háttérben állók, hogy ma sziklaszilárdan áll a közbiztonság embere a veszedelmekkel és az aljas törekvésekkel szemben, mögötte pedig ott áll,

dolgozik, verekszik az élettel a tiszta magyar, a magyarságáért a Donnál és a búzakeresztek, münelypadok menett dolgozó magyar, ezekért és ezeken át az annyiszor lesújtott egész magyarságért állja a feléje zuduló áradatokat a magyar csendőr, ezt el kell tehát előbb távolítani és aztán nekimenni a magyar lelkeknek, mert különben elveszett a harc, amelynek eredményeit hiába várják a harctereken. El kell hitetni tehát, illetve ki kell verni a hitükből, azt, hogy a csendőr több, mint az élet szürke robotosa, le kell jártni a rójuk kristályossá nemesedett felfogást, azt kell elhitetni, hogy a csendőr megvehető és hogy mindaz, amit a csendőr erkölcsi értékéről maguknak alkotnak, mindössze szines máz, hazugság.

Ma a megvesztegetéseknek ez a célja. Ma ez a bűn megkísért minden egyes csendőrt. Nem a gyilkosságok és a rablások állanak ma a bűnök tengerében kimagaslóan, hanem azok a főbenjáró bűnök, amelyekkel el lehet venni bárkitől egy falat kenyeret, fel lehet fakasztani a gondok és a nélkülözések zilipjeit, el lehet hinteni a megtorpanás fekete konkolyait, egymásnak lehet uszítani fiút és apát, családot és a közösség tagjait, bele lehet ékelni a közfelfogásba a reménytelenséget, a kilátástalanságot. Minden pénzt megér, ha valahol valamenynyire is sikerülnek ezek a bűnök és ezeknek a bűnöknek az óceánjában fáradozó csendőrt kell az útból eltávolítani akár így, akár úgy! Nincs csendőr, aki ne találkoznék ezzel a bűnnel kicsiben vagy nagyban és ha találkozik, számíthat mindig arra, hogy a nagy tét érdekében mindig meg fog jelenni mögötte a kísértés: pénz, pénzek és egyebek is.

Minden csendőr úgy fog eljárni, mint ez a nyomozó és határozottan tudtára fogja adni mindenkinek azt, amit ilyenekkel szemben tett. Ezt elsősorban nem önmagáért teszi meg, hanem a testületben élő értékek érdekében, amelyekkel — a küzdő nemzet egyéb értékei mellett — végig kell harcolni és győzelmesen befejezni a harcot, amely azt van hivatva eldönteni: legyünk-e továbbra is a Kárpátok ölében vagy tünjünk-e el az életből.

Világító pontok a járőrök és a körlet messze világító pontjai az őrszlaktanyák is, amelyekhez csorbítatlan bizalommal fordulnak és járnak a magyar föld magyarul élő tagjai, egyetlen vonás sem homályosíthatja el ezeket a pontokat, arra olyan szerezettel, vágyakozással, féltékenyen kell gondolni, mint a harcterek férfiaiak az otthon hagyott családra vagy az itthon dolgozóknak a távollévők harcaira.

A tábori rendészetről.

Írta: PINCZÉS ZOLTÁN ezredes.

— Ötödik közlemény. —

A tábori rendészet általános feladatköre.

(II. FEJEZET.)

A csendőrség békében közbiztonsági végrehajtó testület, amin azt értjük, hogy saját intézkedési jog nélkül működik s tevékenységében a hatóságok és bíróságok rendelkezéseinek vagy intézkedéseinek végrehajtására szorítkozik. Még akkor is, amikor önálló ténykedést pl. elfogást, házkutatást stb. foganatosít, nem a saját hatáskörét gyakorolja, hanem annak a közigazgatási, igazságügyi stb. hatóságnak az átruházott hatáskörét, amelynek nevében vagy helyettesítésében eljár.

Ezt így kívánja az ország alkotmánya és jogrendje; hatósági intézkedési jogot senki sem gyakorolhat, akit arra a törvény fel nem hatalmazott. Számos gyakorlati előnye is van a rendelkező és a végrehajtó szervek elkülönülésének, ezúttal azonban nem akarok ezek részletezésébe bocsátkozni, mert eltértené a tárgyamtól.

Minthogy a tábori csendőrség hivatása és feladatköre — tábori viszonylatban — a békecsendőrségével azonos, észszerű lett volna, hogy a tábori csendőrség is csupán végrehajtó feladatokat kapjon, egyebekben pedig alkalmazkodjék az intézkedő parancsnokságoktól vett rendelkezésekhez. Ilyen intézkedő parancsnokságok pl. a rendszeres katonai közigazgatású területen a katonai

közigazgatási parancsnokságok, azután a szállás- (tábor-) parancsnokság, a seregtest-, a szállás-, a tábor parancsnokság, a hírszerző és kémelhárító tisztek, a tábori bíróságok stb. A tábori csendőrség — és még inkább a csapatcsendőrség — a hadművelleti területen is beérte volna a végrehajtó jogkörrel, amelyet természetesen a harctéri viszonyokhoz kellett és lehetett volna alkalmazni.

Ezzel szemben a szabályzat 30. pontja a tábori rendészeti szolgálat számára kettős feladatkört határoz meg: a végrehajtó és az intézkedő szolgálatot. Vagyis lehetőséget ad arra, hogy a tábori rendészeti szervek az intézkedő parancsnokságokat és katonai hatóságokat ne csak szolgálják, hanem helyettesítsék is. Erre azért van szükség, mert főként nagykiterjedésű hadművelleti területen nem mindenüvé lehet intézkedő parancsnokságot állítani, ahol ilyenre szükség lenne, egyes katonai közigazgatási parancsnokságoknak pedig olyan nagy működési területet kell adni, hogy annak minden részét nem tudják közvetlenül igazgatni. Különösen olyan területen, ahol a vasúti, közúti, táviró- és távbeszélő hálózat gyér, ahol a katonai közigazgatási parancsnokság területének egyes részeivel csak nehezen és körülményesen tud érintkezni, lehet szükség arra, hogy a kiküldött tábori csendőrtisztek, sőt még az őrsparancsnokok is általános vagy eseti felhatalmazást kapjanak olyan közigazgatási intézkedések megtételére, amelyeket a helyi viszonyok szükségessé tesznek, vagy amelyeknek elrendelése nem tűr halasztást. Vagyis a „helyi hatóság” jogkörét kapják az ilyen tábori csendőrpáncs-

Menyasszonyomnak.

Írta: Magyar csendőr.

*Amikor hívlak, nem mondom neked,
Hogy velem gondtalan lesz életed.
Nem vár fényes mód, nagy lakás reád, —
De kis hajlékot, majd az Isten ad.*

*Nem járhat sz gazdagon, kedven-kényen;
Rangod is csak az lesz, ami nékem.
Nem lesz eseléded, — lesz dolgos napod;
A ruhádat is — magad, ha varrod...*

*Hűséget kérek, végtelen nagyot!
Ha ez lesz is minden, amit kapok.
Jó vagy rossz sorban osztályos felem:
Hová vet sorsom, ott legyél velem.*

*Legyen neked gond, ami gond nekem, —
Szeresd a pályát, mint én szeretem.
Csüngjön a szíved, lelked a Hazán:
Szeressed azt is híven, igazán.*

*Legyen a hajlék tiszta, szép, meleg:
Hozd magaddal a dolgos két kezéd.
Legyen ott béke és legyen ott hit:
Hozzál magaddal imádságot is.*

*Lakjanak benne örülő szívek,
Jöjjenek majd el apró kis hívek.
Nem baj, hogy néha hangos lesz a ház, —
Tudom, ott mindig boldogság tanyáz...*

Gáláns vendégek.

Írta: CSURKA PÉTER.

Új itt már minden ebben a csárdában. Pedig ebben az útszéli csárdában még a szegénylegények utolsó elárvult ivadékai is iddogáltak a kilencvenes évek végén. Naphosszat lestek a Vésztőre, Szeghalomra igyekvő vásárosokra. De új itt maga az élet is. Köves az országút, pedig még pár évvel ezelőtt agyig furódott a sárba csatakos őszi napokon a kocsikerék. Hasonlóan a télutón is, mikor Várad felől elindult dudolva a tavasztígérő első lanyha szél, végigszaladt Biharban, Békésben, felszívta a fagyot a földéről, csavarni kezdte belőlük a vizet. Mindezekre még gyerekkoromból emlékszem, mikor kedve szottyant valamelyik bátyámnak bejönni értem a városba, hogy kifuvarozzon nagymamához, Rosszerdőre. Sokszor belévesztünk a sárba.

Most áramvonalas gépkocsik rohannak el a csárda mellett, teherautók dübörögnek el hajnalonként megvakva mindenféle vásári áruval. Ezelőtt harminc-negyen esztendővel megcsodálták volna ezt a nyüzsgést a vadvizek lakói, gémei, darvak, őzcsordák, melyek a Kanális bozótjai között a sűrű nádasokban kövérre hízta.

Egyik délelőttön három cigánykupec kötött ki a csárda előtt. Kocsival jöttek, kocsijukat egy ló húzta, de a koci után kilenc ló volt kötvé. Három mezítlábos, ostoros, vastag aranyóraláncos lócsiszár, tíz darab ló tulajdonosa, hangoskodva állított be a kocsmába. Unokabátyám — a kocma tulajdonosa — gyanakodva fürkészte őket. Azt vizsgálta, hogy voltak-e már vendégei?

A cigányok sört kértek. Hármat egyszerre. Úgy az üvegből akarták kihúzni. Bátyám rájuk szólt.

— Poharat adtam! Tessék a pohárból inni!

nokok, olyan terjedelemben, amilyenben a katonai közgazgatási parancsnokság azt reájuk ruházza.

Hasonló a helyzet a szükségszerű katonai közgazgatásban is. Itt az intézkedő hatóság tennivalóit a seregtest parancsnoksághoz beosztott egy vagy több katonai közgazgatási előadó végzi, akiknek e minőségükben természetesen a tábori csendőrség is rendelkezésükre áll. Külön katonai közgazgatási előadóra azonban nem mindenik seregtestnél van szükség; ezeket a helyeket rendszerint csak azoknál a seregtesteknél lehet betölteni, amelyek hosszabb időn — heteken, esetleg hónapokon át — vannak egy területen berendezkedve és így annak szükségszerű közgazgatását is alaposabban megszervezhetik és elláthatják. Mozgó harcban a szükségszerű katonai közgazgatás tennivalóit a seregtest tábori rendészeti előadója, illetőleg tábori csendőr osztagparancsnoka is elláthatja. Az ilyen tábori csendőrtiszt tehát katonai közgazgatási előadói minőségében intézkedik, tábori csendőr osztagparancsnoki minőségében pedig végrehajt. Ezzel nemcsak munkaerőt és munkát takarítunk meg, hanem meggátoljuk azt is, hogy a seregtest parancsnokság törzse szükségtelenül növekedjék és irodai munkával foglalkozó személyzete szaporodjék.

A szabályzat a tábori rendészeti szerveknek — elsősorban a tábori csendőrségnek — intézkedési jogkörét külön felhatalmazástól vagy megbízatástól teszi függővé. Erre elsősorban a hatáskörök szétválásztása és a súrlódások megelőzése végett van szükség. Egyébként azonban a tábori rendészeti szolgálatban a végrehajtó és intézkedő szolgálatot nem lehet olyan élesen elhatá-

rolni, mint a békebeli közgazgatásban: a tábori csendőrtisztek, sőt a tábori őrsparancsnokok önálló intézkedésére sokkal gyakrabban van szükség, mint a békebeli szolgálatban. Arra azonban mindig vigyázni kell, hogy a tábori csendőrparancsnok külön felhatalmazás nélkül ne avatkozzék szükségtelenül a rendszeres katonai közgazgatási parancsnokok hatáskörébe és intézkedéseiket ellentétes intézkedésekkel ne zavarja.

A szabályzat 12. §-a sorolja fel a tennivalókat, amelyeket az összes tábori rendészeti szervek végrehajtó hatáskörükben minden külön felhatalmazás nélkül megtenni kötelesek, a 13. §. pedig azokat, amelyeket — mondjuk: „hatósági“ jogkörben — csak külön felhatalmazásra szabad megtenniök. Az utóbbi felsorolás nem teljes, mert adódhatnak helyi természetű kérdések, amelyeket ezenfelül is szabályozni szükséges lehet, de vigyázni kell, nehogy túlsok kérdéssel akarjunk foglalkozni, mert erre a szükségszerű katonai közgazgatásban sem idő, sem mód nincsen. A túlaprólékos parancsnok elvesz a részletekben, belefulladás az irodába, elveszíti az áttekinthetőséget és annak ellenére, hogy halálra dolgozza magát és dolgoztatja a beosztottjait, kevesebbet termel, mint az, aki okosan el tudja választani azt, amit azonnal meg kell tennie attól, amit a későbbi rendszeres vagy polgári közgazgatás számára halaszthat.

Fontos rendelkezése a 33. pont p) alpontjának, hogy a rendelkezéseket és tilalmakat hirdetmények útján a lakosság tudomására kell hozni. Ez azért fontos, mert a 221. pont 3. bekezdése értelmében tábori rendészeti büntető eljárás útján csak olyan tábori rendészeti kihágást

— Dikk mán a göré!... Hát mik vagyunk mink?... Rihesek?

Fél óra alatt megittak tíz üveggel. Egyre hangosabbak lettek. Nevek forogtak. Suta, Csizmaszár, Kapanyél, Bürök, Dajna. Többnyire cigányul beszéltek, sugdolóztak.

Új cigány állított be. Előkelőbb, mint a többi. Tükröfényes fekete ruhában volt a more. A ruha valamikor jobb napokat láthatott, legalább is nem volt kirepedve hátul s most kegyetlenül lefelé kíváncszott. A nadrág felett buggyosan kikandikált az ing s a nyelve, melyet az urak a nadrághoz szoktak gombolni, ütemesen hilintázott a nadrágszíja felett. Fején keménykalap volt, lábán repedezett lakkcipő. Hóna alatt zöld zsákban hegedű. Kabátja a vállán szürke volt az országút porától.

Hát így nézett ki Talpas, a muzsikus cigány. Azért mondom előre, hogy Talpas, mert mikor belépett, az egyik mezítlábos elordította magát.

— Dikk mán na, itt van Talpas!

Talpas vigyorgott. Aztán hirtelen elkomolyodott. Mintha azt mondta volna elbiggyesztett szájjal, hogy nahát itt vagyok, mi közöttök hozzá? Mit komáztok?

Leült a nagy asztal végire. Ügyet sem vetett a többire. Ringlít kért. Nincs. Téli szalámit kért. Az sincs. Aztán „dromadur“ sajtot kért. Persze, hogy az sincs. Bátyám nem is tudja ebben az útszéli csárdában, hogy mi a veszett fene az? Aztán azt indítványozta Talpas, hogy csináljanak neki „kemendekset“ két tojással, de ne süssék nagyon ki, mert ő úgy nem szereti. Erre bátyám dühbe jött.

— Nézd, te cigány, ne kérj itt azt, amiről tudod, hogy úgy sincs, mert kiváglak. Ha van pénzed, rendelj szalonnát, kolbászt, sonkát, tojást, vagy túrót, vagy italt, vagy pedig menj a dolgozra!

Talpas úgy nézett bátyámra, mintha soha ilyen gorombaságot nem hallott volna. Nahát, ide se jövök többet! Hallottak ilyet, hogy a cigány nem lehet raj?

— Hozzon egy deci bort a legolcsóbbikbul, tekintetes úr!

— Hol voltál Talpas? — kérdezte az egyik ragyásképű.

— Kilföldön, ha akarod tudni.

— Na te Talpas!... Mégis hol?

— Joguszlavoniába.

— Hoztál sok lóvrét?... Milyen lóvré van ott?

— Drahoma.

Szünet következett be. Az itthoniak elcsodálkoztak a külföldet járón. Hogy kinötte magát ez a Talpas?!

— Hát osztán mék jobb, hegedülni vagy üzletezni?

— Hegedülni!...

Talpas két lábát keresztbe rakta, félvállat fordított a fajtájabelieknek. Megkapta az egy deci bort. Felét megitta. Mégis odavág valamit ezeknek az utolsóknak, hadd csodálkozzanak, mi lett öbelőle.

— Szeretnék kijutni Tokhalomba!

— Mék ország az, te Talpas?... Tokhalom?!

— Fent van magosan észak felé, aszongyák, a tenger mellett. Veresnyul kint van már két éve, várom, hogy pénzt küldjön, hogy kimenjek. Várnak ott énám...

Nem akarta a sört elfogadni, de rátukmálták. Itt...

A „külföldet“ járt cigány nehezen melegedett össze régi sorstársaival. Nagy messzeségben él már tőlük — legalább is ő úgy gondolta — a karaván az országút, vásárok s egyéb kirándulások, a ló, kupeckedés, a megvetettség, a nomád cigánysors. Arisztokrata göggel itta a sörüket, mennél többet ivott, úgy nőtt a gögje.

— Basaváljál mán te Talpas! — kérte a ragyás cigány.

lehet megtorolni, amelynek tiltott voltát és büntetési tételét a seregtest parancsnokság hirdetmény útján a lakosság tudomására adta. (Hogy mit értünk tábori rendészeti kihágáson, azt a IX. fejezettel kapcsolatban fogjuk tárgyalni).

Valószínű, hogy a tábori rendészeti hirdetmények megszövegezése mindenütt a tábori csendőrtisztek feladata lesz. Irányadóul szolgálhatnak a következők:

a) Arra, hogy mit kell hirdetmény útján szabályozni, elrendelni, vagy megtiltani, a 33. pont ad támpontokat. Ha ennek a pontnak az összes alpontjain végigmegyünk, megkapjuk a hirdetmény vázát;

b) Helyiségenként külön-külön állapítsuk meg, hogy melyek azok a helyi rendészeti kérdések, amelyeket — a 33. pontban felsoroltakon felül — a hirdetményben szintén rendezni kell. Ezeket legjobb az utolsó pontokba felvenni;

c) Csak azt szabályozzuk a hirdetményben, amit az adott viszonyok között szükségesnek látunk. Sok felesleges rendelkezés vagy tilalom csak arra jó, hogy a végén sem a lakosság, sem a tábori rendészeti szervek ne ismerjék ki magukat abban, hogy mi van megengedve és megtiltva;

d) Helyezzünk súlyt a hirdetménynek mind nyelvtanilag, mind jogilag helyes megszövegezésére. Írjunk tömör, rövid mondatokat s kerüljük a túlhosszadalmas pontokat és bekezdéseket is. Az egész hirdetmény legyen világos, egyszerű emberek által is könnyen megérthető;

Talpas nagyot nézett.

— Én basaváljak nektek?... Hehehe... Kilföldön csuda nagy rajoknak basaváltam... Vót köztük gróf is!

— Megfizetek! — sötétlett a szeme a ragyásnak.

Két pengőt lökött Talpas elé. Talpas kivette a zsákból hegedűjét, stimmolt, valami cigánynótába kezdett. A mezitlások nagy multságba fogtak.

Talpasnak már húsz pengőt dobáltak össze.

— Dick, micsoda nagy művész lett ebből a Talpasból?!

— A táalentum! — vigyorgott Talpas.

— Jó cigány voltál „amúgy“ is! — lelkendezett a ragyás. — Jó, hogy elmentél kilföldre bibás, a Pankotai ügyben mindent rád kentünk!... Hehe...

A „művész“ elsápadt. Visszakojtorgott pár esztendő távlatából a Pankotai tanya. Vér, ló, rablás, balta, sötétség, éjszaka, futás, nagy vándorlások, bujkálások, aztán „Joguszlavónia“. Az Isten pusztítsa el ezt a cigányt, miért hozza most fel? Ő már régen azon az úton van, mely a városba visz. Bérelt lakás valamelyik csendes utcában, de még ha a cigánysoron is! Esténként várja a banda, kivilágított fényes kávéházban. Az urak lepertúznak vele, asztaluk mellett ül. Szervusz Talpas! — mondja neki még a főjegyző is, meg az „alispány“ úr. Finom úriasszonyok csudálkoznak rajta, ha játszik majd.

Most itt van ni! Találkozott ezekkel az aljasokkal. Mégha rokonok, vérrokonok is!

*

A lovakat verte a perzselő júliusi nap. Félgutaütötten álltak az országút szélén, étlen, szomjan. A kuglipálya kint állt elhagyottan a kert tövében, hét-köznapos árván. A tanyai magyarok csak vasárnapokon zörgetik a dobot. Most az egyik cigánynak eszébe jutott, hogy kuglizni kéne. Talpas már a hegedűjét nyomta

e) Közöljük a hirdetmény szövegét a helyi sajtóban is, vagy pedig készítsünk arról minél több röpiratszerű másolatot is és osszuk szét a lakosság között.

f) Ha a hirdetményt a lakosság nyelvén is kiadjuk, vigyázzunk arra, hogy a fordítás nyelvtanilag helyes és hibátlanul szedett legyen. Lehetőleg az illető nyelvet tökéletesen bíró jogászemberrel fordíttassuk le, aki a szükséges jogi kifejezéseket ismeri. A rossz vagy éppen humorosan ható fordítás az egész hirdetmény tekintélyét tönkretelheti.

A tábori rendészet ágazatai.

(III. FEJEZET.)

Ebben a fejezetben foglalja össze a szabályzat a tábori rendészet „külszolgálati“ tennivalóit, a tábori rendészeti járőrök számára adott útmutatások keretében.

A 34. pont a tábori rendészeti szervek önálló, kezdeményező, öntevékeny munkájának fontosságát hangsúlyozza. Ezen múlik a tábori rendészeti szolgálat egész értéke vagy értéktelensége. Arra, hogy a tábori rendészeti szolgálatot maga a seregestparancsnok, a vezérkari főnök, vagy a tábori csendőrségen kívülálló bármilyen honvédségi szerv irányítsa, vagy hogy a tábori csendőrtisztek a honvédségtől kapjanak a tábori rendészet kezelésére vonatkozó kezdeményezést: nem lehet, nem is szabad számítani. A tábori csendőrségnek magának kell a munkát nemcsak elvégeznie, hanem megkeresnie, felkutatnia is. Ezen persze nem azt kell érteni, hogy „csináljon“ munkát magának akkor is, ha nincsen,

belé a zsákba. Innen menekülni kell. Indult. A ragyás rászólt.

— Hová inalsz, Talpas?... Maradj, kuglizunk!

Talpas ellenkezett. Nem lehet, mert írt a váradi cigányoknak, hogy vigyázzanak, mert érkezik. Várja Bögre, meg Lajstromos a határon Szentjánosnál, az „átkelőnél“, megalakítja a tokhalomi (Stockholm!) bandát.

De a három cigány húzta Talpast, belekarolt. Nem engedte elmenni. Nekiálltak kuglizni. Olyan lármát csaptak, csakúgy visszhangzott belé a tanyák alja. Pénzre játszottak. Szürkületig vándorolt a pénz egyik-től a másikhoz. Estére Talpashoz került minden pénz. De ekkorára már olyan részekek lettek, alig álltak a lábukon. És miután bátyám nem volt hajlandó kivilágítani a pályát, káromkodva vonultak ki az országútra. Talpas, a művész azt vitatta, hogy ami volt, az volt, hozzájuk képest ő már gróf. Köszönje meg minden tetves cigány, ha ő hozzá leereszkedik.

Erre a ragyás hatalmas pofont kent le Talpasnak. Aztán a másik kettő is neki esett. Visszapofozták Talpastól az elnyert pénzt, kiforgatták zsebeit, aztán az eszméletlen cigányt feldobták a kocsira, elhajtottak.

Eszeveszett ordításuk sokáig visszahallatszott az elsötétült országútról.

Másnap reggel gyanakodva vártam a betérőket, melyik jelenti először, hogy halva találtak egy cigányt a tarhosi országúton?...

Nem jelentette senki.

De úgy tizóratájt két csendőr kísért három cigányt megbilincselve az országúton. Középen volt Talpas, balról a ragyás, jobbról a legvénebb.

*

Hogy a negyediket, a legfiatalabbat és a lovakat hol hagyták, az már pusztán a hatóság dolga. Én ezt láttam, a többibe nem avatkoztam belé.

hanem, hogy szakavatott szemmel meglássa, megtalálja és nógatás nélkül, csendben, észrevétlenül el is végezze a tennivalóit. Ez a legbiztosabb módja a tábori csendőrség helyes érvényesülésének és munkája elismerésének, mert az elért eredmények önmagukat dicsérik. Aki kényelmesen heverészve várja a „panaszosokat“ s ha nem jönnek, semmit sem tesz, megérdemli, hogy a parancsnoka barátságtalanul figyelmeztesse őt a szabályzat 34. pontjára.

A járőrszolgálat elvei ugyanazok, mint a békeszolgálatban. Azért mondom, hogy az elvei, mert a valóságban másként fest, mint a békeidők rendszeres, nyugalmas járőrszolgálat. Bizonyos ugyan, hogy minden hadműveleti területnek vannak nyugalmas vidékei, ahol semmi akadályja sincsen annak, hogy a telepített tábori csendőrök az „örskörletét“ teljesen az itthoni előírások szerint portyáztassa, mégis, a tábori rendészeti járőrszolgálat olyan sokféle lehet, hogy megközelítőleg sem lehetséges azokra egységes szabályt alkotni.

Mozgó tábori csendőrörsökön szó sem lehet rendszeres járőrszolgálatról. Itt a tábori csendőrörsök legfeljebb azt tehetik, hogy a járőreiket a seregtestnek vagy egyes részeknek mozgása közben hol ezzel, hol azzal a menetszloppal meneteltetik, vagy menetközben pihenetnek (járóművön szállítják) és megálláskor, pihenés vagy éjjelezés közben járőröztetik. Ha gépkocsi áll rendelkezésre, a járőr azzal is portyázhatja a seregtest területét, amennyire az útviszonyok és a menetszlopok megengedik. Egyáltalán: mozgó tábori csendőrörsön a járőrszolgálat minél kötetlenebb legyen, ami azonban nem jelenti azt, hogy a járőrök irányítás nélkül bolyongjanak és ellenőrzés nélkül azt tegyék, amit akarnak. Sőt: minél kevésbé vannak a járőrök az őrsparancsnok szeme előtt, annál éberebb legyen az ellenőrzés.

Telepített tábori csendőrörsökön a járőrszolgálat módját a vidék közbiztonsági viszonyai szabják meg. Mindenekelőtt: tereptárgyak portyázásáról — bármennyire kívánatos lenne is — nem igen lehet szó; örülni kell, ha a járőrök a községekbe eljutnak. Ellenséges érzelmű lakosság között két főből álló járőröket nem igen lehet vezényelni; az erősebb járőr viszont a szolgálat gyakorlatát, tehát éberségét csökkenti. Semmiféle járómű használatát nem szabad korlátozni már persze olyanét, ami rendes módon áll az őrs rendelkezésére, mert az már súlyos visszaélésszámbamenő kényelem volna, ha a csendőrök a lakosságot előfogatért zaklatnák azért, hogy kocsin portyázhassanak. Egyébként teljesen mindegy, hogy mikor, hogyan, hol portyáznak a tábori csendőrörsök, a lényeg az, hogy minél többet portyázzanak, mozogjanak a körletükben, hogy lássák őket s ők is lássanak, halljanak. Ez a lényeg, a forma mellékes.

Menetek közben, azaz helyesebben előnyomulás alatt van a legtöbb dolga a tábori csendőrnek és a csapatcsendőrnek. Maradozók, lemaradt járóművek, menet-szabálytalanságok, a menekülő polgári lakosság, az ellenség által kiűritett útbajított községek, forgalom-szabályozás stb. mind sok és fontos munkát ad a tábori rendészeti járőröknek. A 16. §-ba foglalt menetszabályokat minden tábori csendőr és csapatcsendőr jól ismerje, mert a legtöbb nézeteltérés, szóváltás, okvetetlenkedés ilyenkor adódik. Ez ellen csak a szabály pontos és biztos ismerete nyújt védelmet.

Harc közben a csapatcsendőrök és a tábori csendőrök a számukra kijelölt helyen vagy vonalon tartózkodjanak. Ha a helyet nem jelölték meg, akkor a csapatcsendőrök közvetlenül a küzdők mögött, a tábori

csendőrök pedig a seregtest-parancsnokságok vonalában portyázzanak. Főfeladatuk ilyenkor annak a meggátálása, hogy az ütközetből senki sebesülés nélkül, illetőleg engedély nélkül el ne távozzék, vissza ne maradjon, el ne rejtőzzék és a közvetlen beosztását el ne hagyja. Az ellenőrzés nem lehet eléggé éber, mert ütközet közben rendszerint sokan igyekeznek magukat a legkülönfélébb ürügyekkel kivonni alóla. Ha a csapattest- vagy a seregtestparancsnok egy bizonyos vonalnak hátrafelé való átlépését megtiltotta, akkor az ellen, aki visszafutva a vonalat átlépi és felszólításra vissza nem fordul, vagy meg nem áll, fegyvert kell használni.

Hadifoglyok rendezésével a tábori csendőröket csak annyiban foglalkoztassuk, amennyiben közülök a kihallgatásra alkalmasakat, valamint az esetleg felelősségre vonandókat ki kell válogatni. Egyébként a hadifoglyokkal foglalkozás nem a tábori csendőrök feladata. Nagyszámú hadifogoly esetén a tábori csendőrök létszáma egyébként is elenyésző ahhoz, hogy őket a hadifoglyok rendezésével megbízhatnók. Ha azonban a hadifoglyok nyelvét beszélő tábori vagy csapatcsendőrünk van, célszerű őket a hadifogolyszállítmányba elvegyíteni. Az ilyen megfigyelő csendőr számára adjunk határozott feladatot arra vonatkozóan, hogy mit igyekezzék a hadifoglyoktól feltűnés nélkül megtudni.

A maradozókkal és szökevényekkel való eljárást a szabályzat 20. §-a részletesen szabályozza. Régi hiányt pótol ezzel. Mint már a bevezetésben említettem, a hadműveleti terület, főként azonban a csapat- és vonatkörlet telve van a legkülönbözőbb ürügyek alatt kóborló katonákkal. A legtöbbjük nem gondol végleges megszökésre, csak éppen „elcselleng“, hol járorködés, hol felvételezés, hol eltévedés ürügye alatt, a valóságban azonban csavargás, kiadós alvás, vagy pedig különféle „szerzés“ céljából vannak az ilyen kóbor emberek között olyanok is, akik súlyos bűncselekményeket követnek el. A tábori csendőröknek és a csapatcsendőröknek az ilyen kóborlókat azonnal el kell fogniok és a szabályzat rendelkezése szerint közvetlenül az alosztályparancsnoknak átadniok. Fontos, hogy maga a tábori csendőr vagy a csapatcsendőr kísérje őket vissza az alosztályhoz és ne kérjen meg ütközben talált járőröket, tiszthelyetteseket, felvételezőket stb., hogy az illetőt átvegyék és szívességből az alosztályhoz kísérjék, mert ebből gyakran egyéb valami lesz, mint aminek lennie kellene.

Ha a maradozók száma nagy, a csapatcsendőrtiszt tegyen javaslatot a csapattestparancsnoknak egy alosztály kijelölésére, ahova a csapatcsendőrök a maradozókat átadják. Az ilyen gyűjtőalosztály parancsnokának egyéniségétől és erélyétől függ, hogy ennek az eljárásnak mennyiben lesz foganatja.

A katonaszökevények üldözésének es elszaporodásuk meggátolásának elengedhetetlen feltétele, hogy mind helyileg, mind központilag nyilván legyenek tartva. A helyi nyilvántartás az illetékes hátszágbeli csendőrök vagy rendőrkapitányság feladata, az országos nyilvántartást a csendőrség központi nyomozó parancsnoksága végzi. A nyilvántartás pontos és hiánytalan volta érdekében a csapatcsendőrtisztnak, illetőleg a tábori csendőr őrsparancsnoknak kötelessége a szökevényről az illetékes őrsöt vagy rendőrkapitányságot a szökési beadványtól függetlenül értesíteni azzal, hogy az illetőről fektessen fel figyelőlapot. A központi nyomozó parancsnokság a nyilvántartást a szökési beadványok alapján vezeti.

Természetesen gondoskodni kell a nyilvántartás megszüntetéséről is, ha a szökevény kézrekerül vagy ha az úgy egyébként elintéztést nyer.

Az ellenséghez átszökés gyanúja esetén az eljárás ugyanez, azzal a különbséggel, hogy ilyen esetben a csapatcsendőr tiszt az átszökés körülményeit, a tanuk nevét, lakóhelyét személyi adatait, polgári lakóhelyét stb. rövid jegyzőkönyvben rögzíti és a jegyzőkönyvet is megküldi a csendőr központi nyomozó parancsnokságnak megőrzés végett, függetlenül attól, hogy az áruló ellen ezzel párhuzamosan hadbírói eljárás is indult-e. Ilyen módon kétszeresen biztosítva lesz, hogy az áruló kézrekerítése esetén a felelősségrevonást nem fogja elkerülni.

A 62. pontban említett tábori levelezőlapok az első világháború alatt jól beváltak.

A tábori egészségügyi rendészet vezetése a parancsnokok, közelebről a vezető orvosok feladata; a tábori rendészeti szervek ebben csak támogató tevékenységet fejtenek ki. Ennek a támogatásnak azonban öntevékenynek kell lennie; azt értve ezen, hogy a tábori rendészeti járőrök portyázásaik során maguk is terjesszék ki a figyelmüket minden olyan jelenségre, vagy mulasztásra, amely a tábori egészségügy ártalmára van s ha intézkedni nem tudnak, tegyenek jelentést.

A tábori egészségügyi szabályok megtartása tekintetében főként a polgári lakosság igényli a tábori rendészeti szervek ellenőrzését, mert azt rajtuk kívül más nem igen ellenőrzi.

A szabályzat csak azokat a tábori egészségügyi intézkedéseket foglalja össze, amelyeket a tábori rendészeti szervek ellenőrizni tudnak, vagyis amelyek felismeréséhez semmiféle szakképzettség nem szükséges, tehát az értelmesebb csapatcsendőr is meg tudja magának jegyezni. Ha a tábori rendészeti szervek mindazt valóban ellenőrizni is fogják, amit a tervezet kötelességüké tesz, nagy hasznára lesznek a tábori egészségügynek, főként pedig a járványok megelőzésének.

A tábori egészségügyi rendészeti szolgálat tekintetében a tábori rendészeti szervek a csapatok és parancsnokságok vezető orvosainak közvetlen rendelkezésére állanak annyiban, hogy az azoktól vett, egészségügyi tárgyú intézkedéseknek eleget tenni tartoznak. (Pl. a csapattest vezető orvosa közvetlenül közli a csapatcsendőr tiszttel az egészségügyi intézkedéseket, amelyeknek a csapatok és a polgári lakosság részéről való megtartását a csapatcsendőröknek ellenőrizniük kell, vagy pedig megjelöli, hogy az ellenőrzés súlyát mire kell helyezni. Hasonlóképpen jár el pl. a hadtest vezető orvos a tábori csendőr osztagparancsnoknál). Tábori egészségügyben a tábori csendőrök (csapatcsendőrök) a polgári lakosságot ellenőrző, beoltó, elkülönítő stb. orvosok mellé karhatalomként is kirendelhetők.

A vasúti szolgálat alapos megszervezése igen fontos. Legcélszerűbb külön tábori vasúti csendőrőrsöket felállítani és minden ellenőrzést ezekkel végeztetni. Az ellenőrzés nyílt és rejtett legyen és terjedjen ki külön a személy- és külön az áruforgalomra. Az utazó katonai és polgári személyek ellenőrzésére beosztott csendőrök ezt a szolgálatukat csendőrségi egyenruhában végezzék; oktassuk őket külön az ellenőrzés miként való fogantatására, a tiszteklél és legénységgel szemben való helyes és biztos fellépésre és gondoskodjunk arról is, hogy mindenféle utazási okmányt, amely egyáltalában használható, alaposan ismerjenek. Külön oktassuk őket a hamisítások gyors felismerésére. Általában gyorsan

dolgozó, jószemű, jó fellépésű, fegyelmezett, talpraeset emberek legyenek. Minden előzetes iskolázás nélkü semmi szín alatt sem szabad őket utasellenőrzésre megbízni.

A vasúti csendőrök másik fele az utasok észrevételén megfigyelésével legyen megbízva. Ha lehet, utaztasuk őket mindig más-más vonalon, hogy ne váljanak ismertekké.

A teheráruforgalmat külön nyomozókkal ellenőriztessük. Ezeknek főként a dézsmálások kinyomozása fog munkát adni, de ellenőrizzék a meg nem engedett szállítmányokat is, mind kifelé, mind a befelé menő forgalomban. Majdnem minden vonaton találni fognak felesleges szállítmánykísérőket; ezeket szállítsák le és jelentés kíséretében kísérjék vissza a csapattestükhöz.

A szabályzat lehetővé teszi, hogy nagyobb pályaudvarokon külön tábori csendőr őrsöt vagy különítményt állítsunk fel. Minthogy ilyen pályaudvarokon a pályaudvarparancsnokságnak az egyenruhás szolgálat ellátására külön őrszemélyzete van, célszerűbb a tábori csendőröket ilyen helyeken is bizalmas megfigyelésekre alkalmazni.

Záróvonalat csak a fővezérség létesíthet. Erre a célra a szabályzat szerint elsősorban a hadtáp-csendőr-zászlóaljkat kell alkalmazni. Ha elegendő lovas tábori csendőr áll rendelkezésünkre — ami ritka eset lesz — a fontosabb helyekre, ahol t. i. ember- vagy árucsempészés folyik, célszerű lovasokat tenni. Ha nagyon hosszú vonalon kell záróvonalat létesíteni és erre a célra nincs elegendő legénységünk, akkor megelégedhetünk azzal, hogy csak a fontosabb szakaszokra telepítsünk záróőrsöket, a vonal többi részét a rendes tábori csendőrőrsökkel ellenőriztetjük. A záróvonalat átlépő vonatok ellenőrzését feltétlenül szervezzük meg.

Kémelhárítás.

(IV. FEJEZET.)

A szabályzat arra törekszik, hogy a tábori rendészeti szervek közreműködése a kémelhárító szolgálatban minél tevékenyebb, gyakorlati szempontból pedig, minél jobban megoldott legyen.

A kémelhárítás, mint önálló tevékenység nem a tábori rendészeti szerveknek, hanem a hadrakelt sereg kémelhárító szerveinek a feladata, amelyek ezt külön szervezet keretében és külön szabályzat szerint végzik. Megbízható és szakképzett végrehajtó személyzet nélkül azonban a kémelhárító szervezet működése vagy csak irodai munkává válik, vagy pedig a kémelhárító tisztek túlterhelését eredményezi, ami a munka kényszerű elnagyolásával, kevésbé fontosnak látszó dolgoknak a fontosak rovására való háttérbeszorulásával jár, már pedig sehol sem szükséges annyira a legapróbb és legjelentéktelenebb részletekkel való beható foglalkozás, mint éppen a kémelhárító szolgálatban.

A szabályzat a tábori rendészet egész szervezetét a kémelhárító szervek végrehajtó intézményévé is fejleszti, fenntartva az elvet, hogy az intézkedés mindig a kémelhárító szervek feladata; a tábori és a csapatcsendőrség nem függetlenítheti magát tőlük, ami azonban nem zárja ki, hogy az ezek által megjelölt határok között öntevékenyen is működjenek.

Bármelyik kémelhárító szervnek joga van bármelyik tábori rendészeti alakulattal közvetlenül intézkedni, ezek pedig a fontosabb észleleteikről, mielőtt fellépnének, jelentést tesznek. A kémelhárító szervek fő-

segítsége a tábori csendőr osztagparancsnok. Minden tábori csendőr osztagnak van nyomozóörse s ezeken legalább néhány olyan csendőre, aki békében nyomozó-alosztálynál teljesített szolgálatot.

Ahhoz azonban, hogy a tábori rendészet szervei a kémelhárításban eredményesen működhessenek közre, szükséges, hogy mind a tisztek, mind a legénység alaposan ismerje az erre vonatkozó legfontosabb tudnivalókat. Ezért a szabályzat a kémelhárító szolgálattal kapcsolatosan nemcsak közigazgatási és eljárási szabályokat ad, hanem összefoglalja a kémelhárítás tárgyi és gyakorlati ismereteit is, elsősorban oktatás céljára.

A tudnivalók részletes összefoglalására azért is szükség volt, mert a tábori csendőrség — és még inkább a csapatcsendőrség — állományában túlnyomó azoknak a száma, akiknek békében nem volt alkalmuk rendszeres kémelhárítással foglalkozni és e téren tapasztalatokat szerezni. Ebből ered pedig a legtöbb hiba, amely némelyeknél káros túlbuzgóságban, másoknál ellenkezőleg: a kicsinek látszó dolgok lebecsülésében jelentkezik. Aki legalább annyival, amennyit a szabályzatból megtanulhat, nincsen tisztában, az azt, amit erről a szolgálatról elképzel, legfeljebb filmekből vagy detektívregényekből merítette s hozzá nem mért munkájával a kémelhárítás ügyének többet árt, mint használ.

A szabályzat nyújtotta összefoglalás jó segítséget ad a legénységet oktató tiszteknek is, mert vázlatot nyújt arról, hogy mit és hogyan oktassanak. De a csendőrök, sőt talán a csapatcsendőrök is, maguktól is bizonyára olvasgatni fogják a szabályzatnak a kémelhárításra vonatkozó rendelkezéseit, mert talán érdekesebbnek fogják találni, mint a többi.

Ha a szabályzat röviden csak annyit rendelne, hogy a tábori rendészeti szervek a kémelhárító szolgálatban közreműködni kötelesek és ha erről mindössze néhány alaki rendelkezést tartalmazna, gyakorlati útmutatások nélkül, a kérdést csak alakilag oldaná meg, lényegileg nem, mert a konkrét tennivalókat kinek-kinek az elképzelésére bízna, már pedig ez nagyon sokféle. Senki figyelme nem terjedhet ki állandóan százféle dologra, azért nagyon célszerű intézkedés közben is a szabályzat e fejezetét minél gyakrabban, újra meg újra átolvasni, mindig találni fogunk benne valamit, amire az adott esetben nem gondoltunk vagy amiről megfeledeztünk. Jó emlékeztető is tehát a IV. fejezet.

Közbiztonsági szolgálat.

(V. FEJEZET.)

Ez a fejezet összefoglalja azokat a tudnivalókat, amelyek a hadműveleti területen teljesítendő általános közbiztonsági szolgálatra vonatkoznak.

A tábori rendészeti szervek nem foglalkoznak állandóan csak szorosan vett tábori rendészeti feladatokkal; sok olyan tennivalójuk van, amely voltaképpen rendes közbiztonsági szolgálat. Bűncselekmények a hadműveleti területen is történnek: ezeket ki kell nyomozni; a nyomozás folyamán kikérdezéseket, házkutatást, elfogást stb. kell foganatosítani, szükséges tehát, hogy a szabályzat az ezekre vonatkozó szabályokat is, legalább a legszükségesebb terjedelemben, összefoglalja.

Természetesen figyelemmel kellett lenni arra, hogy a harc téren nem lehet, de nem is szükséges minden eljárási alakiságnak olyan pontos megtartását követelni, mint békeviszonyok között, ezért a szabályzat ott, ahol lehet, a Szut-tal szemben könnyítéseket, egyszerűsíté-

seket enged. Bizonyos eljárási rendet azért mégis csak meg kell határozni. Nem lehet sem a hadrakelt sereg tagjait, sem pedig a polgári lakosságot kiszolgáltatni egy olyan rendfenntartó szervezetnek, amelynek eljárására semmiféle szabály nincsen, mert ez annyit jelentene pl., hogy a tábori csendőr, sőt még a csapatcsendőr is azt foghatja el, akit akar, addig tarthatja elzárva, amíg akarja s egyáltalán, azt tehet vele, amit akar. Egy ilyen, minden kötöttségtől mentes, féknélküli tábori „rendészeti“ szervezet hamarosan a visszaélések melegágyává és ennek következtében, mind a hadrakelt sereg, mind a polgári lakosság körében olyan ellenszenvessé válhatik, amelynek nem szabad lennie.

Az ugyanis, hogy mindenki azt tegye, amit az adott helyzetben a legjobbnak lát, vagyis, hogy kiki a maga esze szerint intézkedjék és cselekedjék, tetszetős jelszó ugyan, de senki sem fogadja el, aki magát a saját jogában megrövidítve érzi. Aki ellen a tábori csendőr nyomozást folytat, akit elfog, elővezet, megbilincsel, megmotoz stb., nem hajlandó a vele szemben tett kellemetlen vagy éppen megszegyenítő intézkedések vagy cselekmények jogalapjául csupán a tábori csendőr vagy a csapatcsendőr józan észét elfogadni, hanem törvényt, szabályt, utasítást, parancsot követel, amelynek alapján a tábori rendészeti közeg cselekszik. De a tábori rendészeti közeg szempontjából is fontos, hogy minden joga és kötelessége, különösképpen pedig azok, amelyeket személyekkel szemben gyakorol, pontosan körvonalazva legyenek, hogy azokra a saját eljárásának igazolásakor hivatkozassék. Sokkal öntudatosabban, határozottabban mer a tábori csendőr vagy a csapatcsendőr pl. egy elfogást foganatosítani, ha tudja, hogy arra szabályzat adta joga van, mintha nem érzi maga mögött a szabályzat védelmét. Ő persze jónak látja azt, amit tesz, mert ha nem látná annak, nem tenné, de szabályzat hiányában nem lehetne bizonyos abban, hogy vajjon az előjárója is úgy fogja-e jónak látni.

Ha a jogvégzett ügyész, vizsgálóbíró számára pontosan elő van írva a jogok terjedelme és az alakiságok, amelyeket meg kell tartania, amikor a mások személyét vagy egyéb jogát korlátozó intézkedéseket tesz, még inkább elő kell, hogy legyenek ezek írva az egyszerű tisztes vagy tiszthelyettes számára, akik legnagyobb részének — a csapatcsendőröknek — a legelemibb közbiztonsági, még kevésbé perrendi alapismerete sincsen meg. Általános a tapasztalat, hogy a közbiztonságiilag kiképzetlen emberek hajlamosak a hatalmaskodásra, jogaik fitogtatására, sőt komolyabb természetű visszaélésekre is. Feltétlenül visszatartja őket ezektől az, ha a szabályzatban legalább nagyjában körvonalazva látják, hogy kivel szemben mit szabad, vagy nem szabad tenniük.

Ne nézzük le tehát a szabályzat V. fejezetét; ne legyintsünk fölényesen, hogy az békeszolgálatra való, nem a harc téren, ne állítsuk és még kevésbé terjesszük azt a nézetet, hogy az alaki megkötöttségeket nem kell komolyan venni, mert ezzel a felelősségérzetet irtjuk, erre pedig háborúban is szükség van. Amilyen hiba lenne az alakiságokhoz való kicsinyes ragaszkodás, éppen olyan hiba a túlzott szabadosság, mert ennek a tapasztalat szerint nincs határa. Hogy a harc téren nem történhetik minden úgy, mint itthon, azt mindenki tudja, de azt is be kell látni, hogy fegyelemre háborúban is szükség van, a közbiztonsági szolgálat fegyelme pedig jogtisztet.

A csendőrlegénység központi ellátása.

Írta: * * *

„A mostani háborús idők közellátásának legfontosabb tényezője a *katonás fegyelem és az önmegtagadás*, — mondta költségvetési beszédében a közelmúltban elhunyt Györffy-Bengyel Sándor szkv. vezérőrnagy úr, közellátásügyi miniszter, — ez a fegyelem és önmegtagadás mindenkitől áldozatot kíván“. A katona szava ez, aki életét teszi a feladatáért, utolsó pillanatig teljesíti a vállalt kötelességet és a belső parancsot; saját szavait, a *fegyelem és önmegtagadás* törvényét senkire szigorúbben nem alkalmazza, mint önmagára. A példa a katona, a talpig férfi példája, mely mindnyájunkhoz szól, akik tudjuk, hogy ez a háború századokra dönti el nemzetünk sorsát.

Ezekkel a szavakkal vezetjük be ismertetésünket, ezzel egyúttal rámutatunk arra, hogy a korszerű háború nemcsak a tulajdonképpeni harcterekeken folyik, hanem a belső arcvonalon, a háterszágban is. A mai hadviselés nem nélkülözheti fegyvertárából azokat az eszközöket, melyekkel nemcsak az ellenfél haderejének megsemmisítésére tör, hanem közvetlenül, vagy közvetett úton a szemben álló fél országának gazdasági életét kívánja felborítani, azáltal, hogy alapjaiban igyekszik megingatni, a kiegyensúlyozott gazdasági élet két fontos tényezőjét: a termelést és a fogyasztást. Így kapcsolódik be a küzdelembe a hadviselő ország minden egyes lakosa és ez a *totális háború*, amelynek éppen úgy megvannak a maga hősei és áruói, mint a fegyveres harcnak.

Amikor a m. kir. közellátásügyi miniszter úr — a m. kir. honvédelmi — és a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértőleg — a csendőrlegénység ellátási kereteit kibővítette, az új ellátási keretek megállapításánál — a legfontosabb elemicikkek tekintetében — a honvédségi fejadagokat vette figyelembe, abból a megfontolásból kiindulva hogy a m. kir. csendőrség a háború belső arcvonalán közvetve fontos honvédelmi szolgálatot teljesít, teendői éppen a totális hadviseléssel kapcsolatban sokszorozódtak meg és kétségtelen, hogy a csendőrség igénybevétele nem enyhébb, mint a háterszágban állomásozó honvéd alakulatoké.

Ennek megfelelően kell tehát felfognunk a csendőrségi központi ellátást szabályozó rendeletet: a közös honvédelmi érdek, a szolgálat zavartalansága és a teherviseléshez igazodó elbírálás elvén épült fel a rendelet. A katonás fegyelem és az önmegtagadás törvénye az a változatlan alap, amelyen a háborús gazdasági élet és közellátás nyugszik; háborús időkben a javaknak pontosabb, aprólékosabb beosztása *közhatalmi feladat*, a fogyasztást olyan korlátok közé kell szorítani, amelyek egyedül csak a nemzet célkitűzéseit szolgálják: a győzelmet és a jövőt. Az egyén gazdasági szabadságát és fogyasztását tehát nem a rendelkezésére álló anyagi eszközök határozzák meg, hanem hadviselési és szociális szempontok. Például a gyermek és az anya a nemzet jövőjét jelenti, a holnap erejét; a katona, a közbiztonság őre, a munkás pedig a nemzet karját, a háborús jelen erejét: ellátásuk kerete ezért bővebb, amely arányos jövőbeni fontosságukkal, vagy jelenlegi teherviselésükkel és igénybevételükkel. *A nagyobb keret nem a tágabb gyomornak és a kapszibb szájnak jár, hanem a fokozott igénybevételnek, ezt ne felejtse el senki!* Az államhatalom a nemzet tagjairól

való gazdasági gondoskodás során nem kielégíti, hanem megállapítja az igényt, mely megállapítás nem függ az egyén anyagi és társadalmi helyzetétől. Modern állam háborús közellátása a közösségi szellem és a társadalmi igazság elvein épül fel és aki nem képes arra, hogy maga is hasonló szemszögből tekintsen a közhatalom törekvéseire, az a fegyelem és önmegtagadás gondolatának árulója.

A m. kir. csendőrlegénység központi liszt- és zsír-ellátását a m. kir. közellátásügyi miniszter úr 1942. évi június hó 4-én kelt 209.110/1942. számú rendelete szabályozta és ennek testületi, belső végrehajtása iránt a m. kir. belügyminiszter úr 1942. évi június hó 6-án kelt 178.900/VI. b. 1942. számú körrendelete (Csendőrségi Közlöny 1942/24. szám) intézkedik. A közellátásügyi miniszter úr rendeletét — az illetékes minisztereken, Kárpátalja kormányzói biztosán, valamennyi közellátásügyi karmánybiztoson, a „Futura“ kormánybiztosán, Budapest Székesfőváros, a thj. és megyei városok polgármesterein, végül valamennyi közellátási felügyelőn kívül — megkapta valamennyi csendőrkerületi- (központi nyomozó-, nagyvárad csendőriskola-, közlekedési és hirodó osztály-) parancsnokság. Ezt a rendeletet tehát az osztály-, alosztály-, szárny-, őrs-, stb. parancsnokságok nem kapták meg, csupán abban a terjedelemben ismerik, amelyben és amennyiben az illetékes kerületi parancsnokságok értesítésüket szükségesnek találta. Azonban a végrehajtás tekintetében intézkedő 178.900/VI. b. 1942. számú belügyminiszteri körrendelet megszővegezése úgy történt, hogy e körrendelet magába foglalja a csendőrségi központi ellátásra vonatkozó rendeletet úgyszólván teljes egészében; ez a körrendelet a legnagyobb testületi nyilvánosság elé került, amennyiben a Csendőrségi Közlönyben jelent meg, így azt valamennyi csendőrpáncsnokság és hivatal megkapta, tehát nincs olyan csendőralakulat, vagy szerv, mely részletesen ne lenne tájékozotva a csendőrségi központi ellátásról.

Éppen ezért cikkünknek nem lehet célja az, hogy a már kiadott és közismert rendelkezéseket megismételje, hanem az, hogy megvilágítson egyes indokokat és olyan kérdésekre mutasson rá, amelyek a végrehajtás során fontosak lehetnek.

Az alaprendelet kétféle cikk központi biztosítására vonatkozik: az egyik a *liszt*, a másik a *sertészsír* szükséglet kielégítésére szolgáló *sertésérotakarmány*; e cikkek igénylését, kiutalását, stb. a rendelet élesen kettéválasztja.

A kétféle cikk ugyanazon időtartamra szóló, együttes igénylése egyszerűsítette volna a végrehajtást, azonban a kétféle cikk igénylési időtartama közös nevezőre hozható nem volt, mert *nagyobb* (pld. félévi vagy negyedévi) lisztmennyiségnek a csendőrségi közétkezések és közzgazdálkodások általi átvétele — a bekért vélemények szerint — áthidalhatatlan nehézségekbe ütközött volna, főleg a megfelelő tárolási helyek, de még inkább a készpénzkészletek hiánya miatt; a minél nagyobb tételekben való kiutalás előnyt jelent az igényjogosultaknak, azonban nem szorul bizonyításra, hogy a csendőrlegénység átvevőképessége nem korlátlan, az a lisztmennyiség, amelyet a csendőrség alakulatai fennakadás nélkül átvehetnek: átlag 1—2 havi szükséglet. Nagy létszámnál (pld. tanalakulatoknál) inkább a tárolási nehézségek, kisebb létszámnál inkább a készpénzfizetési nehézségek szabják meg azt az átlagos határt, amelyen az sem változtat, hogy vannak szerencsésebb helyzetben

lévő közzgazdálkodások és közétkezések is. Amidőn a lisztellátás vonalán a fentiekkel kellett számolni, ugyanakkor figyelembe kellett venni azt is, hogy viszont a sertésértakarmánynak a negyedévi szükségletnél kisebb mennyiségben való kiutalása, részben szállítási- és szétosztási okokból, de főleg a hízlalás zavartalan lefolytatása szempontjából — tehát éppen a végrehajtás érdekében — nem volt kívánatos; ezt a megmondolást alátámasztotta az a tény is, hogy a sertéshízlaló közzgazdálkodások, stb. eddig sem vásárolták az erőtakarmányt egészen kis mennyiségben. Így alakult ki a végleges igénylési időszak, ami — mint tudjuk — *lisztnél* a tanalakatoknál 1 hónap, a többi alakulatnál 2 hónap; *erőtakarmánynál* valamennyi hízlalást folytató alakulanál negyedév.

Lisztellátás tekintetében a fejadagok megállapítása, az igénylés szabályozása és a kiutalási hálózat kiépítése képezte a feladatot. Hogy a döntésre hivatottak magukévá tették a honvédséggel való egyenlő elbírálás elvét, azt maga az új fejadag-megállapítás igazolja, eszerint a csendőrlegénység részére ujonnan megállapított napi 350 gr. kenyérliszt és 100 gr. főzöliszt megközelíti a honvédlegénység részére megállapított fejadagokat, de mindenesetre az eddigi keret átlagos 40%-os bővítését jelenti. Az igénylésnek olyan szabályozása pedig, hogy az igénylő kerületi parancsnokság az igénylési számvetésnél a rendszeresített létszámot veheti alapul, megoldotta a csendőrségi központos lisztellátás legnehezebb kérdését, vagyis azt, hogyan történjen a gyakori kisebb létszámhullámnál a létszámtöbblet ellátása, anélkül, hogy az *adagok átszámolására* kerüljön sor, ami elképzelhetetlen nyilvántartási és ügykezelési nehézségekkel járt volna. Az élelmezési és a rendszeresített létszám közötti különbséget egy tartalékmennyiséget biztosít a csendőrségnek és ez a „*különbözeti készlet*“; e készlettel való helyes és a rendelet szelleme szerinti gazdálkodás lehetővé teszi azt, hogy minden kerületi parancsnokság működési területén, — az egyes közzgazdálkodások és közétkezések kezelésében — olyan kisebb tartalékkészletek álljanak rendelkezésre, amelyekkel a csendőrségi ellátás különleges problémái (áthelyezés, vezénylés, őrsmegegerősítés, egyes alakulatoknál átvonuló és szolgálatilag megjelenő csendőregénynek ellátása, stb.) megoldhatók. Ennek a különbsézeti készletnek ez tehát a határozott rendeltetése és éppen ezért mondja ki a rendelet félreérthetetlenül, hogy a készlet csak közzgazdálkodások és közétkezések kezelésében lehet; a különbsézeti készlet nős egyéneknek nemcsak, hogy a birtokában nem lehet, hanem még ideiglenes őrizetében sem!

Zsirellátás megszervezése tekintetében a feladat többrétű, amennyiben a fejadag megállapításán és a kiutalási hálózat kiépítésén kívül számításba kell venni azt a tényt, hogy a központi ellátásba kerülő csendőralakulatok 85%-a a sertés fehérárút (zsírt és szalonnát) eddig saját hízlalású sertéseiből termelte; nem hagyható figyelmen kívül a csendőralakulatok egészen különleges, — a honvédségtől és minden fegyveres testületétől merőben eltérő, — *háztartásszerű közös gazdálkodásra való berendezettség* és ebből a sajátos társulási rendszerből keletkezett valóságok, mint a sertéshízlalás kitűnő lehetősége. Nem kívánatos semmiféle szempontból, hogy a gyakorlati szakismeretekkel, sertésólakokkal és a sertésnevelésnél értékesíthető moslékkal rendelkező háztartásszerű köztársulásokat mintegy kényszerítsük egy jól bevált — és a termelés szempontjából is előnyös — rendszer felhagyására csupán azért, mert a testület alakula-

tainak egy kis töredéke és a nősök e sajátos rendszer keretein kívül állanak, akiknek ellátását így a polgári jegyrendszer útján kellett volna biztosítani továbbra is, illetve egyes közétkezések és ráutalt közzgazdálkodások zsír- és szalonnaszükségletéről a 231.642/VI. b. 1941. számú belügyminiszeri körrendeletben foglaltaknak megfelelően (1941/15. számú Csendőrségi Közlöny) gondoskodni. *Egy* testület tagjait *háromféle* ellátási rendszerhez kötni, melyek közül kettő különleges ellátási mód, — magában véve a közellátás szempontjából sem lenne kívánatos megoldás, de ezenfelül elképzelhető, hogy mit jelentene ez a végrehajtás vonalán: csak gondoljunk arra, hogyha egy csendőregény rövid időn belül a központi ellátás, a zsírkiutalással megoldott ellátás és a jegyrendszer egyik keretéből a másikba térne át (pld. egy ismételt vezénylés esetén) milyen ügykezelést vonna ez maga után. A csendőrség belső ügykezelésének egy igen jelentős részét tenné ki így az ellátási ügyek intézése, ami természetesen csak egyéb belső ügykörök rovasára történhetne, mert a viszonyok nem teszik lehetővé azt, hogy a csendőrség külön ellátási szerveket létesítsen.

Ennek a kérdésnek a megoldását a vonatkozó rendelet tartalmazza: a közellátás szempontjából ellátottnak tekinthető egyének kivételével *minden* csendőrlegénységi állományú egyén — állománycsoportra és családi állapotra való tekintet nélkül — a központi takarmánykiutalással biztosított zsírellátás keretébe tartozik, a sertéshízlalás pedig azoknál a csendőrségi közzgazdálkodásoknál és közétkezéseknél történik, ahol megfelelő sertésől áll rendelkezésre és a sertéstartásnak egyébként akadálya nincs. Ennek pedig a csendőrlaktanyák 85%-ánál nincs akadálya; a sertéstartási lehetőségekkel nem rendelkezők sertéseit nehézség nélkül hízlaltathatják azok az alakulatok, ahol a lehetőségek adva vannak. A nősöket (*csak saját személyüket!*) megillető sertésfehérárút szintén a központi takarmánykiutalással megoldott hízlalás útján kell biztosítani, ami azonban nem jelenti azt, hogy a nős egyén ezáltal a hízlalást lefolytató közzgazdálkodás, vagy közétkezés tagjává vált volna, amint erre a 178.900/VI. b. 1942. számú B. M. körrendelet 11. pontja is rámutat.

A fejadagok megállapítása a rendszerhez igazodott, tehát a rendelet tulajdonképpen nem a gramm-fejadagot engedélyezte a zsír- és szalonnaellátásnál, hanem a hízlalásba fogható *sertések számát* határozta meg és pedig úgy, hogy évenként — a rendszeresített létszámot véve figyelembe — minden három fő után egy sertés állítható a központi takarmánykiutalással biztosított hízlalásba. Minden hozzáértő könnyen kiszámíthatja, hogy mit jelent ez gyakorlatilag: egy 150 kg-os sertés (35%-os fehérárúértékesítéssel) 52—54 kg. fehérárút ad, amit, ha az év 365 napjára három személy között szétosztunk, napi 48—50 gr. fejadagnak felel meg. Ezzel tehát biztosítva van a honvédségi fejadagnak megfelelő napi 34 gr. zsír és a külszolgálatot végző, táskaelelmezésre szoruló legénység részére még egy bizonyos szalonnamennyiség, ami ugyan jóval kevesebb lesz, mint a békeviszonyok által megengedett mennyiség, de a *feltétlen szükségletet* biztosítja. Itt ugyanis számításba kell vennünk azt, hogy a csendőrségnek nem minden tagja és nem állandóan végez olyan szolgálatot, amely táskaelelmezéssel jár együtt, de már maga a sertésvágatás lehetősége biztosítja a szalonna pótszereit (kolbász, füstölthústíéiek), ezenfelül a táskaelelmezést fogyasztók zsír-adagjának egy része megtakarítható. A takarmányhiány

— mely európai jelenség, — nem teszi lehetővé a zsír- és szalonnaellátási keretek további bővítését, a rendelet a szolgálat érdekeit szám előtt tartotta, de ezen túlmenően az egyén kívánalmait, vagy megszokásait figyelembe nem vehette.

A sertésérotakarmány igénylése és kiutalása negyedévenként történik. A gazdasági év végével bekövetkező készlethiányra való tekintettel az első — 1942. évi augusztus hó 1-én kezdődő — negyedévi szükségletét a közellátásügyi miniszter úr előreláthatólag részleges árpakiutalással fogja megoldani.

Azáltal, hogy az érotakarmányigénylési számvetésnél a rendszeresített létszámot lehet alapul venni, — ugyanúgy, mint a lisztellátásnál, — megoldást nyer az áthelyezettek, vezényelték, átvonulók és szolgálatilag megjelenők élelmezési kérdése is.

A csendőrségi ellátás igénylési módját és a kiutalási rendszert a közellátásügyi alaprendelet és a belügyminiszteri, a végrehajtást szabályozó körrendelet részletesen ismerteti. Ezt a liszt- és sertésérotakarmányigénylési és kiutalási hálózatot tünteti fel vázlatosan az alábbi rajz.

Amint ezt a vázlat is jól szemlélteti, az igénylés és kiutalás útja *körforgalomhoz* hasonló. Az igénylés azoktól az alakulatoktól indul ki, amelyek a kiutalt cikkek szétesztására hivatottak; a vázlat ezeket az alakulatokat *jelképesen* tüntette fel. Amire a vázlat élesen rávilágít, az az ellátási hálózat *egyszerűsége*: az igénylő alakulat és kiutalásra hivatott minisztérium között csak egyetlen szerven halad keresztül az igénylés, és pedig az igényléseket összesítő, területileg illetékes kerületi parancsnokságokon. Viszont a kiutaló közellátásügyi minisztérium és a felvételező alakulatok között a „Hombár“ szervein kívül más közbeeső szerv nincs.

Úgy az ellátási hálózat, mint a vonatkozó rendeletekben előírt és az ellátással kapcsolatos előjegyzések és igénylési kimutatások egyszerűek és áttekinthetők, tehát az új csendőrségi ellátás végrehajtása különösebb szakismereteket, vagy gyakorlatot nem kíván. Az eredmény azonban főként a végrehajtáson mulik és pedig a *pontosság*on, a *lelkiismeretesség*en és a *bajtársias szellemű munkán*.

Végül szeretnénk még néhány olyan dologra felhívni a figyelmet, amelyek a rendeletekben nem voltak tárgyalhatók.

Az igénylési kimutatások adatainak helyessége a végrehajtás sikerének elengedhetetlen feltétele. A létszám és az igényelt cikkek mennyisége közötti eltérés nem akaszthatja meg az egyszerre történő kiutalási munkálatokat. Indokolatlan eltéréseknél a közellátásügyi minisztérium — az összesség érdekében — nem vehető jelentős időt a felderítéssel, hanem a helyes számvetésnek megfelelően *csökkentett mennyiséget* fog kiutalni. Mivel minden eltérés a végrehajtás terén okozna súlyos zavarokat, sőt (pld. egy pótigénylés szállítási költségeinél) kártérítési kötelezettségeket vonna maga után, az igénylési kimutatásokat nem kevesebb gondnal kell megszerkeszteni, mint a Fizetési jegyzéket és összesítéseket.

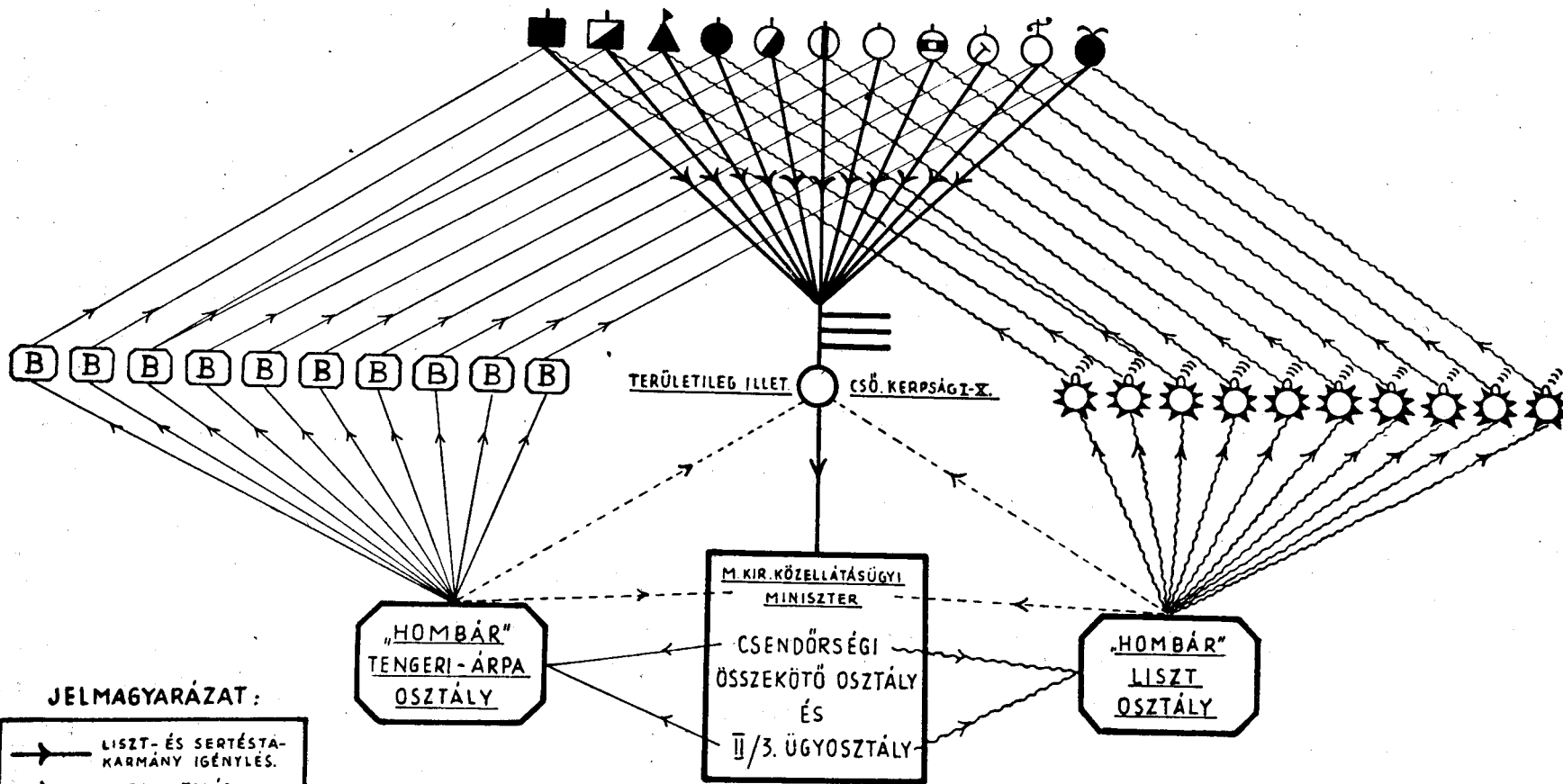
A rendeletek lehetőséget nyújtanak arra, hogy ahol a legénység zsírellátását nem lehet saját hizlalás útján biztosítani, ott bérhizlalási szerződést lehet kötni. A bérhizlalási szerződés azonban *mindenkor csak szükségmegoldás lehet!* Mint arra a 178.900/VI. b. 1942. számú B. M. körrendelet 12. pontja is felhívja az ala-

kulatok figyelmét: a bérhizlalásban álló sertések érotakarmánya a csendőrségi Igénylési kimutatásokban nem igényelhető, tehát a *bérhizlalás vonala nem azonos a csendőrségi ellátásával*. Kétségtelenül kényelmesebb megoldásnak látszik a bérhizlalás, azonban drágább, mint a saját kezelésben való hizlalás és igen kevés helyen indokolt ez a költségesebb megoldás, ha meggondoljuk, hogy a csendőrlaktanyákban lévő sertés-ólakban nemcsak a sertés hizlalási lehetőségekkel nem rendelkező alakulatok sertésállományát (ami a központi takarmányellátás útján hizlalt sertések összállományának kb. 15—18%-a) lehetne hizlalásba állítani, hanem — szükség esetén — ennél jóval többet is. Nem szorul bizonyításra, hogy ahol 3 sertést hizlalnak, ott a negyedik hizlalásának sem lehet különösebb akadálya, ez pedig a meglévő állomány 33%-a! A testületi ellátáspolitikai mindenképpen azt kívánja, hogy a hizlalás saját kezelésben történjék, óvakodjunk tehát attól, hogy kényszerítő okok nélkül, a kényelmesnek feltűnő szükségmegoldásra váltsuk át a jobb lehetőséget.

Egy fontos közellátási kérdést óhajtanánk még tisztázni és ez az *érotakarmánynak a gazdaságos felhasználása*. A korlátozott takarmánykészletek arra kényszerítenek bennünket, hogy a meglévő készleteket minél gondosabban használjuk fel. Ennek ellenére sok helyen még ma is 180—200 kg-os — sőt ezen felüli súlyú — sertéseket hizlalnak, pedig az ilyen sertés a takarmányt csak fogyasztja, anélkül, hogy az gazdaságos lenne. A 150 kg-os sertés hizlalásával elérünk mindent, amit a takarmányból ki lehet hozni és minden további hizlalás csak növeli az állat súlyát, anélkül, hogy a feletett takarmány teljes eredményét learathatnánk. A 150 kg-os sertés éppen megérett arra, hogy több takarmányt ne kapjon, ellenben zsírban és húsban mindazt megadja, amit megevett. Fontosnak tartjuk, hogy csendőrközétképezések és közzagdálkodások, akik összevetve több ezer sertést hizlalnak, a központi kiutalt takarmány felvételezésével egyidejűleg tudomásul vegyék ezt a gazdasági álláspontot, amelyre a külföldi szakirodalom ismételtelen rámutatott és közellátásügyi miniszter úr annyira nagyjelentőségűnek tartott, hogy sajtóértekezleten hívta fel rá a magyar gazdaközönség figyelmét.

A mostani gazdasági év végével mutatkozó készlethiány (amit még súlyosbított a termények beérésének két héttel való eltolódása), nagy nehézséget jelent az első — 1942. évi augusztus havi — igénylés kielégítésénél. Ez főleg a keleti és északi országrészben állomásozó alakulatok igénylésére vonatkozik, ahová a szükséglet nagyobb távolságból kell szállítani, sőt egyes határszéli vármegyékben fekvő alakulatok szükségletét kivételesen egy központi elosztóhelyre (az illetékes osztály gazdasági hivatali székhelyére) kell a Hombárnak kiszállítania, ahol az igénylő alakulatok szükséglete szétesztásra kerül. Mindenki előtt érthetővé válik az, hogy miért volt erre szükség, ha meggondoljuk, hogy például a *besztercei osztály alakulatai a tiszai nagymalmokból kapják meg augusztus-szeptemberi lisztellátásukat*, mert közelebb megmozdítható készlet nincs. Egyébként az alakulatok egyenkénti igénylése seholsem közelíti meg a vagon-tételt (mindössze 150—200 kg körül mozognak átlagban), de a cél az, hogy ezek a kis tételek — a gazdasági év végével előállott nehézségek ellenére is — gyorsan jussanak el az igénylő alakulatokhoz, ezért a közellátásügyi miniszter úr intézkedésére a Hombár bizományos és joga-

M. KIR. CSENDŐRSÉG KÖZPONTI LISZT- ÉS SERTÉSTAKARMÁNY ELLÁTÁSA.

JELMAGYARÁZAT:

- LISZT- ÉS SERTÉSTAKARMÁNY IGÉNYLÉS.
- LISZTKIUTALÁS.
- SERTÉSTAKARMÁNY KIUTALÁS.
- "HOMBÁR" BIZOMÁNYOS.
- "HOMBÁR" BIZOMÁNYOS, VAGY JOGOSÍTOTT MALOM.
- ÉRTESÍTÉS A KIUTALÁS MEGTÖRTÉNTERŐL

sított malmok vasúti szállítás útján fogják eljuttatni a kiutalt lisztmennyiséget a felvételező alakulatok utolsó vasúti állomására. Ott, ahol tengelyen kell szállítani a lisztellátmányt, az érdekelt alakulatoknak kell érintkezésbe lépni a kiutaló levél-másolatban megnevezett malommal a liszt elszállítására nézve. Nagyobb malmoknál megvan annak is a lehetősége, hogy a liszt a malom saját tehergépkocsiján jusson el az igénylő alakulat állomáshelyére. A malomtól a felvételező alakulatok állomáshelyére történő vasúti- és tengelyszállítás költsége a felvételező alakulatot terheli, amit a malom — vasúti szállításnál — a liszt árával együtt fog utalványozni. Erre vonatkozólag a közellátásügyi miniszter úr 1942. július 21-én 150.072/1942. szám alatt intézkedett. Azok a vagonételeket kitevő lisztmennyiségek, amelyeket — készlethiány miatt — az ország más részeiből kell az osztálygazdasági hivatalok székhelyére szállítani, más elbírálás alá esnek: itt a kocsi-rakomány szállítási költségét a távolfekvő malomtól a központi elosztóhelyig (az osztálygazdasági hivatal állomáshelyéig) a malom fedezi. A lisztellátmányt a malmok malmi áron adják át az alakulatoknak, így a liszt ára még a szállítási költségek hozzászámításával sem fogja meghaladni a kiskereskedelmi árat.

A malmok a lisztellátmány kiadását csak szákszámra teljesíthetik, ezzel szemben az alakulatok szükségletüket kg-ban igénylik, mert a megszabott fejadag és meghatározott ellátási időszak pontos igénylési számvetést és ellenőrizhető számadást tesz szükségessé. A Hombár-központ a kilogrammról a szákszámra történő átszámítás után mutatkozó töredéket szákszám szerinti súlyra kerekíti ki és ezt a kikerekített súlyt tünteti fel a kiutaló-levelén. A többletet a felvételező alakulatnak előlegként kell kezelni, mely a legközelebbi igénylésből levonásba kerül, tehát az igénylő alakulatok ezt a következő igénylési időszakra szó'ó előleget nem használhatják fel a folyó időszakban és a legközelebbi igénylésben az előleg levonásával kell beállítani a szükségletet.

A csendőrség új központi ellátására vonatkozó rendeletet a tényleges szükség hívta életre, a mindenkori cél: a szükséglet kielégítése, a fennálló lehetőségek között. A lehetőségeket tulajdonképpen a gyakorlati végrehajtás során fogjuk közlelőrlő látni, különösen vonatkozik ez a központi ellátás belső (testületi) végrehajtási kérdéseire. A közellátásügyi minisztérium illetékes osztályai az első ellátási időszak gyakorlati tapasztalatait soronkívlő fogják kiértékelni és ezeket a következő ellátási időszakokban felhasználni. A rendelkezések mindig rugalmasan fognak alkalmazkodni a lehetőségekhez, a gyakorlati tapasztalatokhoz, tehát a való élethez.

*

Ismertetésünk végére érve, a cikkünk élén idézett szavakat ismétljük: a háborús ellátás legfontosabb tényezője a fegyelem és az önmegtagadás. A csendőrségi központi ellátás éppen abban különbözik az ellátatlan polgári lakosság ellátásától, hogy itt nem az egyén, hanem egy testület részesül élelemellátmányban, tehát a végrehajtásnál a közösségi szellemnek sokkalta inkább kell érvényesülni, mint bármely más ellátási rendszernél. A többmunkát az összesség érdekében vállaljuk, a nehézségeket le kell győznünk. Ez kötelessége mindenkinek, aki a végső célért harcol és dolgozik: a győzelemért és a győzelmes békéért.

PORTYÁZÁS

A ponyvairodalom káros hatásairól már írtunk egyet-mást ezen a helyen. Mi is hozzá akartunk járulni ahhoz, hogyha már a suszterinasok kezéből nem ütök ki ezt a zagyva nyomdaterméket, legalább csendőr ne akadjon, aki olvassa és a csendőrök családjában ne akadjon gyerek, aki vadnyugati ostobaságoktól bokrosodik meg.

Most aztán a kormány egyetlen tollvonással elintézte az ügyet. Sommásan és gyökeresen megszünteti a ponyvát. Ezután nem kell a ponyva ellen küzdeni egyszerűen azért, mert nem lesz ponyva.

Ez azonban még csak az egyik fele a megoldásnak. Az egyszerű, de óriás olvasótömeg részére a kormány a ponyva helyébe olcsó, jó olvasni valót ad. Mint minden megszokásból, a ponyvából is sokan nehezen fognak meggyógyulni. Big Bill és a Colt még sokáig kísérténi fog az emlékekben és nehezen váltható át egyszerű magyar fogalmakra annak az embernek a gondolatvilága, akinek a szellemi életét eddig a seriffek és kovbojok, meg a Lőcslábú Fredék töltötték be. Jön majd bizonyos átmeneti idő, amikor ezek az emberek egyáltalában nem fognak olvasni.

Mivel azonban a betűre a legegyszerű ember is szomjas, előbb-utóbb csak ráfanyalodik a magyarnak magyarul magyarokról írt könyvekre, aztán megjön hozzá a szájaíze, akkor pedig a vadnyugati együgyű Fred-históriák és a gengsztercsacsiságok mehetnek vissza oda, ahonnan jöttek. — nem Amerikába, mert nem onnan származnak voltaképpen, hanem magyarországi üzletírók töltőtollába. A sok kovboj és seriff ugyanis budapesti kávéházakban született két alsóparti és három szacharinüzlet között.

És a csendőr? Feltételezzük, hogy kevés olvasta a ponyvát. Aki meg olvasta, felejtse el gyorsan, de ne álljon meg itt, hanem keressen más olvasnivalót. Aki keres könyvet, mindenütt talál. Eltekintve attól, hogy az olcsó, filléres kiadványokat a csendőr is megvásárolhatja, kap ő könyvet a tanítótól, paptól, patikustól, a nagyobb községek könyvtárából, csak győzze olvasni.

Csak egyetlen igazi jó magyar könyvet olvasson el, aki eddig ponyvaszecsckával táplálta a szellemi életét. a másodikat és többit már biztatás nélkül is megtalálja.

*

Amerikában letartóztatják azokat, akik a hatóságok feltevése szerint rokonszenveznek a tengelyállomokkal. Tehát: feltevése szerint... továbbá: rokonszenvezik... Elég a letartóztatáshoz a feltételezés és a puszta rokonszenvezés.

Mi nem vagyunk ennyire szigorúak. Még azok

sem kerülnek úgynevezett védőórizetbe, akikről a veréb is tudja, hogy az ellenséggel rokonszenveznek. Elég sokan vannak ilyenek és nem is túlságosan titkolóznak, de amíg csak a rokonszenvenél tartanak, hajuk szála sem görbül. A mi törvényeink szabadon hagyják az egyéni meggyőződéseket és érzéseket s csak akkor lépnek közbe, ha az a bizonyos rokonszenven az ártalmas cselekvés terére lép akár szóval, akár tettel.

Mindig azt mondták és ma is suttojják az érdekeltek, hogy Amerika a szabadság hazája évtizedek óta. Irták ezt nálunk ujságban, szavalták gyűléseken, terjesztették színházban, moziban, irodalomban, fehérasztal mellett. Belerágták a magyar köztudatba, hogy a mennyei Nyugathoz mérten az emberi szabadság terén mi még a legsötétebb középkorban tartunk.

Na, pompás szabadság lehet az, ahol a csak sejtett érzés is elég a letartóztatáshoz. Ezen az alapon nálunk ugyancsak meg kellene szaporítani az internáló-táborokat, de hát mi, ugyebár, barbárok vagyunk...

*

* Egy régen elhunyt finn költő siremlékét bombázták orosz repülőök, akik közül aztán néhányan ejtőernyővel fejezték be a kalandot. Ők mondták, hogy a finn költőnek nagy bűne volt, sőt van halála után is; mert költeményeit ma is olvassák a finn katonák s ezek a költemények hősi leírásai a régi finn-orosz háborúknak. Ezek a versek is segítenek lelket tartani a finnekben, ennek a halhatatlan nemzeti erőforrásnak szólt tehát a bombázás.

Ime, a szellem és hit ereje. Ennél gyakorlatibb és félreérthetlenebb elismerést költő még nem kapott, de maga a költészet, az irodalom, a nemzeti érzés sem. Bombavetőök küzdenek régen halott költők rímei ellen, rímek ellen, amelyeket pedig a mindennapi lagymatag életben de sokan hajlandók semmibevenni, sőt meg is mosolyogják.

Hitet, nemzeti érzést, gondolatokat és erkölcsi törvényeket, egyszóval a szellemnek nevezett megfoghatatlan, de mindannyunkban élő valamit azonban bombával legyőzni nem lehet. Emlékműveket összezúzhatnak, de a költő írásainak a lelke továbbél mindenkor utódokban s hogy ez a lélek mire képes, azt a finnek megmutatták és megmutatják. Ez az egyetlen célpont, ami minden bomba számára elérhetetlen és sebezhetetlen.

Ma az említett esemény pedig jellemző arra, hogyan fogják fel a mostani háború tartalmát és célját az egyik oldalon és hogyan a másik oldalon. S hogy a nyers anyagi erő fölött egy másik, láthatatlan erő az erősebb, azt minden további elemzés nélkül is megtudhatjuk a — mindennapi hadijelentésekből.

*

Egy asszony megölte a bérmeleányát, mert féltékeny volt rá. Most azután mit kezd önmagával és szerelme féltett tárgyával, a férjével? Ezzel megoldott valamit? Kérdések, amikre egyhangú mindig a válasz, de ezért a féltékenység virul tovább és szedi áldozatait.

Hagyjuk a szerelmet, az ebben az értelemben vett féltékenységet. Hagyjuk a témát regényíróknak és drámaköltőknek, akik évszázadok óta bibelődnek a dolog nyitjával és ott tartanak ma is, ahol valamikor kezdték. A magunk részéről a szerelmi féltékenységet annyira ostobának, aljasnak és szégyenletesnek tart-

juk, hogy szót sem vesztegetünk azokra, akiket ez az érzéspetis benyálazott. Isten segítségével meneküljenek maguk ebből a hínárból, ha tudnak.

Inkább az általános értelemben vett bizalmatlanság az, ami szót érdemel. Az a tapasztalatunk, hogy sok embert megbántunk a túlzott bizalmatlansággal. Még a legközelebb állókat is, sőt talán azokat legtöbbször. Nyomasztó és nyugtalanító dolog olyan ember környezetében élni, aki soha senkinek semmit el nem hisz, amíg a maga szemével, fülével, kezével, minden rendelkezésre álló érzékszervével meg nem győződött róla, hogy a másik igazat mondott, vagy a másik hallgatása mögött nincs valami rejtett gonoszság.

Vannak ilyen bizalmatlan emberek. Jót és tisztaságot, becsületet senkiről nem tudnak feltételezni. Minden szavuk kutatás, minden tekintetük tagadás és minden szavuk ostorcsapás annak, akinek sivár sorsa folytán túrni kell a szüntelen megalázást; mert hiszen a bizalmatlanságnak ez az öncélú, önálló létre berendezkedett elfajulása megalázó mindenkire, akiben a jószándék, tisztesség — hacsak szikrányi mennyiségben is — de él.

Ellenőrizni, feladatairól elszámoltatni mindenkit szükséges, mert ennek hiánya menthetetlenül belevinne mindnyájunkat az általános kötelesség-elernyedésbe. Az ellenőrzés nemcsak a hibát kutatja fel és korholja, hanem egyben megvilágítja, tehát jutalmazza a jót, éppen ezért nélkülözhetetlen lendítőkerék mind a rosszak, mind a jók számára.

Igen, de más az ellenőrzés és más a bizalmatlanság, ami a szerelmi életben ostoba gyilkosságokra, az élet más terein pedig mérhetetlen keserűségekre, marakodásra, jó ügyek megrontására vezet. Őszintén sajnáljuk azokat, akik mások jószándékában és becsületességében bizni nem tudnak, életük pokol lehet.

Áldozataiké pedig még annál is rosszabb.

EMCÉKEZZÜNK!

Vágó János dombói őrsbeli népfelkelő, katonaszökevények üldözése közben, 1917 július 29-én egy szökevény meglötte. Meghalt az őrsön 1917 augusztus 2-án.

Teszlák György kiskunmajsai őrsbeli tartalékos őrmestert lesállítás alkalmával egy katonaszökevény Kiskunmajsán 1917 augusztus 3-án agyonlötte.

Suba Béla nyugállományú I. oszt. őrmester, volt kászonaltizi járás- és őrsparancsnok, mint népfelkelő, vasútbiztosító szolgálatban szerzett betegségében 1918 augusztus 8-án Győrött meghalt.

Kapus József őrsvezető címz. őrmester, a székásvéresegyházi őrs parancsnoka a 3. Isonzo-csatában a Doberdón 1915 augusztus 10-én elesett.

Bereczki Dávid feldebrői őrsbeli főtörzsőrmestert egy elfogadó kommunista 1919 augusztus 13-án Feldebrőn agyonlötte.

Turi István berszászkai őrsbeli csendőr 1915 augusztus 14-én a szerb partra végrehajtott éjjeli rajtaütés során a partraszállás alkalmával a Dunába fulladt.

Vasúti és közlekedési őrsaink szolgálatáról.

(Folytatás.)

VII.

Irta: SZOMBATH LÁSZLÓ tiszthelyettes
(Mezőkövesdi közl. őrs).

Kemény decemberi éjszaka volt. Korán leszállott az est. Néma sötétség borult a tájra. A forgalom gyér volt, mert akinek nem volt feltétlen szükséges, az nem utazott. Gépkocsink egyik tereptárgytól a másikig nyelte a kilométereket. Aznap már a 200-adik kilométert futottuk. Már 22 óra felé járt az idő, amikor ismét tereptárgyhoz értünk. 30 perc állófigyelő szolgálatot tartottunk. Időnk lejárt, tovább mentünk. Útközben kivilágítatlan lófogatú járművel találkoztunk. Állott az út szélén. A kocsi a jármű mellett kialudt lámpájával bajlódott. Élesen süvített a szél, már minden gyufáját elgyújtogatta. Amikor megállottunk mellette és meglátott bennünket, meglepetten védekezett, hogy lámpáját a szél eloltotta és nem tudja meggyújtani, azért is állott meg, mert tudta, hogyha mással nem is, de a motoros csendőrökkel találkozni fog és akkor csak baj lehet. Áadtam neki gyufámat, köpenyemmel arnyékok csináltam neki és segítettem lámpáját felgyújtani és útjára engedtem. Köszönte segítségünket és folytatta útját.

Mi is tovább haladtunk. Balilla gépkocsink szélvédő üvegét vastagon belepte a zuzmara, mely a látást teljesen lehetetlenné tette. Ezen úgy segítettünk, hogy vászon-rongyba csomagolt konyhasóval időközönként megdörzsöltgettük a szélvédő üveget, így bizonyos ideig az üveg átlátható volt.

Egyszer csak fényező csillant fel előttünk, majd ismét letompult. Gépkocsi jön, valamit jelez. Közelebb érve megállapítottam, hogy a gépkocsi egy helyben áll. Valószínű éjjeli ellenőrzést kapunk. De még sem, mert a lámpa fényében egy férfit láttunk feltartott kézzel állani az útközepén, tehát elakadt gépkocsi.

Megállottunk. Egy úrvezető lépett hozzánk s amikor meglátta, hogy közlekedési csendőrök vagyunk, nagy hálálkodva mondotta, hogy talán az isten küldött bennünket, mert már azt hitte, hogy a reggelt is az úton kell feleségével együtt megérnie ebben a rettentő hidegben. Elmondotta, hogy már 3 óra hosszan át állanak egy helyben, mert a gépkocsija ismeretlen okonál fogva megszűnt működni és nem ment tovább. Már majd megfagytak s amióta megállottak, semmiféle jármű vagy gyalogos nem jött feléjük, akiknek segítségét igénybe vehették volna.

Azt sem tudták, hogy van-e a közelben lakott hely, hogy legalább segítségért folyamodtak volna.

A sötét, csikorgó hideg éjszakában szitáló hópelyhek táncoltak a lámpa fényében. Az elakadt gépkocsihoz léptem, ablakait a zuzmara már teljesen befűgönyözte. A kocsi hölgy utasa takaróban burkolva dideregve ült a kocsiban. Nem csoda, hisz akkor már 20 fok alá süllyedt a hőmérő higanyszála.

Igazoltatás után megkérdeztem az úrvezetőt, hogy mi a hiba a motornál? Elmondotta, hogy útközben a motor kifogástalanul működött, ide érve egyszerűen leállott és nem bírta többé elindítani.

Megnéztem van-e elegendő üzemanyag a tartályában. Az volt bőven, gyújtás is volt, az önindító is működött. Kértem, hogy indítsa a motort, hogy megfi-

gyelhessem a motor működését. Erre azt mondotta, hogy úgylát, mert azzal már annyit kísérletezett, hogy az akkumulátorja is kezdett kimerülni.

Kívánságomra beült a gépkocsiba, én pedig a felnyitott motorházba hajolva figyeltem a motor működését. Láttam, hogy az elosztóból kicsúszott vezeték végéről erős szikrák pattognak át a testre. Közöltem az úrvezetővel, hogy a motor mindjárt menni fog! Fel-sóhajtva ugrott ki a kocsijából és lelkenedezve kérdezte, hogy van reményem hozzá? Erre megigazítottam a vezeték végén a sárgaréz foglalatot, majd a vezeték beillesztettem helyére és a motort ismét beindítottam. Boldogan közölte, hogy a motor kifogástalanul működik. Ekkor megmutattam neki a lényegtelen hibát, ami miatt 3 óra hosszát vesztegeltek a hideg éjszakában. Miután a gépkocsi üzemképes lett, örömmel kérdezte, hogy mivel tartozik a fáradságunkért. Semmivel sem, — mondottam, — mert a csendőrnek kötelessége a bajba jutottakon segíteni, s ami kötelesség, azért külön díjazás nem jár. Erre elővette pénztárcáját és egy csomó pénzt olvasatlanul nyújtott át, amit udvariasan vissza-utastottam. Ekkor köpenyem zsebébe akarta erőszakal bedugni. Nem engedtem.

Nem tudta most már, hogyan köszönje meg segítségünket s ezért kézzel és meleg szavakkal búcsúztak tőlünk és boldogan folytatták útjukat céljuk felé. Mi még egyideig néztünk utánuk, míg a gépkocsi hátsó szélesség jelző piros fényei el nem tűntek szemünk előtt az éjszaka sötétjében.

Na, mi is mehetünk, — szoltam járőrtársamhoz. Éjfél után 1 óra mult már. A műút egy bevágáson vezetett keresztül, melyet a hófúvás már kissé behordott, majd meglepetten észleltük, hogy előttünk kb. 50 méterre az út baloldalán, a hó tetején, keresztben egy emberi alak feküdt hanyatt. Az út közepén egy kerékpár hevert. Na, itt valószínű gázolás történt! És a lelketlen gépkocsivezető tovább hajtott. Megszökött. Hirtelem gondolatok zavarták egymást agyamban. „Legközelebbi lakotthely“ — „Távbeszélő“ — „Orvos“ — „Helyszínrögzítés“ stb. Közelebb érve, a helyszín előtt óvatosan megállottunk, gépkocsink kitűnő fényezőjával reá világítottunk az illetőre s láttuk párázó leheletét. Él még az illető. Lehajoltunk hozzá, erős alkoholszagot éreztünk rajta. Kerékpárja épségben volt. Gázolás nyomait nem találtunk. Megfogtuk és ébresztgetni kezdtük. Nem ébredt. Teljesen felemeltük, jól megráztuk, még sem ébredt. Még egyszer-kétszer jól megráztuk, míg végre nagy szitkozódás közben kiabálni kezdett: „Nem engedtek el? Rablók!!! Segítség!!!“ Fogtuk két karját és beszélgettünk hozzá, míg végre teljesen feleszmélt. Ránk nézett s a fényező fényében felismert bennünket. Bocsánatot kérve köszöntött és kétségbeesve kérte, hogy mondjuk meg neki, hogy hol is van ő most és mi történt vele. Majd amikor a történeteket megtudta, remegő hangon köszönte meg jószágunkat, hogy megmentettük a megfagyástól, s kért bennünket, hogy csak jól büntetessük meg őt, ahogy csak lehet, mert megérdemli és megfogadta, hogy többet még csak nem is iszik.

Kívánságának és a miniszteri rendeletnek is eleget tettünk, mert feljelentettük, miután ittas állapotban a műúton kerékpározott. Majd azzal bocsájtottuk útnak, hogy most már gyalog tolja kerékpárját tovább, legalább felmelegszik tőle.

Mi pedig tovább folytattuk útunkat mindaddig, amíg a hajnal hasadása ránk köszöntött, ekkor megkezdhetjük nagypihenőnket...

Képek a nagyvilágból.

Az összekötő repülőgép a magasabb parancsnokságok által használt megbízható összekötő eszköz. Egy német mérnök-pilóta: *dr. Fieseler* különleges fajtájú összekötő repülőgépet szerkesztett. A repülőgép levegőben maradásához rendkívül nagy sebesség kell, a Fieseler szerkesztette repülőgép — melyet „Fieseler Storch“-nak („golyának“) neveznek — *lassan* repül. A gondolat már régi, a hadirepüléssel egyidejűleg kezdtek foglalkozni olyan repülőgép szerkesztésével, mely *lassan* halad, úgyhogy a gépből nyugodtan meg lehet állapítani a földi csapatok helyzetét, onnan parancsokat, jelentéseket lehet továbbítani. Fieseler doktornak sikerült először

olyan repülőgépet szerkeszteni, mely huszonöt kilométeres sebességgel repül, úgyhogy a benne ülők pontosan megállapíthatják a földön lévő helyzetet, hiszen még a tehergépkocsi is gyorsabban halad, mint ez a gép!

A Fieseler Storchból lebecsátott kötél végén lévő horogra jelentőhüvely erősíthető, ily módon a gépből és földről egyaránt lehet jelentéseket, parancsokat továbbítani. A figyelés kiegészítésére is kiválóan alkalmasak ezek a gépek, amelyek — ha kell — természetesen gyorsan is tudnak repülni.

Gyorscsapatoknál, ejtőernyős egységeknél is jó szolgálatot tesz a Fieseler Storch, mert a parancsnokok közvetlenül egységeik után repülve, az arcvonal mögött telepíthetik harcálláspontjukat, így a közelség miatt eredményesebb lesz vezetésük.

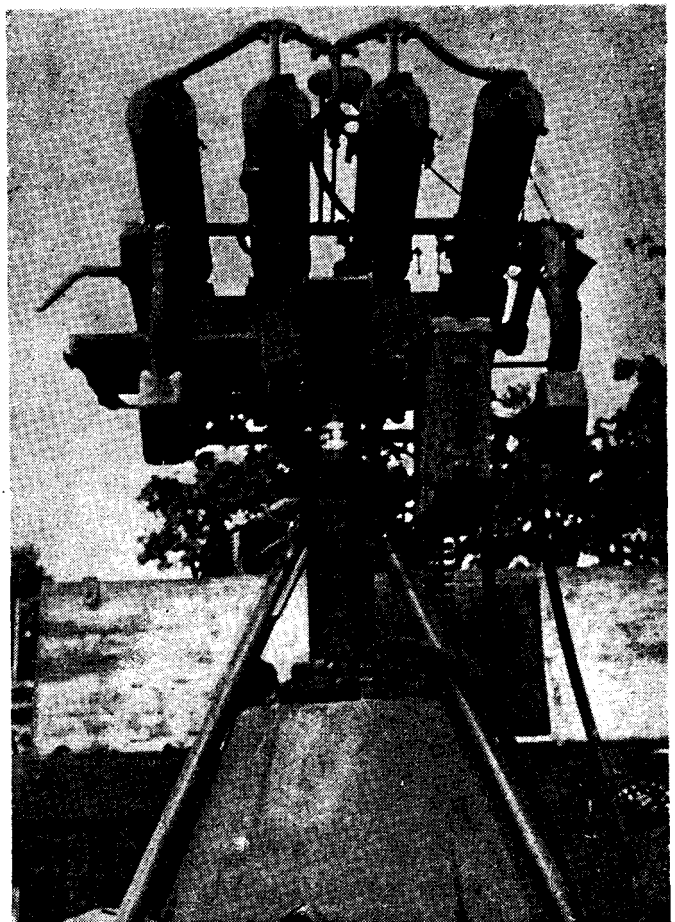
Műkedvelő „hadvezérek“ a szovjet tábornokai,

akik minden alaposabb katonai előképzettség nélkül küldik a halálba katonáikat. Az 1917. évi forradalomban nemcsak közel ötvenezer cári tisztet végeztek ki, hanem halálra ítélték a haditudományokat is a Szovjet Unióban. Megkezdték a hadászat „forradalmasítását“, bevezették a politikát a hadseregbe. Elveik nélkülöznek minden észszerű alapot. A bolsevizmus elleni minden harc jogtalan, forradalmi törekvéseik megvalósítására minden harc és eszköz „jogos“... Nem a tisztikar vezet a hadsereget, hanem politikai biztosok. Módszereikre legjellemzőbb, hogy ha otthagyják a csapatot, az siet megadni magát és ha nem teszi ezt, akkor ez nem meggyőződés, hanem valóságos állati elvakultság náluk.

Vorosilov, a lakatossegédből lett szovjet „tábornagy“ azt a területet tartja hadászatiilag „élő“-nek, amelyet forradalmasítani lehet, minden más terület „holt.“ Célkitűzéseik ilyen „élő“ területek felé irányultak, de hovatovább saját hazájuk is „holt“ területté válik...

Fegyverkezési felkészültségük nem lekicsinylendő valami. Különösen a páncélos csapatokat és a repülőfegyvernemet fejlesztették. A különleges fegyverek egész

légióját szerkesztették. Van egyszerre négy csobol lovó géppuskájuk, automatikusan működő gránátvetőjük, negyvenkét csővel... de mi ez mind a szellem, a harci lélek, a fölényes tudású vezetés hiányában? Gépi eszköz, amely nem tud helytállani a szövetséges csapatok támadásával szemben! Végső fokon az ember, a harcos lelki katonája kerül fölénybe a gépi alkotásokkal szemben...

Az erődök betonfala valóságos váróként védelmez valamely területet. A terepbe beleolvadva, oldalakra néző lövésekkel keresztút alatt tudják a terepet tartani, kölcsönösen védik egymást. Több sorban, mélységre törekedve települnek és gyakran többszáz kilométer

mélységben, illetve hosszúságban húzódnak. Egy-egy erőd felépítésére több waggon cement és hatalmas mennyiségű acél szolgál, az erőd falának vastagsága a három méter betonvastagságot is eléri.

Leküzdésük válogatott rohamosztatok feladata. Rohamutászokból és válogatott gyalogságból álló, külön kiképzett csapatok ezek, melyeknek felszereléséhez golyószóró, géppisztoly, lángszóró, robbantóanyagok, kézigránát és ködösítőanyag tartozik. Ha nem rajtaütés-szerű a támadásuk, akkor munkájukat tüzérségi előkészítés vezeti be. Ezalatt állásba mennek a páncéltörő fegyverek és a réslövő tüzgépek. Míg ezek a kiszemelt erődöt „vakítják“, addig a szomszédos erődöket lövés útján elködösítik. Hasonlóképpen mesterséges köd védelme alatt tör előre a rohamosztag. Az erődök körül telepített drótkadályokat robbantják, a lángszóró több ezer hófokú sugara bevág a lőrésbe, a robbantótöltetet a bejárati-ajtóhoz helyezik és berobbantják azt. A lángszóró sugara most az erődbe csap... Az erődökön kívül védekező ellenség felsodrítása azonnal kezdetét veszi. Kézigránáltűz támogatása alatt tör előre a rohamosztag, egyik erődötől — a másikig.

A második világháború eddigi tapasztalatai szerint lehet valamely erődrendszer a legkorszerűbben kiépített, ha a védelmezőit nem hatja át a harci szellem: elvész az erőd. A lényeg sohasem az anyagban, hanem a vezetésben van, mely megtalálja a megfelelő eszközt a leg-erősebb beton ellen is...

A kutya nemcsak a közmondás szerinti leghűségese-

sebb háziállata az embernek, hanem a hadseregben is alkalmazást talál. Allandósultabb viszonyok között megbízható hírvivők, csak a nagy tüzérségi tüztől félnek. Vezetőjükhöz igen ragaszkodnak és kilométerekről is visszatalálnak hozzájuk. Egy-egy hírvivő kutya „kiképzése“ hosszú, fáradságos munka eredménye. Mesz-sze északon lőszer-, élelem-, de különösen egészségügyi-anyagok szállítására használják az értelmes állatokat, „akik“ már nem egy esetben bizonyultak az utolsó pillanatban érkezett segítségnek... A német jelentések beszámoltak a bolsevista kutya-felhasználási módszerekről. Robbanóanyaggal töltött szelencéket kötöttek a „találékony“ oroszok a külön erre a célra idomított kutyák hátára és oldalára azzal a céllal, hogy az állatok beugorva a német állásokba és felugorva a harc-

kocsik tetejére: pusztulást okozzanak. A módszer nem vált be, a szerencsétlen állatok még céljaik elérése előtt megsemmisültek...

A tengeri aknák kikötők, tengerpartok, gyakrabban használatos hajózási útvonalak lezárására szolgálnak. Igen nehéz és veszélyes munka az aknák rakása, melyet külön aknarakó-hajók végeznek.

A hatalmas, gömbalakú aknákat tíz—száz méter mélységben telepítik. Az akna testéből kis ólomrudak állanak ki. Ezekben a rudakban — kis üvegben — maró-sav van. Az aknának ütköző hajótest letöri a puha ólomrudat, eltörik az üveg is és az üvegben lévő sav ráfolyik az aknában lévő elemre, így elektromosság termelődik. Ez működésbe hozza a gyújtószerkezetet amely azután felrobbantja az akna robbanóanyag-tartalmát.

Budapest joggal és büszkén viseli „a világ legnagyobb fürdővárosa“ címet: aránylag kis területen fakadó 115 hőforrása napi 60 milliő liter 20—78 C fok hőmérsékletű gyógyvizet szolgáltat.

Bajtársaink felvételei

Lengyel szds.

Szathmáry K. hdgy.

Dr. Csallár ezds.

Gyulai alezr.

Csetneki A. őrm.

Gy. Takóch A. szds.

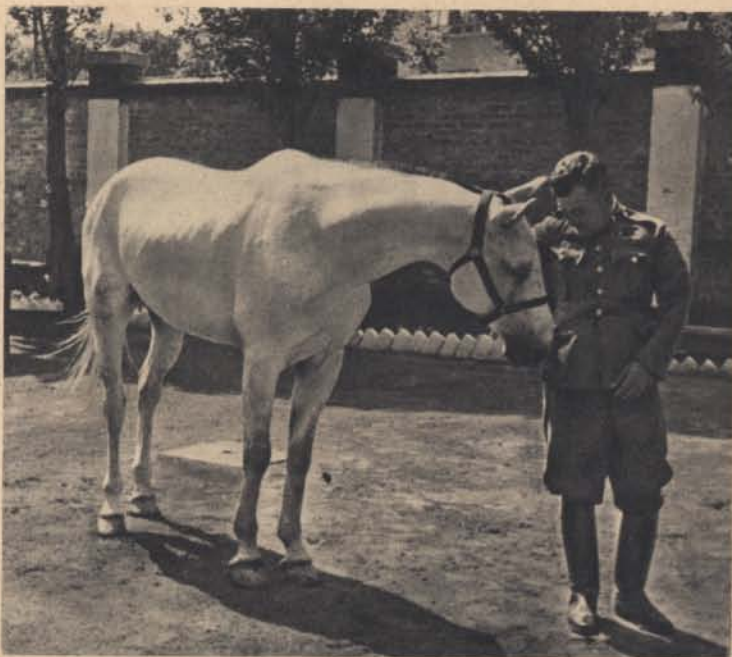
Gyulai alezr.

Dr. vitéz Nagy S. fhdgy.

Csetreki A. órn.

Bálint thts.

Tomási Jenő hdgy.

A kiskunhalasi I. tonosztály életéből

Gy. Takóch A. szds.

Weidlich felv.

A harcterekről

Minden csendes . . .

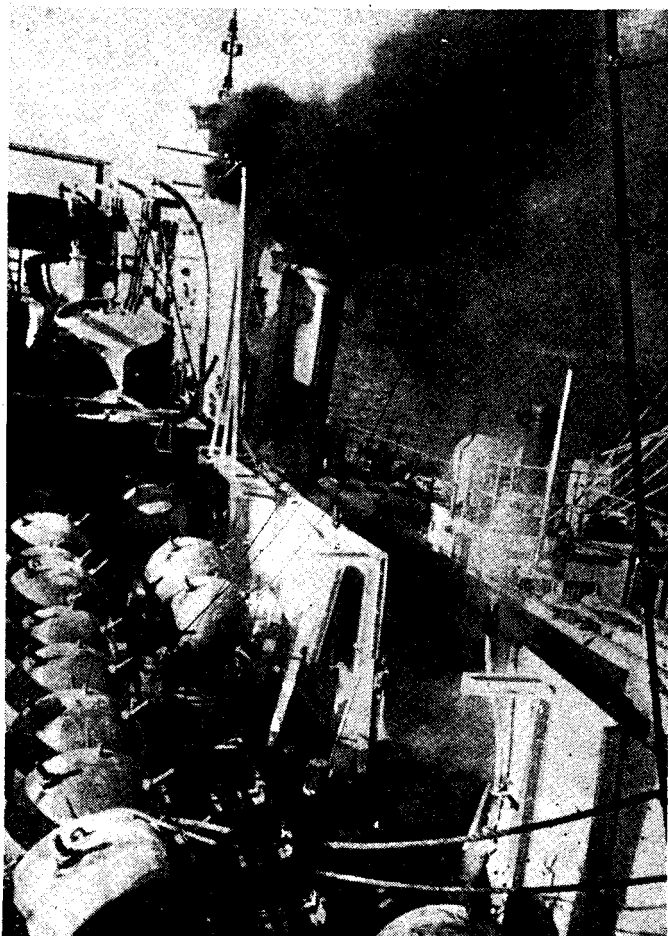
Roham

Észak-Afrikában

A Don mentén

Ez háromszáz—négy száz kilogrammnyi ekrazit, amely elégséges még nagyobb hajó elsüllyesztésére is.

A hajókon kívül vannak külön aknarakó-repülőgépek is, amelyek ejtőernyő segítségével telepítik a félelmetes híru aknazárt.

—y.

CSENDŐR LEKSZIKON

24. Kérdés. *Csendőrnek mikor van igénye végkielégítésre?*

Válasz. A katonai nyugdíjtörvény hatálya alá tartozó véglegesített csendőregyének végkielégítésben nem részesülhetnek, mert a törvény erre nem nyújt lehetőséget. Ezzel szemben a próbacsendőrök, minthogy ők nem a katonai nyugdíjtörvény, hanem az 1929: XV. t.-c. hatálya alá tartoznak, elvileg csak végkielégítésre tarthatnak igényt.

Végkielégítésre van igényük azoknak a próbacsendőröknek, akiknek katonai és csendőrségi összes beszámítható szolgálati ideje a 9 évet és 6 hónapot nem haladja meg és legalább valóságban eltöltött 20 havi tényleges szolgálati idő után, önhibájukon kívül tartósan szolgálatképtelenné, illetőleg csendőrségi szolgálatra egyszersmindenkorra alkalmatlanokká válnak. A szolgálatképtelenség megállapítása felülvizsgálaton történik.

A végkielégítés az utójára élvezett havizsold és havi élelmezési pénzátalány *hatszorososa* (519 P), a valósággal eltöltött 20 havi tényleges szolgálat után, de két évnél kevesebb beszámítható szolgálati idő esetén; *tizenkétszerese* (1038 P) a két évnél több, de öt évnél kevesebb beszámítható szolgálati idő esetén és *huszonnégyszerese* (2076 P) az öt évnél több, de kilenc évet és hat hónapot meg nem haladó beszámítható szolgálati idő esetén.

Nincs igénye végkielégítésre annak a próbacsendőrnek: 1. akit a szolgálati kötelezettség letelte előtt, saját kérelmére bocsátanak el a tényleges szolgálatból; 2. aki a szolgálatképtelenségét önhibáján kívül szerezte ugyan, de nincs 20 havi beszámítható szolgálati ideje és 3. aki a szolgálatképtelenségét előidéző fogyatkozását önhibájából szerezte.

A fogyatkozást önhibából keletkezettnek tekintik: a) öncsonkításnál, tekintet nélkül arra, hogy az miként állott be; b) káros szenvedélyt üzöknél (alkoholizmus, morfinizmus, kokainizmus stb.) és c) megkísérelt öngyilkosagnál.

Azokat a próbacsendőröket, akik csendőrségi szolgálatra bármilyen okból nem alkalmasak, és végkielégítésre nincsen igényük, a csendőrség kötelékéből elbocsátják.

25. Kérdés. *Egy tartalékos zászlós, aki nem teljesít tényleges katonai szolgálatot, a községben tartott táncmulatságon egyenruhában jelenik meg és a táncmulatságot beszüntetni szándékozó járőrrel szemben feljebbvalóként fellépve elrendeli a járőrvezetőnek, hogy a táncmulatság további folytatását ne akadályozza. Milyen magatartást tanusítson a járőrvezető a tartalékos zászlóssal szemben, tekintve, hogy a kérdéses alkalomkor az egyenruhát jogosulatlanul viseli.*

Válasz. A Szolg. Szab. I. rész 333. pont 5. alpontja szerint mindazok a rangosztályba soroló nemtényleges honvéd havidíjasok, akik nem voltak hivatásos tisztek, az egyenruhát csak olyan ünnepies vagy egyéb alkalommal viselhetik, amikor a tisztí egyenruhának, mint katonai és társadalmi kitüntetésnek, illő helye van, vagy ha katonai bűnvádi ügyben védőként jelennek meg.

Ilyen alkalomok: az Államfő születés- és névnapja, Hősök napja, katonai ünnepélyek és emléknapiok, esküvő stb. Nem indokolja tartalékos tiszt részéről az egyenruha viselését egy táncmulatság, sőt, ilyenkor, különösen faluhelyen, egyenesen célszerű mellőzni az egyenruhát. Kétségtelen tehát, hogy a tartalékos zászlós a kérdéses alkalommal az egyenruhát jogosulatlanul viselte. Ugyancsak jogosulatlan volt az a magatartása, hogy a járőr szolgálati tennivalójába beavatkozott és feljebbvalói minőségére hivatkozva a járőrvezetőt szolgálati köteletségének mellőzésére befolyásolni igyekezett.

Arra a kérdésre, hogy ilyen esetben a járőrvezető miként viselkedjék, a helyes katonai érzék adja meg a választ.

Ha a járőr tisztí egyenruhában levő ismeretlen személyt igazoltat, akiről megállapítja, hogy *sohasem volt sem tényleges, sem tartalékos tiszt*, tehát az általa viselt rendfokozatot bitorolja, világos, hogy a csendőr úgy fog vele szemben viselkedni, mint más gyanúsítottal és nem fogja neki megadni azt a különös tiszteletet, amellyel a tisztí rendfokozatnak minden körülmények között tartozik. A járőrvezetőnek bizonyára első dolga lesz az illetőt, ha lehetséges, polgári ruhába öltöztetni vagy legalábbis megfosztani az egyenruháját minden jellegzetességtől, amelynél fogva őt a közönség tisztnek vélhetné. Ha azonban ez nem lehetséges és a járőr kénytelen az elfogottat az általa viselt tisztí egyenruhában bekísérni, akkor a járőrvezető arra fog törekedni, hogy ez minél kevesebb feltűnéssel és a — bár jogtalanul viselt — egyenruha minél kevesebb nyilvános meghurcolásával történjék. Nem fogja tehát az elfogottat községekben vagy kilométereken át gyalog, megbilincselve kísérni, hanem igyekezni fog csukott jároművet szerezni és a bekísérést azzal foganatosítani. Ilyen indoklás mellett a felmerülő költségek elszámolását engedélyezik.

Láthatjuk tehát, hogy a csendőrnek még akkor is bizonyos tapintattal kell eljárnia, ha kétségtelen, hogy egy elfogott büntetést teljesen jogtalanul viseli az egyenruhát; a tapintat nem a büntetésnek, hanem az egyenruhának szól, amelyet szükségtelenül semmiféle okból nem szabad a nyilvánosság előtt meghurcolni.

Még inkább így kell eljárnia a csendőrnek a kérdésben említett esetben, mert a kért zászlós az egyenruhát nem jogtalanul, hanem csak jogosulatlanul viselte, ami azt jelenti, hogy az egyenruha és a rendfokozat jogosan megillette őt, csupán fegyelmi szabálytalanságot követett el azáltal, hogy azt olyan alkalommal viselte, amikor a Szolg. Szab. I. rész nem engedi meg. A tartalékos zászlóst ezért a szabálytalanságért az illetékes hadkiegészítő parancsnoksága felelősségre vonja, de ez nem jogosítja fel a

csendőrt arra, hogy az egyenruhában levő zászlóssal való érintkezésében figyelmen kívül hagyja az előírásokat, amelyeket a Szolg. Szab. I. rész a feljebbvaló és az alattos közötti érintkezésre meghatároz. Vagyis a zászlóssal szemben úgy kell viselkedni, mint feljebbvalóval: szabályszerűen tisztelni kell, a közlenivalókat pedig vigyázz-állásban kell neki jelenteni. Feltétlenül felelősségre vonják a csendőrt, ha a zászlóssal, mint feljebbvalóval szemben fegyelmetlen vagy éppen kihívó magatartást tanúsít, mert ezzel nemcsak a saját katonátlanságának adja tanujelét, de a jelenlevő közönségnek is rossz példát ad.

Meg kell egyébként jegyeznünk, hogy a tartalékos zászlósnak akkor sincsen joga a csendőr intézkedésébe vagy eljárásába avatkozni, ha az egyenruhát jogosan viseli is, mert a Szut. 12. pont 2. bekezdése szerint: „A közbiztonsági szolgálatra vagy egyes közbiztonsági szolgálati ténykedésekre vonatkozóan a csendőrnek — saját előjáróin kívül — csak az előjárói minőségben fellépni jogosult csendőrségi feljebbvalói és azok a hatósági személyek adhatnak — a saját hatáskörükön belül — utasítást, illetve felhívást, akik az 521. pont értelmében vele szemben közvetlen felhívási joggal bírnak.”

Nézetünk szerint a kérdésben foglalt esetben a csendőrnek a következőképpen kell eljárnia:

Ha a csendőr az egyenruhát viselő tartalékos tisztet, illetőleg tisztjelöltet személyesen ismeri és bizonyosan tudja róla, hogy nem teljesít tényleges szolgálatot, elég, ha az egyenruha jogosulatlan viselését a szárnyparancsnokságnak bejelenti. A jelentést az illetékes katonai parancsnoksághoz a szárnyparancsnok továbbítja. Csupán az egyenruha viselése miatt a tartalékos tisztet igazoltatni nem szabad (erre, ha a csendőr őt személyesen ismeri, nincs is szükség); egyáltalán személyesen csak akkor kell vele érintkezni, ha a csendőr saját tájékozódása végett valamit meg akar kérdezni, de ez se történjék kikérdésszerűen. Ismételjük azonban: a fellépésnek és a szóbeli érintkezésnek ilyenkor is a katonai szabályok teljes megtartásával, kifogástalan fegyelmezettséggel kell történnie. Sőt: tisztekkel szemben való fellépés alkalmával a csendőrnek fokozottan kell ügyelnie arra, hogy eljárásában a kivizsgálás alkalmával semmiféle szabálytalanságot ne lehessen megállapítani, mert különben megtörténhetik, hogy őt is felelősségre vonják.

Ha pedig az illető tiszt, vagy bárki más, aki nem csendőrségi előjáró vagy feljebbvaló, illetőleg akinek a csendőrral szemben nincs felhívási joga, a csendőr eljárásába avatkozik, meg kell jelenteni, illetőleg udvariasan közölni kell vele, hogy a Szolgálati Utasítás értelmében közbiztonsági szolgálati ügyben a csendőr csak a saját előjáróitól, illetőleg jogosult hatósági személytől fogadhat el utasítást, kéri tehát a csendőr az illetőt, hogy ne avatkozzék az eljárásába. Ha azonban a csendőr eljárása vagy intézkedése ellen bármiféle kifogása van, jogában áll erről az őrsön vagy a szárnyparancsnokságnál jelentést tenni.

26. Kérdés. *Főtárgyaláson jelenlevő személy a bíróság-gal szemben tiszteletlen vagy rendzavaró magatartást tanúsít. Milyen intézkedéseket foganatosíthat vele szemben a főtárgyalás elnöke?*

Válasz. Az elnök köteles felügyelni arra, hogy az ügyre nem tartozó körülmények bizonyításával vagy fejtegetésével a tárgyalás menetét ne késleltessék. Az elnök feladata továbbá mind a rendnek, mind a tárgyalás méltóságának a fenntartása. Annak, akit a bíróság előtt kihallgatnak, vagy aki a bírósághoz szól, rendszerint állva kell beszélnie. Az elnök e szabály alól kivételt tehet.

A hallgatóság közül azokat, akik a tárgyalás rendjét zavarják vagy méltóságát sértik, tetszést vagy nemtetszést nyilvánítanak, az elnök rendreutasítja s ha ez eredménytelen maradt, a teremből kiutasíthatja, szükség esetében kivezetetheti. Ha a tárgyalás rendjét másként nem lehet fenntartani, az elnök elrendelheti az egész hallgatóság eltávolítását. Azt, aki rendeletének ellenszegül, vagy aki a rendet ismételtten vagy súlyosabban megzavarja, az elnök azonnal letartóztathatja és 8 napig terjedhető elzárással büntetheti.

Ha a vádlott, magánvádoló, a tanu, szakértő vagy a sértett illetlen vagy durva magaviseletet tanúsít vagy ha az ügy megítélésére vagy a bizonyításra nem tartozó sértő kifejezést használnak, az elnök rendreutasítja őket és az engedetleneket kétszáz pengőig terjedhető, elzárásra átvál-

toztható pénzbüntetéssel bünteti. A fogva levő vádlott ellen ehelyett fegyelmi büntetést alkalmaz.

Ha a vádlott az elnök figyelmeztetése ellenére ismételve durván viselkedik, a törvényszék határozata alapján a teremből kivezethető, őrizet alá helyezhető és a tárgyalás a távollétében folytatható, a bizonyító eljárás befejezése előtt azonban őt a terembe be kell hívni és a távollétében felmerült lényeges körülményekről, valamint arról, hogy a kihallgatottak mit vallottak, semmisség terhe alatt értesíteni kell.

Katonai bíróság hatóságának alávettét egyént, ha a tárgyalást zavarja vagy a fentiek szerint helytelen magaviseletet tanúsít, az elnök rendreutasíthatja, szükség esetében a tárgyalóteremből eltávolíthatja, de le nem tartóztathatja és meg nem büntetheti, hanem megbüntetésé végett az illetékes katonai (csendőr) parancsnokságot keresi meg. Azt, hogy a bíróság által közölt magatartás illetlen magatartásnak minősítendő-e, a feljelentett egyén előjáró katonai (csendőr) parancsnoksága bírálja el.

A katonai (csendőr) személyeket egyforma elbírálásban és elbánásban kell részesíteni, akár mint hallgatók, akár pedig mint megjelenésre kötelezettek (pl. sértett, tanu) vesznek részt a tárgyaláson.

27. Kérdés. *A Szut. 578. pont 3. bekezdése értelmében az őrsparancsnoknak jogában áll havonként 24 óra tartamára eltávozási engedélyt adni. Ha a közzgazdálkodásvezető az őrs közzgazdálkodása részére szükséges nagyobb beszerzéseket csak az őrsállomáson kívül tudja eszközölni, kérhet-e erre a célra külön eltávozási engedélyt, vagy pedig a saját eltávozását kell-e igénybevennie?*

Válasz. Rendes gazdasági és beszerzési viszonyok mellett a fenti kérdés nem merülhetett fel, mert a közzgazdálkodások minden szükségletét úgyszólván házhoz szállították s ha néha rendkívüli beszerzésre pl. serts vagy tűzifa beszerzésére volt szükség, az őrs tagjai mindig megtalálták erre a megoldást. Akár úgy, hogy a gazdálkodásvezető a maga eltávozását vette erre a célra igénybe, akár úgy, hogy az őrsnek más vállalkozó tagja intézte el alkalmilag a beszerzést vagy pedig valamilyen szolgálati alkalmat pl. elővezetést, vásárugyeletet stb. használtak fel arra, hogy egyúttal a szükséges vásárlást is elintézzék.

Ma a helyzet sok őrsön megváltozhatott annyiban, hogy nemcsak a nagyobb beszerzéseket, hanem esetleg a közzgazdálkodás napi szükségletét is távolabb fekvő helyről kell beszerezni és ebből a célból az őrsállomást ismételtten is el kell hagyni úgy, hogy ha a közzgazdálkodásvezető erre a célra mindig a maga eltávozásait venné igénybe, magáncélra sohasem jutna eltávozáshoz.

Mint hogy a Szut. idézett pontja az őrsparancsnokot csak havi 24 órai eltávozás engedélyezésére jogosítja fel, amelyet legfeljebb két részletben engedélyezhet, nézetünk szerint olyan helyen, ahol a beszerzések másként meg nem oldhatók, felterjesztést kell tenni a kerületi parancsnoksághoz. Valószínűnek tartjuk, hogy a kerületi parancsnokság indokolt jelentése alapján a honvédelmi miniszter úr fel fogja hatalmazni a szárnyparancsnokokat, hogy olyan őrsökön, ahol erre a közzgazdálkodás fenntartása érdekében beigazoltan szükség van, a gazdálkodásvezető részére időnként külön eltávozást engedélyezzenek. Ilyen döntésig az őrsparancsnok csak a Szut.-ban meghatározott kiméretben engedélyezhet eltávozást.

28. Kérdés. *Egy csendőr elvált asszonyt vett feleségül, akinek az első utától egy gyermeke volt. Az első férjét a bíróság havi 16 pengő gyermektartási költség fizetésére kötelezte, amit az havonta rendszeresen fizetett, azután is, hogy a gyermek anyja a csendőrhöz férjhezment, amiről az első férj nem tudott. A gyermek anyja és ennek második férje, a csendőr, a volt férj előtt elhallgatták a házasságkötésüket és a gyermektartási díjat azután is felvették. Milyen büntetendő cselekményt követtek el? Visszakövetelheti-e az első férje az asszony férjhezmenetele után fizetett gyermektartási költséget?*

Válasz. Sem az asszony, sem pedig második férje, a csendőr, nem követett el semmiféle büntetendő cselekményt s az első férjnek sincs igénye a volt felesége férjhezmenetele után fizetett gyermektartási költség visszatérítésére. Az anya férjhezmenetele ugyanis az aya gyermektartási kötelezettségét nem érinti, mert a magánjog szerint, ha a házasságon kívül, vagy belül született gyer-

mek eltartására, mint atya, bírói ítélettel már valaki kötelezve van, az atyát terhelő eltartást mástól — tehát a második férjtől sem — követelni nem lehet. Az első férj tehát a gyermektartási költséget a bírói ítéletben megállapított összegben és időpontig az anya másodszori férjhezmenete után is ugyanúgy tartozik fizetni, mintha az anya nem ment volna férjhez.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Pénzlopás nyomozása.

Beküldte: **MENYHART ISTVÁN** tiszthelyettes
(Szombathely).

1937 augusztus 6-án 17 órakor a k...-i őr, a nyomozó alosztályparancsnokságnak a következő távbeszélő-jelentést tette: „1937 augusztus 6-án 12—16 óra közötti időben, a k...-i főiskolában ideiglenesen működő nyári tanfolyam tulajdonát képező és az irodában levő pénztárat feltörték s abból 2150 P készpénzt elloptak. A nyomozáshoz minden támpont hiányzik, nyomozók és helyszínelők kiszállását kérem.“

A vett távmondati jelentés után az alosztályparancsnok úr, e sorok íróját, és Tóth Ferenc I. őrmestert, valamint Pomozi Lajos őrmester helyszínelőt vezényelte ki az őr támogatására és az eset nyomozására.

A főiskola a község közepén kétemeletes épületben, bekerített kertben fekszik. A II. emelet egyik szobájában volt elhelyezve az ideiglenesen működő „Nyári tanfolyam“ irodája. Az iroda ajtaján egyszerű zár, az ajtó zárt állapotban, a kulcs az ajtófélfára volt felfüggesztve.

Az irodában az igazgató és a mellette dolgozó személyzet íróasztalai teljes rendben, érintetlenül voltak. Az igazgatói asztal mellett a fal tövében egy 6 fiókos — polcos — üvegszekrény állott, amelynek ajtaja be volt zárva, a kulcs azonban a zárban volt. Az üvegszekrény polcos fiókjain írópapírok és nyomtatványok, a negyedik polcon pedig egy vékony bádoglemezből készült pénztartó kazetta volt elhelyezve. A kazetta biztonsági zárú lakattal volt lezárva, a kazetta egyik keskenyebb oldala felfeszített állapotban volt olyannyira, hogy a kéz összetett ujjjaival a pénzeskazettába be lehetett nyúlni. A zár érintetlen volt.

A kazettában volt 2163.70 P-ből 2150 készpénz, amely 100, 50, 20 és 10 P címletű bankjegyekből állott, hiányzott, míg 13.70 P váltópénz az okmányokkal együtt érintetlenül ott hevert.

A helyszínelő mind a pénzeskazettán, mind az üvegszekrény ajtaján töredék ujjnyomot talált, amely azonban azonosításra nem volt alkalmas. Az irodában más rendetlenség nem volt.

A nyomozás folyamán megállapítást nyert, hogy a nyári tanfolyam 1937 augusztus 1-én vette kezdetét és 20-án fejeződött be. A tanfolyam hallgatói, magyarokon

kívül olaszok, jugoszlávok, észtek, osztrákok és cseh nemzetiségűek voltak. Az előadásokat a tanárok naponta 9—12 és 16—18 óráig tartották meg.

A nyári tanfolyam II. emeleti irodájában a tanfolyam igazgatója, titkárnője — aki egyúttal a tanfolyam pénzt (hallgatók által befizetett tandíjak) is kezelte —, továbbá, mint kiegészítő személyzet: egy tanár, valamint Siklós Kelemen* bölcsészhallgató — a főiskola portásának fia — dolgoztak naponta 9—12 és 16—18 óráig; 12—16 óráig az irodában a felsoroltak nem fordultak meg, csupán Siklós Kelemen bölcsészhallgató végzett ott, hetenkint 3—4 napon át ebben az időben félórás munkát vagy használta az irodahelyiségben levő távbeszélő készüléket.

A főiskola II. emeleti folyosóján naponta 7—18 óráig egy segédszolgálatos altiszt teljesít állandóan szolgálatot. A nyári tanfolyamnak is volt egy külön szolgálója, aki a postakezelést és egyéb küldöncszolgálatot látta el. A pénzlopás elkövetése napján, a II. emelet folyosóján még 5 napszámosnő is tartózkodott, akik 7—18 óráig a tantermekben és a szobákban takarítottak.

A pénz kezelésével megbízott titkárnő a következőket adta elő: A nyári tanfolyam hallgatói a tandíjat, amely személyenkint 70—80 P-t tesz ki, a tanfolyam pénztárába befizetik. A kiadásokat ebből az összegből fedezik. A pénzt ő a főiskola által rendelkezésükre bocsátott, vékony bádoglemezből készült, pénzeskazettába tartotta, a szükséges nyugtákkal együtt. A bádoglemezt biztonsági lakattal szokta lezárni. A kulcs egyik példánya ő nála, míg a másik az igazgatónál szokott lenni. A pénzlopás elkövetése napján, 1937 augusztus 6-án, a délelőtti órákban, a pénzeskazettát felnyitotta, oda a hallgatók által befizetett pénzeket tette be, a nyugtákat rendezte, majd a kazettát rendesen bezárta a fentjelzett pénzüsszeggel együtt, de ott akkor semmi-féle hiányt nem észlelt, bár akkor még végelszámolást nem csinált.

Aznap 12 óráig már mindenki elment az irodából, csupán ő és Siklós Kelemen bölcsészhallgató voltak ott, de 12 óra után ők is eltávoztak. Távozásuk alkalmával az iroda ajtaját Siklós Kelemen zárta be és a kulcsot az ajtófélfára akasztotta. Ezután ő a községben levő lakására ment, míg Siklós Kelemen a főiskola épületében, a földszinten levő lakásukra távozott.

Aznap 16 óra tájban újból bement az irodába. Mielőtt azonban oda benyitott volna, a folyosón Siklós Kelemen bölcsészhallgató kérdezte tőle, hogy volt-e már délután bent az irodában, mert az ajtaja nyitva van? Azt felelte, hogy nem volt még bent. Majd bement az irodába. Az irodába belépése után közvetlenül bejött egy idegen nemzetiségű hallgató is, aki tandíjat fizetett be. Ő a pénzeskazettát az üvegszekrényből kivéve látta, hogy egyik oldalán a bádog fel van feszítve és abból a papírpénz hiányzik, a zár pedig teljesen érintetlen. A pénzeskazettát az asztalra letéve ki akart menni az irodából, hogy segítségért kiabáljon, de ebben őt az ajtón éppen akkor belépő Siklós Kelemen megakadályozta azzal, hogy ne csináljon feltűnést a dologból. Siklós ezután a pénzeskazettát megfogta és visszatette a helyére azzal a megjegyzéssel, hogy „A kazetta bűnjel, azt a helyén kell hagyni és azután jelenteni kell a csendőrségnek a pénzlopást“. A pénzlopást ő ezután nyomban jelentette az igazgatónak. Még azt is közölte a járőrrel, hogy az éjjeli időre a pénzeskazettát, pénzzel együtt biztonság okáért a főiskola portásának szokta

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Simon László őrmester, az egyesített járőrvezető és nyomozó tanfolyamot elsőnek végezte

átadni megőrzés végett, reggelenként pedig onnan újból visszaviszi az irodába.

Tekintve, hogy a pénzlopás elkövetésnek idején 12—16 óráig a II. emeleten levő iroda előtt a folyosón, valamint a tantermekben és irodákban a fentebb felsorolt személyek megfordultak, azok kikérdezésével igyekeztünk tisztázni a tettes kilétét. A kikérdezések folyamán a nyomozó járőröknek feltűnt, hogy Siklós Kelemen bölcsészhallgató állandóan a járőrök körül forgolódik és anélkül, hogy a járőröknek bármire is szüksége lett volna, önként ajánlotta fel, hogy majd ő intézkedik bárkinek az odarendelése iránt, papírt kínált fel a szükséges jegyzetek és vázlatok felvételéhez stb. és más, ehhez hasonló, apróbb figyelmességek nyújtásával igyekezett a járőrök közelében maradni.

Siklós Kelemen bölcsészhallgató viselkedése feltűnt a járőröknek, de egyéb adat tettessége mellett egyelőre nem volt.

A járőrök feltevése szerint a tettest inkább a szolgák és takarítónők körében lehetett gyanítani. Idegenek megfordulása a kérdéses időben az összes kihallgatott tanuk bemondásai szerint nem volt megállapítható.

A nyomozás harmadik napján — amely idáig mindazoknak az egyéneknek a kikérdezésével telt el, akikről feltehető volt, hogy az eset körülményeire némi támpont tudnának szolgáltatni — a reggeli órákban, midőn a főiskola épületébe beléptünk, hogy egyes dolgokat a nyomozással kapcsolatban tisztázzunk, szembe találtuk magunkat a főiskola portásával: id. Siklós Kelemennel, aki közölte velünk, hogy a reggeli órákban, midőn a főlépcsőház udvarra nyíló kapuját — amelyet ő előző nap este 22 órakor bezárt — kinyitotta, a kapu belső sarka mellett, az épületben, egy bádoggal öntözőkanna állott, amelyben az ellopott pénzt megtalálta. Ő a pénzhez nem nyúlt, a leletről éppen jelentést tenni készült, midőn a csendőrijárőr az épületben megjelent. Előadta még, hogy este a kapuzáraskor a kanna még nem állott a helyén, azt valakinek a pénzösszeggel együtt, a kapuzárás és kapunyitás között, tehát éjjel, kellett odahelyeznie a pénzzel együtt.

A portás közlése után a pénz feltalálási helyére siettünk, a feltalált pénzt a kannából kivettük, ott a helyszínen bizalmi egyén jelenlétében nyomban megolvastuk. A talált pénz összesen 2000 P volt. 150 P tehát hiányzott.

A pénz feltalálási helyéből ítélve arra a következtetésre jutottam, hogy a tettesnek a főiskolaépületnek ebben a részében kell laknia, mivel az éj folyamán került a pénz a kannába és a kapu bezárásakor sem a kanna, sem pedig a pénz nem volt ott. Az épületnek ebben a részében pedig a portáson és családján kívül

senki sem tartózkodott és nem aludt. A portás fia: Siklós Kelemen bölcsészhallgató is a családjánál aludt egy külön szobában.

A lopott pénz feltalálási helyének körülményeiből, Siklós Kelemen bölcsészhallgató feltűnő előzékeny viselkedéséből, a nyomozás folyamán ellene megállapított ama körülményből, amely szerint az igazgatótól az után érdeklődött, hogy 6-án a délutáni órákban 16 óra előtt az irodába bejön-e vagy sem, valamint a már felsorolt egyéb körülményekből arra a meggyőződésre jutottam, hogy a tettest ifj. Siklós Kelemen bölcsészhallgató személyében kell keresni.

Siklós Kelemen bölcsészhallgatót, most már a megállapított s előzetesen felsorolt adatok tisztázása végett, mint gyanúsítottat újból kikérdeztük, aki tiltakozott a gyanúsítás ellen, bár feltűnően izgatottan viselkedett. A kikérdezés alkalmával azt a kérdést tette fel a járőrnek, hogy: „meglátszik-e rajta, illetve a viselkedésén, hogy ő volna a tettes”? Mire természetesen azt a feleletet kapta, hogy „igen!” Erre sírva fakadt és a pénzlopás elkövetését beismerte.

Előadta, hogy augusztus 1-e óta dolgozott az irodában. Itt látta, hogy a hallgatók által befizetett pénzt egy gyenge bádoglemez kazettában tartják, amelynek egyik felét, bezárt állapotban észrevétlenül fel lehetett hajtani és ugyancsak visszahajtani. Ezt ő kihasználva, midőn az irodában nem tartózkodott senki, egy ízben 1937 augusztus 2-án 50 P papírpénzt, 1937 augusztus 4-én 100 P papírpénzt vett ki külön-külön. Augusztus 6-án pedig 15 óra tájban felment az irodába és ott a pénzeskazettát újból felfeszítve, az abban volt 2000 P papírpénzt — a váltópénz és nyugták hátrahagyásával — kivette, a pénzt egy tiszta papírba becsavarta és azt a főiskola virágoskertjében, egy puszpáng bokorban, séta közben, észrevétlenül elrejtette.

A pénzlopást később már megbánta és mivel érezte, hogy őt fogják gyanúsítani, úgy gondolta, hogy az utóbb ellopott 2000 P-t észrevétlenül egy mindenki által hamarosan feltalálható helyre fogja tenni. Ezt a tervét augusztus 7—8-ra virradó éjjel végre is hajtotta. Úgy okoskodott, hogyha a pénz megkerül, a nyomozást is abbahagyják és neki nem lesz kellemetlensége.

Beismerte még, hogy a hiányzó 150 P-t, különféle italokra és ételekre, valamint szórakozásra költötte el.

Mint tolvaj ennél a lopásnál több személy jöhetett tekintetbe, mert a kérdéses időben elég sokan voltak a helyszín közvetlen közelében cselekvőképes távollásban. A kört tehát szűkíteni kellett. Erre alkalmasnak kínálkozott annak a vizsgálatára, hogy kik tudtak a pénz létezéséről, elhelyezéséről és eléggé gondatlan megőrzési körülményeiről, továbbá;

KÖNYVOSZTALYUNK AJÁNLTATAI:

Szervezeti és szolgálati utasítás. 2 P 20 f

Próbacsendőrök tankönyve. 4 P

Tábori rendészeti szolgálat. 1 P 90 f + portó.

(A könyv bizalmas, csak ajánlottan küldhetjük.)

Ezenkívül:

A Csendőrségi Lapok könyvtára 9., 10., 11. kötete ára 3 pengő.

Az 1942. évi Csendőrségi Zsebkönyv. 2 P 50 f

A csendőrség elhelyezési térképe. 30 f

Csendőrségi asztali naptár. 70 f

Máshol nem kaphatók!

Rendelés a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. csekk-számlájára történő befizetéssel eszközölendő.

hogy kinek volt alkalmá az irodában feltűnés nélkül bejutni. Már ezeknek az adatoknak az igazi tettesre kellett irányítani a nyomozó járőr gyanúját annál is inkább, mert a nyomozás alkalmával tanúsított feltűnő viselkedésével amúgyis felhívta magára a járőr figyelmét. A tolvaj végül a pénznek éjjel olyan helyre való visszahelyezésével, amelyhez éjjeli időben csak ő vagy családtagjai juthattak, végleg elárulta magát. A tanulság, amelyet ebből a nyomozásból levonhatunk kettős:

tartsuk rajta a szemünket azokon az embereken, akik helyszínelés vagy a további nyomozás során feltűnően sűrögnek-forognak körülöttünk, túlbuzgók, túl szolgálatkészek. Igen sokszor a tettes az, aki ilyen módon magáról a gyanunak még az árnyékát is el akarja terelni.

A másik tanulság, hogy a tettes itt több alacsonyabb sorsú gyanúsítható személy közül került ki, akinek tetteségét, nevelése, képzettsége következtében a legkevésbé lehetett volna feltételezni. A tanulság ebből, hogy a nyomozás elején „gyanún felül álló“ ember nincsen.

Apróságok a szolgálatból.

(Folytatás)

Amikor a tettes a feljelentő.

1940 február 4-én Kárpátalján, az alsókalocsai őrsön szolgáltam. 9—10 óra között megjelent az őrsön Rézer Jakab (A neveket megváltoztattuk. Szerk.) községi albíró és előadta, hogy az éjjel folyamán a görög keleti temolomba betörtek és a sekrestye ládjába elhelyezett 450 pengő 80 fillért ellopták.

Az őrsparancsnok engem jelölt ki járőrvezetőül az ügy nyomozására.

Rézer Jakab albíró személyesen ismertem, mert a bevonulásunk óta igen sokszor alkalmaztam bizalmi egyénként. Jól tudott magyarul beszélni és derék embernek látszott.

Amikor Rézer Jakab panaszának felvételéhez hozzáfogtam és megkérdeztem, hogy mikor született, csak nyögdecselet és dadogott, alig tudta megmondani. Színében megváltozott, arca sápadt lett és nyugtalanul viselkedett. Nagyon feltűnt Rézernek ez a viselkedése s mindjárt gyanút is fogtam, mégsem szóltam erről semmit. Annál nyugodtabban folytattam a kikérdezést.

Rézert a laktanyából nem engedtem el mindaddig, amíg fel nem szereltünk. Azt mondtam neki, hogy bizalmi egyén és tolmács gyanánt fogom alkalmazni. Ebbe bele is egyezett.

A templomhoz közeledve, a görög keleti pap az egyház tagjaival együtt várt reánk. Ugyanúgy mondott el mindent, mint Rézer.

Következett a templom környékének megvizsgálása. Nagy örömmre a hóban igen jól használható lábnyomot találtam. Ezt lemérve lerajzoltam és letakarítottam. Ezekután a templomajtó zárát vettem vizsgálat alá. Az ajtón és záron semmiféle külerőszak nyoma nem volt található. Ezért elhivattam a községi kovácsmestert és a zárt leszereltettem. Belsejében csupán az ajtó saját kulcsának forgási horzsolása volt látható. Ez arra mutatott, hogy az ajtót valószínűleg a saját kulcsával nyitották ki. Ezzel is nagyon meg voltam elé-

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága a délbácskai kommunista lázadás leverése alkalmából tanúsított önfeláldozó magatartásáért Bárdos Ferenc csendőrnek a Magyar Bronz Érdemérmét a hadiszalagon — adományozta.

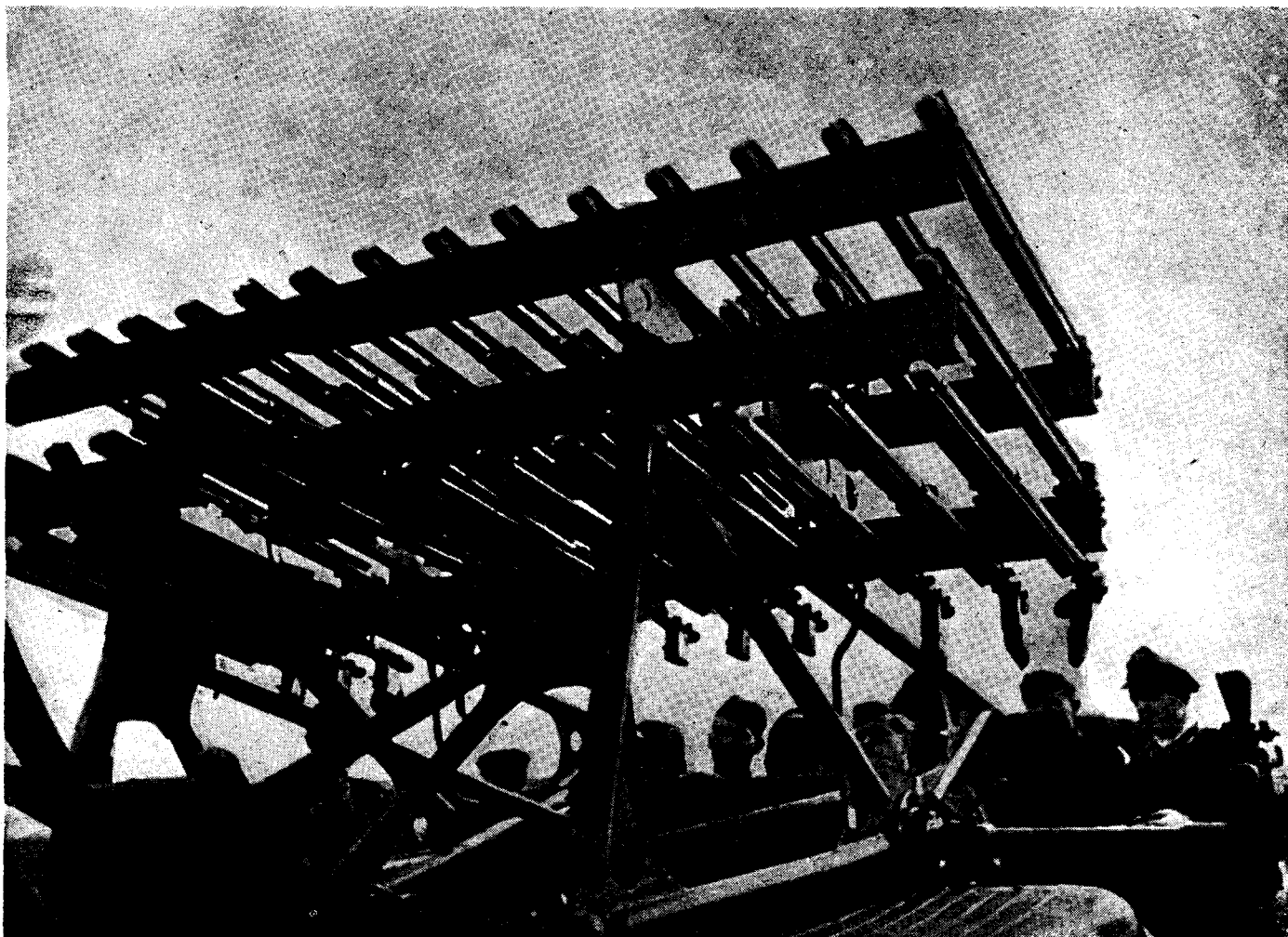
gedve. A lábnyom még többet árult el. Kiolvashattam világosan belőle, hogy újonnan talpalt, három sor talpszeggel ellátott bakancs lenyomata. Hogy új lehetett, azt onnan állapítottam meg, hogy a hó színe a talptól kissé vöröses lett.

Következett a templom belsejének megvizsgálása. A templom fából készült, belülről nyílt a sekrestye, melynek oldala még nem volt teljesen beépítve, amennyiben a padlótól mintegy három méter magasságra egy kb. másfél méter széles és magas beépítetlen hézag volt. Ezen a tettesek igen könnyen bemászhattak a templomból a sekrestyébe. A sekrestye ajtó is a templomból záródott, ezt is sértetlen állapotban találtuk. A sekrestye falánál egy széket és a földre esve egy porköpenyt találtunk. A pap elmondta, hogy a betörés előtt sem a szék, sem a porköpeny nem volt azon a helyen. A porköpeny fel volt akasztva a sekrestye falára, a szék a padosorok mellett volt. Az a szeg, melyre a porköpeny fel volt akasztva, el volt hajolva. Nyilvánvaló volt, hogy a tettes vagy tettesek a székre felálltak, onnan pedig arra a szegre léptek, melyre a porköpeny volt felakasztva és ennek következtében a szeg elhajlott. Így a tettesek felhúzták magukat a be nem épített nyílásig és úgy ereszkedtek le a sekrestyébe.

A sekrestyeajtót kinyitattuk a pappal. A sekrestyében egy 150 cm hosszú ládat találtunk véggel felállítva. Egy kisebb ládat, melyben a pap és Rézer szerint a pénz volt, nem találtuk. A véggel felállított ládáról arra következtettem, hogy távozáskor a tettes vagy tettesek arra álltak fel és úgy másztak ki a sekrestyéből a templomba.

A paptól megtudtuk azt is, hogy a templomhoz két kulcs szolgált, az egyik nála volt, míg a másik Rézer-nél, mint harangozónál, hogy a kora reggeli harangozásnál őt a templomkulcsért ne zaklassa. A sekrestye kulcsát a pap őrizte. Ez a körülmény még jobban megerősítette azt a gyanúmat, hogy Rézernek köze van a betöréshez.

Tovább nyomoztunk a helyszínen talált bakancsnyom tulajdonosa után. A községben csak egy cipész volt, azt felkerestük és megkérdeztem tőle, hogy a

Szovjet gránátvető 42 csővel

közelmult ruszin karácsonyra kinek csinált lábbelit. Elmondta, hogy Pálicska Demeter alsókalocsai lakosnak.

Az idő közben délre járt, betértünk a laktanyába és az esetet bejelentettük az ungvári nyomozó alosztály parancsnokságnak és a szakaszparancsnoknak. Ezután elmentünk Pálicska Demeter lakására, hogy a bakancsa talpát egyeztessük a helyszínen talált nyommal. Pálicska nem volt otthon, este lett, mire ráakadtunk. Bekísértük a laktanyába és ott egyeztettük a bakancsa nyomát, mely egészen egyezett a helyszínen talált nyommal. Jól meg lehetett állapítani, hogy a bakancs sarkába hat szeg volt beverve, (ennyit mutatott a helyszínen talált nyom is), de látszott a sarkon az is, hogy két szegét utóbb eltávolítottak.

Pálicska az eléje tárt bizonyítékok után is konokul tagadott, de később megtört és beismerte, hogy ő és Rézer a tettesek. Rézer vette őt rá a bűncselekményre, Rézer mellett ő csak segédkezett. Rézer adott neki a lopott pénzből is egy pénztárcában, melynek tartalmát meg sem nézte, hanem bevitte a lakásuk kamrájába és ott — szülei tudta nélkül — elrejtette. Pálicskát lakására kísértük, ahol a pénztárcát át is adta. Bizalmi egyének előtt 356 pengő 80 fillért találtunk benne.

Ezek után Rézert kérdeztük ki. Először ő is tagadott, de amikor látta, hogy elegendő bizonyíték áll rendelkezésünkre, a történeteket éppen úgy adta elő, mint

Pálicska. Beismerte, hogy a pénzt tartalmazó ládát ő rejtette el Alsószinevér község felé vezető országút hídja alá. A pénz egy részét pedig lakásán rejtette el a karos pad fiókjában. Ő is előadta a jelzett helyekről a bűnjeleket.

Gyanúsítottakat tényvázlattal a huszti kir. ügyészségnek adtuk át.

A nyomozás befejezése után a görög keleti pap az őrsre jött és fáradozásunkat megköszönte. Azt mondta, hogy mindig hallott a magyar csendőrök eredményes munkájáról. Most már tapasztalatból tudja, hogy mit ér a magyar csendőr.

Nekünk nagyon jól esett az a szívből jövő elismerés azért, mert bemutathattuk újból a magyar csendőr munkáját ott, ahol 20 évig cseh csendőr igyekezett bennünket pótolni.

Ez a nyomozás könnyen és gyorsan ment, mert egyik nyomós adat követte a másikat, egyik folyt a másikkal. Fiatal bajtársaim ezért sok tanulságot vonhatnak le belőle. Ne higgyék azonban, hogy minden nyomozás ilyen szépen gördül a cél felé. Sok fáradság kell a legtöbb nyomozáshoz, de ha nyitott szemmel és józan ésszel, na meg hivatásunk iránti szeretettel dolgozunk, az eredményre számíthatunk.

Simon János őrmester (Dárda).

Régi orvvadász történet.

32 évvel ezelőtt, 1910. január 19-én a balatonmenti szentantalfai őrsről mint 3 éves csendőrt, áthelyezték a Csáktornya melletti miksavári őrsre, őrsparancsnok-helyettesi minőségben. Büszke öntudattal töltött el a kinevezésem, mert hisz ezeket a helyeket az akkori vizsgázott II-od altisztek töltötték be. Törekedtem is teendőimet a legjobb tudásom szerint ellátni.

Amikor az őrskörletet először portyáztam, Delejes község mellett — melyet nagy erdőség vett körül — egy érdekes dologra hívta fel az őrsön már régebben szolgált járőrtársam a figyelmemet. Az erdei gyalogúton portyázva, járőrtársam egy lábszár vastagságú tölgyfára mutatott, melyen vállmagasságban nagy forradás látszott. Elmondta, hogy egy évvel azelőtt itt lőtt rá Klobucsárics József delejesi lakos, hirhedt orvvadász az őrs járőrére. Annak a lövedéke tépte le a fa törzsének a felét. A járőr tagjai sértetlenek maradtak.

Hogy a tettes elnyerte-e méltó büntetését, arránézve járőrtársam nem tudott felvilágosítást adni. Ennek nyomát az őrsiroda irattárában sem találtam. Kötelességemnek tartottam, hogy az orvvadász gaztettét a törvényes keretek között megtoroljam. E célból ezt a veszélyes erdőrészt mindig feladott tölténnyel és súlyba vett puskával portyáztam le azért, hogy esetleges fegyverhasználatra minden pillanatban készen legyek s az orvvadászszal szemben alul ne maradjak.

Eppen akkoriban őrsparancsnokom 8 napi szabadságra távozott, így mint helyettes, az első járőrt Delejes felé vezényeltem. Másnap reggel 8 órakor, amikor a járőr bevonult, jelentette, hogy a kérdéses erdőrészen Klobucsárics József orvvadász a járőrre ismét egy eredménytelen lövést tett. A járőrvezető a tüzet viszonzta, eredménytelenül.

Első kérdésem az volt a járőrhöz: hol az orvvadász. A járőrvezető, egy vend. fiú, a legtermészetesebb hangon jelentette: elszaladt.

A járőrt azonnal visszaindítottam az orvvadász elfogására. Én pedig a szükséges jelentés megtétele után egy csendőrrrel szintén nyomozó szolgálatba vezényeltem magamat. Utam egyenesen Delejes községbe, Klobucsárics lakására vezetett, hol gyanúsítottat az istálló körül dolgozva találtam. Őrizet alá vettem és a községházához kísértem. Itt részletesen kikérdeztem, de tagadta, hogy puskája volna és hogy a járőrre lőtt volna. A kérdéses időre máshollétet igyekezett bizonyítani. Több mint 24 órai nyomozás után állításai mind halomra dőltek. Ezek után annyit beismert, hogy van egy kétcsövű puskája, amit engedély nélkül tart. A puskát a gyümölcsöskertben tartja, egy almafa tetején.

Azonnal a fegyver felkutatására indultunk s ami-

kor a kérdéses almafához értünk, gyanúsított macskaügyességgel az almafára kezdett felmászni, de sikerült őt a fa törzséről visszarántanom. A puska tényleg az almafa tetején volt felakasztva. A járőrtársammal hoztattam le. Ekkor derült ki, hogy a puska mindkét csövére töltve volt. Ha a fegyver ily töltött állapotban a gyanúsított kezébe kerül az almafán, a járőr életével fizethetett volna könnyelműségéért.

A tagadásban lévő gyanúsítottat a fegyverrel és az előkerült töltényekkel együtt elfogtam és a csáktornyai kir. járásbírósnak adtam át.

A büntetés mérvére már nem emlékszem, de érdekesnek tartottam az esetet megörökíteni s mint tanulságot kiemelni, hogy a szembehelyezkedővel, támadóval szemben azonnal el kell járni. Látjuk, hogy milyen egyszerűen ment ez s egészen érthetetlen, hogy miért nem tették meg azok a járőrök, melyekre a gyanúsított rálőtt.

Horváth József ny. tiszthelyettes (Keszthely).

HALOTTAINK

Borsos Mihály marosvásárhelyi X. kerületbeli prb. csendőrt június 24-én az óradnai őrs gyakorlóterén a napi foglalkozás közben egyik bajtársa véletlenségből kispuskával a fején meglötte. Sérülésével a kolozsvári kórházba szállították és ott június 28-án meghalt. Kolozsváron temették el. 1941 január 1-től szolgált a testületben. Kintüntetése: Délvidéki emlékérem.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Bekő Sándor tiszthelyettes (V. ker.), 1910—1938-ig szolgált,

Erős Péter csendőr (V. ker.), 1912—1913-ig szolgált,

Faragó Sándor törzsőrmester (VI. ker.), 1911—1924-ig szolgált,

Küller Mihály tiszthelyettes (X. ker.), 1901—1918-ig szolgált,

Pilbáth György tiszthelyettes (V. ker.), 1904—1931-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléüket!

Áruk minőségéért, olcsó áráért, stb., e'lsmerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba fog'álva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

Csak kifogástalan árut

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogás merül fel, ez a mi tudomásunkra jusson. Kérjük tehát olvasóinkat, kifogásaikat közölni velünk, hogy az érdekelt céget jogos kifogás esetén hirdetőink sorából törölhesük.

HIREK

Szell Ferenc hadnagy

Szell Ferenc hadnagy, beregszászi szárnyparancsnok helyettes 1942 július 4-én délután a Borzsvában fürdés közben szívbénulás következtében vízbefulladt.

Szomorúan állunk fiatal bajtársunk megrendítő szerencsétlensége előtt. Alig két hétig viselte a hadnagyi csillagot, alig melegegdetett meg a szerető bajtársak körében, végzete kiragadta közülünk.

A meggyőződés, a férfias eszmények és a harcok élet szeretete hozta közénk s mi most ezekkel a nemes érzelmekkel búcsuzunk tőle.

1914-ben született Szegeden, iskoláit is ott és Budapesten végezte. Jogi és államtudományi abszolutoriumot szerzett. 1938-ban vonult be katonai szolgálatra, mint karpaszományos a ceglédi páncél gépkocsizó zászlóaljhoz s ugyanez év végén a tartalékos tiszti iskola elvégzése után őrmesterré, 1940-ben pedig zászlóssá léptették

elő. Résztvett Erdély és a Délvidék felszabadításában. A délvívidéki harcokban — ahol elesett századparancsnoka helyett a század vezetését ő vette át — bátor magatartásáért honvéd vezérkari főnöki dícsérő elismerésben részesült. 1941 június 25-én a csendőrtiszti tanfolyamba vezényelték s 1942 június 18-án, a tanfolyam sikeres elvégzése után hadnaggyá nevezték ki és a tesztület tényleges állományába átvették. Július 1-ével osztották be Beregszászra szárnyparancsnok helyettesnek.

Holttestét a családja Szegedre szállíttatta, ahol július 7-én katonai gyászpompával helyezték örök nyugalomra az alsóvárosi temetőben levő családi sírboltba.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Deési báró Diószeghy Tibor ny. százados

Július 12-én, Ujvidéken meghalt deési báró Diószeghy Tibor ny. százados.

Igazságos előljáró, szerető bajtárs távozott el Vele öreg bajtársaink köréből.

A nagyváradai honvéd hadapród iskola elvégzése után, 1903-ban kezdte meg katonai szolgálatát mint hadapród tiszthelyettes, a debreceni 3. honvéd gyalogezredben. 1904-ben lépett be a csendőrséghez. 1905-ben hadnaggyá, 1908-ban főhadnaggyá, 1916-ban pedig századossá nevezték ki. Szakaszparancsnoki minőségben szolgált Székelyudvarhelyen, Nyitrán, Debrecenben, Kisujszálláson és Csíkszeredán. 1915. évben táborig csendőrtisztként a 3. hadseregparancsnoksághoz vezényelték. A katonai jubileumi kereszt, a Magyar és Osztrák háborús emlékérem tulajdonosa volt. 1924. évben helyeztetett állandó nyugállományba.

Július 14-én kísérték utolsó útjára Ujvidéken a hozzátartozók és bajtársak nagy részvételével.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Kitüntetés. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága legfelsőbb elhatározásával elrendelni méltóztatott, hogy **Dicsérő Elismerése a hadiszalag egyidejű adományozása mellett** tudtul adassék: nemes szamosfalvi *Panažott Rudolf* ny. á. csendőr századosnak, a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálataiért.

Áthelyezések, kinevezések. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága az 1942. évi július hó 23. napján kelt legfelsőbb elhatározásával 1942. évi július hó 31-ével szolgálati állásuk alól *felmenteni* méltóztatott: *Huszár Ágoston* vezérőrnagyot, vitéz *Torzsay Lénárd* ezredest, *Perey László* ezredest, *Vattay Ferenc I.* ezredest, vitéz *Poltáry Vilmos* ezredest, vitéz *Vadász István* ezredest, vitéz *Szabadhegyi Ferenc* ezredest, vitéz nemes battányi *Paksy-Kiss Tibor* ezredest. Ugyanezen legfelsőbb elhatározásával 1942. évi augusztus hó 1-ével megbízni, illetve *kinevezni* méltóztatott: vitéz *Poltáry Vilmos* ezredest, a m. kir. csendőrség felügyelője mellé beosztott tábornok teendőinek ellátásával, vitéz *Vadász István* ezredest, a m. kir. pécsi IV. csendőrkerület parancsnokául, vitéz *Szabadhegyi Ferenc* ezredest, a m. kir. budapesti I. csendőrkerület parancsnokául, vitéz nemes battányi *Paksy-Kiss Tibor* ezredest, a m. kir. kolozsvári IX. csendőrkerület parancsnokául, *Pinczés Zoltán* ezredest, a m. kir. belügyminisztérium VI—b. osztályának vezetőjéül, vitéz *Balázs-Piri Gyula* ezredest, a m. kir. szombathelyi III. csendőrkerület parancsnokául, *Olchváry-Milvius Attila* ezredest, a m. kir. csendőr tiszti tanfolyamok parancsnokául és *Láday István* alezredest, a m. kir. nagyváradai csendőriskola ideig-

lenes parancsnokául. **Áthelyezettek** 1942. augusztus 1-ével: *Hajnácskőy* László alezredes Budapestről Pécsre, *Liscsinszky* Béla alezredes Nagyváradról Szolnokra, *Órendy* Norbert őrnagy Ungvárról Budapestre, *Mondok* István százados Budapestről Ungvárra, 1942. szeptember 1-ével: *Besenyi* Károly százados Szombathelyről Miskolcra, dr. *Nagy Attila* főhadnagy Salgótarjánból Szombathelyre. **Kinevezések.** 1942. augusztus 1-ével: nemes besenyői *Beőthy* Kálmán alezredes a m. kir. belügyminisztérium VI—b. osztálya vezetőjének ideiglenes helyetteséül, dr. *Martélyi* István százados a nagyváradi 1. szárny parancsnokául, dr. *Borhy* Emil főhadnagy a budapesti közlekedési szárny ideiglenes parancsnokául, dr. vitéz *Toldy-Hantai* Elemér főhadnagy a nagyváradi 1. szárny parancsnok-helyetteséül, 1942. szeptember 1-ével: *Barabás* József alezredes a miskolci osztály parancsnokául, nemes posoni *Szent-Martoni* Ernő százados, az őrsparancsnok-iskolához századparancsnokul. **Felmentetett** 1942. szeptember 1-ével: *Szabó* Jenő I. alezredes, a miskolci osztály parancsnoka.

Áthelyezések, kinevezések, beosztások. A m. kir. honvédelmi miniszter úr, a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben **áthelyezte:** nemes kovási *Bretán Sándor* főhadnagyot Ipolyságról Balassagyarmatra, vitéz *Tótfalussy* Lajos g. őrnagyot Székesfehérvárról Miskolcra, *Ormay* József g. őrnagyot Miskolcra Székesfehérvárra, *Fóty* Ferenc alezredest Budapestről Kassára, nemes nagyalásny *Barcza* Jenő alezredest Szombathelyről Pécsre, vitéz *Ferenczy* László őrnagyot Kassáról Budapestre, *Bakonyi* István századost Zalaegerszegről Budapestre, *Szili* István századost Pécsről Szamosújvárra, dr. *Bánky* László századost Budapestről Kassára, dr. *Mezlényi* Egon századost Szamosújvárról Zalaegerszegré, *Buczonyi* Ottó hadnagyot Szekszárdról Szombathelyre; **tartósan vezényelte:** vitéz *Kudar* Lajos, *Árbocz* János, *Horkay* József, *Környey* Ferenc alezredest, *Korondi* Béla századost a m. kir. belügyminisztériumba; **kinevezte:** *Kökény* Oszkár alezredest a kassai VIII. kerület segéd tisztjéül, *Kovács* Ignác századost a szombathelyi őrsparancsnok-iskolához századparancsnokul; **beosztotta:** *Németh* Ferenc I. őrnagyot a m. kir. honvédelmi minisztérium 20. osztályába; **hatálytalanította:** dr. *Spányi* József főhadnagy áthelyezését.

Szolgálati jel odaítélése. A m. kir. honvédelmi miniszter úr odaítélte: a II. osztályú tiszti katonai szolgálati jelet *Sárvári* Jenő ezredesnek.

A *Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége* „Nyuko-z” a tényleges szolgálót teljesítő és nyugállományú bajtársaink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKARÉKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓT szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Turul-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaságot bízta meg.

A szociális és családvédelmi célzatú csendőrijelenti szempontból fontos akcióról a 9. sz. „Csendőrségi Közlöny” adott értesítést.

Katonai rendjelek — Jelvények — Sportérmek
Szalagok — miniatűrök — Javitások

MORZSÁNYI cégnél
Budapest, IV., Váci-u. 36. Tel.: 182-217.

Alapítási év 1870.

A csendőrség kedvelt bevásárló helye.

„Réka”
EGYENRUHÁT

Készít:
egységcsomagból
igénylésre előírt
egységátvon. Paszományok
gombok, felszerelési cikkek
Postai szétküldés

RUHAIPARI és KERESKEDELMI R. T.
VI. ANDRÁSSY-ÚT 27. • TELEFON: 425-984.

AZ ÚJ TERMÉSENDELET — KÉRDÉS ÉS FELELETEKBEN.

A napokban hagyta el a sajtót a közellátásügyi minisztérium két kitűnő szakemberének, — dr. Horeczky Endre miniszteri titkár és dr. Kardos Tibor miniszteri segédtitkárnak, — az összeállításában „Az új termésrendelet” címmel egy 80 oldalas füzet, mely a termés felhasználására vonatkozó összes tudnivalókat magába foglalja. Meg kell állapítanunk, hogy ennél gyakorlatiasabban összeállított, világosabb és könnyebben kezelhető segédlet ritkán volt kezünkben.

Az ismertetés **kérdés-feleletek formájában** tárja elénk mindazt, amit a termelőknek, a munkásoknak, a **hatóságnak és az ellenőrző közegeknek** az 1942/43. évi termésrendeletekről tudniuk kell. Az összeállítók minden kérdést, minden oldalról megvilágítanak, figyelmüket a legkisebb részlet sem kerüli el, az olvasó az alapfogalmaktól kezdve a határidőig mindenre talál feleletet az ügyesen megszerkesztett munkában. A füzet legnagyobb értékét éppen abban látjuk, hogy nem száraz előadást kapunk, hanem valóban gyakorlatias tájékoztatást; azonkívül, hogy a termésrendeletek teljes szövegét is visszaadják az összeállítók, szinte páratlan az a gond, amellyel az érdekeltek segítségére sieinek; csak példaként említtük, hogy az ismertetést **külön határidőnaptár** rekeszti be, melyben az új termésrendelettel kapcsolatos minden fontosabb határidő fel van tüntetve, ezenkívül **vámörlelési naptár**, a **hetenként megismétlődő teendők jegyzéke** és nagyon gondos **név- és tárgymutató** egészíti ki a hasznos kis kézikönyvet, melynek formája olyan, hogy zubbonyzsebben is kényelmesen elhelyezhető.

Meggyőződésünk, hogy az összeállítók közérdeket és fontos nemzeti érdeket szolgáltak munkájukkal, amelyre felhívjuk bajtársaink és olvasóink figyelmét. A munka 256 kérdés-felelete közül kevés olyan van, amely a közbiztonság oldaláról ne érdekelné. Horeczky—Kardos „**Új termésrendelet**”-éről nyugodtan állíthatjuk, hogy ez a munka jól szolgálja a közbiztonság és a háborús belső arcvonal érdekeit.

A füzet árát a kiadók úgy szabták meg, hogy beszerzése ne ütközzön nehézségekre: **ára 1 pengő 20 fillér.** Megrendelhető a következő címnél: „**Az új termésrendelet kiadóhivatala, Budapest, V., Katona József-utca 23/a.**”

Nyugállományba helyezés. A *Kormányzó* Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával *Sárdy Gyula* alezredes **nyugállományba helyezését**, a saját kérelmére elrendelt felülvizsgálat alapján elrendelni méltóztatott.

Dícséret. A marosvásárhelyi X. kerület parancsnoka **okirati dícséretben** részesítette *Horváth* József II. őrmestert, mert 1941. év őszén Bátos községben lefolytatott 170 órás nyomozás során, mint járőrvezető, időt és fáradságot nem kímélve, 464 rendbeli árdragító visszaélést kiderített, mely nyomozásával a polgári hatóságok és a sajtó legteljesebb megelégedését vitva ki és ezáltal a községben garázdálkodó árdragítókat a törvény kezére juttatta; továbbá *Heves Mihály* törzsőrmestert **okirati**, *Fodor* István I. és *Szücs* József III. csendőröket nyilvános dícséretben részesítette.

ÁGYBA —
REKAMIÉBA

Epeda

**RUGÓS
MATRACOT**

Kérje kártyasátal az EPEDA üzem
eredeti jótállási nyilatkozatát!

tette, mert Háromszék és a szomszédos vármegyékben elkövetett sorozatos lólopások kiderítése terén igen eredményes tevékenységet fejtettek ki s ezáltal az idegen uralom alól felszabadult lakosság előtt a csendőrség tekintélyét nagymértékben emelték. A szolvai m. kir. honvéd állomásparancsnokság a kassai VIII. kerület állományába tartozó *Lévai Adám* tiszthelyettes és *Erdélyi Ferenc* törzsrőmesternek rendkívüli és igen nehéz viszonyok között teljesített szolgálatuk közben elért kiváló eredményeikért s a járás közbiztonsága fenntartása közben tanúsított sokoldalú tapintatosságot és erélyes vezetést tanúsító magatartásukért, továbbá *Király Mihály*, *Dobó István*, *Matyók Mihály*, *Jászai Árpád*, *Varga Mihály*, *Tóth József II.*, *Lédeczi Benő*, *Lugosi László*, *Török Imre I.*, *Szabó István*, *László Imre* csendőröknek, *Idrányi László* törzsrőmesternek, *Czene Sándor*, *Bartók Ignác* és *Rác Imre* prb. csendőröknek különleges viszonyok között, rendkívüli eréllyel párosult, odaadón buzgó szolgálatteljesítés közben elért kiváló eredményeikért a Legfelsőbb szolgálat nevében, **okirati dícsérő elismerését** fejezte ki.

Fegyverhasználat. A táljai őrs állományába tartozó *Csente Sándor* csendőr július 22-én Tálja községben *Farkas János Ondi* lakos, lopással gyanúsított egyénnel szemben szolgálaton kívül fellépett. Gyanúsított *Csente* csendőrt megtámadta. *Csente* csendőr a támadóval szemben kardfegyvert használt s azt könnyebben megsebesítette. *Csente* csendőr nem sérült meg. *Farkast* az őrs elfogta.

Baleset. *Virág Béla* tiszthelyettes, a siófoki víziőrs parancsnoka július 20-án 3 főből állott járőrrel az őrs egyik portyázó motoros hajóját javítás céljából, egy másik motoros hajóval Siófokról a balatonfüredi hajógyárba akarta vontatni. A hirtelen keletkezett viharban a vontatón üzemzavar keletkezett és a hullámok a két hajót egymáshoz ütötték. A kár megelőzésére a járőr tagjai a hajókat egymástól távol tartani igyekeztek. Közben *Virág* tiszthelyettes lába a két hajó közé szorulva eltört. *Virág* tiszthelyestest súlyos sérülésével a székesfehérvári kórházba szállították.

A csendőrség őrzetében volt egyének vízbefulása. A rajkai őrs járőre július 3-án *Fundorák László* és *Alb Mihály* gyanus csavargókat igazoltatta. Mivel ezek feltűnően piszkosok voltak, a községi orvossal megvizsgáltatta, aki az előjáróság útján fertőtlenítésüket rendelte el. A fertőtlenítést a község szakképzett fertőtlenítője a kisdunaág szabad fürdőjénél végezte. A felügyeletet *Szentgyörgyvölgyi Károly* prb. csendőr kardosan felszerelve teljesítette. Mikor a fertőtlenítés megtörtént, *Szentgyörgyvölgyi* prb. csendőr felszólította a két csavargót, hogy a Duna térdig erő vízből jöjjenek ki. Ezek a felszólításnak nem engedelmeskedtek, hanem valószínűleg szökési szándékból a mély víz felé igyekeztek, ahol hamarosan elmerültek. Kimentésük végett *Szentgyörgyvölgyi* prb. csendőr ruháját levette, a vízbe ugrott. A fuldoklók azonban megragadták és magukkal a víz alá húzták. *Neumann Károly* rajkai napszámos a három fuldokló kimentésére ruhástól a vízbe ugrott. *Szentgyörgyvölgyi* prb. csendőrt a két csavargó erre elengedte, de ugyanakkor *Neumann* ragadták meg s így mindhárman a vízbe fulladtak. *Szentgyörgyvölgyi* prb. csendőrt a közben odaérkezett 4 határvadász katona mentette meg, aki csak hosszabb élesztgetés és orvosi beavatkozás után tért eszmélre. A három holttestet aznap a községi tűzoltóság kifogta.

Megszökött a fogoly. Július 7-én az egerági erdőben a rablással kapcsolatos betöréses lopás miatt elfogott és meg-

bilincselte *Petrovics Sándor* 23 éves kőborcigány, bűnjelek keresése közben az egerági őrs állományába tartozó *Horváth József XIII.* csendőr és a 4. nyomozó alosztály állományába tartozó *Farkas Gyula* őrmester őrizetéből megszökött. — A szilashalási őrs állományába tartozó *Szabó István II.* csendőr őrizetéből, a csendőrlaktanya udvaráról, július 21-én megszökött *Inotai Sándor* szilashalási lakos, akit a pécsi nyomozó alosztály járőre két rendbeli gyilkosság és sorozatos lopások gyanúja miatt fogott el. A szökevényt az őrs a község határában még aznap elfogta.

A Csendőrségi Jutalmazási Alapra felajánlott jutalékok. A budapesti I. kerületben: *Máté Sándor*, *Biró Lajos* csendőrök együtt 3 P, *Erdélyi Mihály*, *Sinkó Bálint* csendőrök együtt 4 P 96 f, *Kovács Mihály* őrmester, *Bodor Gergely* csendőr együtt 4 P 08 f, *Csattos Kálmán* őrmester, *Balla István* csendőr együtt 3 P 60 f, *Koczó György*, *Süveg Sándor* csendőrök együtt 2 P 66 f, *Szabó István* csendőr, *Koprini Béla* prbcsendőr együtt 5 P, *Bucsi Gábor* tiszthelyettes, *Szabó István* prbcsendőr együtt 5 P, *Szabó István*, *Tóth László* prbcsendőrök együtt 10 P, *Kovács István* őrmester, *Erdi László* csendőr együtt 5 P, *Kiss Kálmán* csendőr, *Kocsis József* prbcsendőr együtt 5 P, *Bodor Gergely* csendőr 20 P, *Vinczellér József*, *Tóth László* csendőrök együtt 10 P, *Varró János* csendőr, *Zsizsik János* prbcsendőr együtt 5 P, *Sebők András* tiszthelyettes, *Horváth József* őrmester együtt 5 P, *Fülöp Barabás*, *Balla Ferenc* csendőrök együtt 5 P, *Harsányi Pál*, *Horváth Lajos* csendőrök együtt 5 P, *Németh Lajos* törzsrőmester 5 P; a székesfehérvári II. kerületben: *Lengyel Imre* törzsrőmester, *Szopri Árpád* prbcsendőr együtt 4 P, *Kartali Ferenc* csendőr, *Bogyó Sándor* prbcsendőr együtt 1 P 60 f, *Szabados György* tiszthelyettes, *Halász Lajos* prbcsendőr együtt 15 P 66 f, *Révfalusi Antal*, *Balázs Géza* csendőrök együtt 7 P 96 f, *Harsányi Lajos* törzsrőmester 1 P 67 f, *V. Sellyi Antal* csendőr 1 P 66 f, *Bezai Antal* csendőr 2 P 19 f, *Szabó Gyula I.* csendőr 2 P 18 f; **Takács József II. tiszthelyettes, Vegh József csendőr együtt 51 P 12 f**, *Kurucz József* csendőr 25 P 55 f, *Pipó Sándor* törzsrőmester, *Bakácsi István* csendőr együtt 9 P 90 f, *Kiss János* őrmester, *Süveg József* csendőr 2 P 38 f, *Hollós János* tiszthelyettes, *Takács Károly* csendőr együtt 3 P 80 f, *Paizs Károly* törzsrőmester, *Vass Ferenc* csendőr együtt 20 P, *Bödöcs Antal* tiszthelyettes 5 P 42 f, *Illés Lajos* csendőr 5 P 42 f, *Agoston József* tiszthelyettes 2 P 80 f, *Fölnagy Sándor* tiszthelyettes, *Kelemen Lajos* csendőr együtt 2 P 50 f, *Cziráki Károly*, *Göblyös József* csendőrök együtt 14 P 70 f.

(Következő számunkban folytatjuk.)

Határsértések. A buzai őrs körletében *Budatelke* községgel szemben levő román határról július 1-én román granicsárok reálövöldöztek az arra portyázó budatelki határvadász őrs járőrére. Ugyanezen a napon még 4 ízben ismételték meg géppuska-, golyószóró- és puskatűzzel a támadást a határvadászokra. A tüzet a határvadászok mindannyiszor viszonzták. Magyar részről halálestet vagy sebesülést nem történt. Román részről állítólag 10 halott és kb. 10—15 sérülés történt. Július 3-án a gyekei és nagycégi román granicsárok géppuskával, golyószóróval és puszkával reálövöldöztek közvetlenül a határ felett haladó két magyar vadászrepülőgépre.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 28. szám. Közellátási rendeletek gyűjteménye c. szolgálati könyv elosztása. Egyenruházati járulék összegének újabb megállapítása. Fürdőszolgálat megkezdése 1942. évben. 29. szám. Idei liba és kacsza fogyasztásának korlátozása. Ügynököknek (uta-

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraktára:

PALLADIS
R.T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. L. EM.

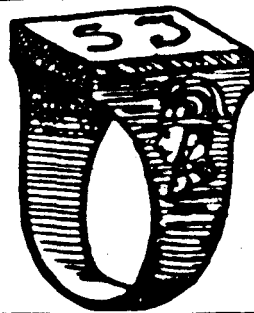
Távbeszélő: 120-013. (A Hősök-tere közelében)

CSENDŐR GYŰRŰK

Ezüstből csendőrfejjel szép kivitelben monogrammal 14 pengőért 3 havi részletre is fizethető.

SASVARI JÓZSEF

Budapest, IV., Régiposta-utca 10. sz.

zőknek, üzletszerzőknek, képviselőknél) arcképes igazoló könyve. Legénységi köpenyrendfokozati jelzés módja a csendőr és prb. csendőröknél. Friss tyúktojás legmagasabb eladási árának megállapítása.

Adomány. A maroshévízi őrs egy füsttelen nap rendezése során a harctereknek küzdő magyar honvédek részére 560 darab cigarettát gyűjtött s azt a Magyar Vöröskereszt-hoz Budapestre küldte. A maroshévízi őrs tagjait hazafias munkájukért üdvözljük.

Hajasadon július 8-án füsttelen napot rendeztek a harc-
térén küzdő magyar honvédek részére. Ez alkalommal a hajasdi csendőr őrs legénysége 850 darab cigarettát és 22 pengőt adományozott.

Bajtársi üdvözlőnként küldjük a hajasdi őrs tagjainak hazafias áldozatkészségükért.

Kérelem. Özv. Csanády Istvánné kéri azokat a csendőröket, akik férjével, néhai Csanády István tiszthelytessel 1920. évben együtt voltak Salgótarjában (az acélgári kaszinó volt akkor a laktanyájuk), hogy címüket sürgősen közölnék vele. Lakása: Miskolc, Reményi-utca 8.

A Székely Ujság című lapból vettük át a következőket: „A magyar csendőr előtt nem lehet a bűnt takargatni. Amint a Székely Ujság megírta, a csendőrség rövid nyomozás után Gelencén letartóztatta a 12 éves Péterffy József gyilkosait. A minden emberi érzésből kivetkőzött gyilkosokra valószínűleg akasztófa vár. Jólleső érzés, hogy a magyar csendőrséget a községben valósággal ünnepezték a gyilkosok elfogásakor. Mert hiába, a magyar csendőrnek párja nincs és erre mi, magyarok büszkék lehetünk. A Csiki Lapok laptársunk is ennek a felfogásnak adott kifejezést, amikor a gyilkossággal kapcsolatosan a következőket írja: A csendőrség a gyilkosokat rövid nyomozás után elfogta, mert a magyar csendőr előtt a bűnt nem sokáig lehet takargatni. Nagyon rosszul teszi az, aki ilyenre vete-medik. Biztos lehet afelől, hogy a kitűnően képzett magyar csendőr pillanatok alatt eléri és a börtöntől meg nem szabadul.”

Ki tud róla? Brünner Károly csendőr törzsmester (az is lehet, hogy nevét megváltoztatta), aki állítólag Ungváron teljesít szolgálatot, keresi leánya, Bonhardt Erzsébet, Csepel, Szent Imre-tér 4. szám. Aki tud valamit, közölje a megadott címen.

A tenger farkasairól, a gyorsnászadokról közöl érdekes cikkeket Kertész Róbert tollából a Búvár most megjelent júliusi száma. Natter-Nád Miksa a hunyász, a pozdor és a rebarbara természetét, Papp Károly pedig a homokfutó bogarak életét ismerteti. Ki kell még emelnünk Komjáth Aladár: Gondolatok a fizikáról és Gál István a pillangók védelmében című cikkét. A szép kiállítású folyóiratban cikket írtak még: Domony András az alumíniumról, Dorning Henrik a fekete rigórol, Erdélyi Gizella a kömlödi leletekről és Dallos László Mayer Róbertrol. A tudomány műhelye kis cikkein kívül a Kis Búvár diáktanulmányai, valamint számos kép és rajz teszi változatossá a közkezdvelt folyóiratot. A Búvár Cavallier József dr. szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg.

Élelmezést és szállást ad diáknak Mohácson Darabos János ny. á. alhadnagy, Mező-u. 12.

SZEMÉLYI HÍREK.

Előléptek. Alhadnaggyá: Fülöp István II. (VI. ker.) tiszthelyettes. Törzsmesterré: Takács János V. (V. ker.) őrmester. Ormesterekké: Bérces Pál (V. ker.), Fórizs József (VI. ker.) csendőrök.

Kinevezések. A szegedi V. kerületben: Széplaki János, Bódi Gusztáv, Kalmár János, Czeglédi Sándor, Magyaros János, Károly Sándor, Kóbor János, Horváth István II., Kiss Ferenc I., vitéz Juhász István II., Sándor István, Nagy Imre, Bánhidai Pál, Marton Ferenc, Somogyi Imre, Füredi István, Molnár József III., Kuruczlaki József, Papp Péter, Székely Sándor, Boros Jenő, Deák János, Dancs Sándor, Kovács István I., Palotás Ferenc I., Kardos István, Varga József I., Szabados Mihály, Márton Kálmán, Takács István, Deák Mihály, Debródi József, Zalaréti Miklós, Kertész Vilmos, Koiozsi Sándor, Laskai Mihály, Molnár István, Tóth Ernő, Hajnal Mihály, Farkas György, Szakács József I., Horváth Károly II., Vitéz József, Németh József IV., Kávai Péter; a marosvásárhelyi X. kerületben: Mike József tiszthelyettesek őrsparancsnokká kinevezettek.

Végestették. A budapesti I. kerületben: Koncz István, Horváth János, Putnoki Ferenc, Pintér Gyula, Kozma Sándor, Czédli Zsigmond, Kiss János I. Muzsik József, Szabolcs József, Nagy József I., Buzási István, Schwarzenberger Lénárd, Kisgyőri Márton, Vámosi László, Kocsi József, Pomzi József, B. Szabó Károly, Andrási Imre, a székesfehérvári II. kerületben: László Sándor, Bánáti János, Albrecht György, Barabás Károly, Pirokska Ernő, Baki Ferenc, Szabó József III., Hidvegi Márton, Keszán István, Farkas Ferenc II., Sinka István, Pákozdi László, Borbély István I., Lukovics László, Sebesyeni József, Kovács Gyula, Dudás Antal, Takács József, Horváth Antal III., Gévai Ferenc, Hancz László, Hozman József, Dombi József, Bokros István, Gaál József, László András, Bachorecz István, Csete Gyula, Markó István, Zsoldos Béla, Budai János; a szombahelyi III. kerületben: Nagy Ferenc I., Szabó István IV., Szabek János; a pécsi IV. kerületben: Horváth Ferenc II., Béres János, Deák János II., Duzsi József I., Fekete György, Fegyver Sándor, Kékesi József, Peterdi Sándor, Visi Lajos, Endrődi Márton, Gáspár József II., Légrádi János, Szalai Pál, Böka István, Vida János, Magyar Ferenc, Vajda József I., Túttó Gyula, Schneider András, Oláh Pál, Kajtár Gyula, Erdősi József, Fodor János, Hegyházi György II., Felt János, Spolarics György, Kovács István V., Tóth István III., Völcsel Rudolf; a szegedi V. kerületben: Kardos Imre, Tamás Sándor, Jambrik István, Martonosi Ferenc, Balla Sándor, Döbrei Sándor, Dancsó István, Nagy Pál, Gál Mihály, Tóth Mihály, Varga János II., Kámvási-Tóth Antal, Pruzsinszki Mihály, Bánfai József, Szabó László, Szikla Mihály, Németh István VI., Korsós Lajos, Lakatos János, Földesi István, Berkes-Mészáros Antal, Mucsi Lajos, Csicsel Pál, Lambert István, Pálfi Vilmos, K. Répás Lajos, Borsi Mihály, Csengeri János, Gál János I., Gerse Ferenc, Jasurda János, Ördög Illés, Papp György II., Tóth Sándor I., Szabadi János, Kollár András, Bozó Gergely; a debreceni VI. kerületben: Váradi Márton, Veres István, Bercák György, Erdős Lajos, Zsupos János, Kemecei Imre, Görög Pál, Sziklai András, Deme Sándor, Juhos Gábor, Szabó Károly, Molnár Péter II., Szálkai István, Katona Lajos, Kerékgyártó Sándor, Pápal Lajos I., Katona Péter, Horváth Sándor III., Kéki Antal, Dóka János; a kassai VII. kerületben: vitéz Dancsi Mihály, Gagyi Béla, Kozma Lajos, Lehoczki István, Marton István, Lázár Antal, Tóth Mátyás, Tóth Sándor I., Kiss Imre II., Juhász István I., Takács András, Szikora Miklós, Varkoly József, Kántor László, Kiss Pál, Veres Péter, Szócs Márton, Albert János, Iski M. András, Garda Béla, Szatnik Sándor, Molnár János VIII., Magony István, Seres Pál, Pap Zoltán, Hegyaljai Bertalan, Popovics Tivadár, Molnár József I. I., Mocsárka László, Tubak Imre, Balla András, Kiss Mihály II., Papp Mihály II., Strébeli István, Nádasi Bálint, Varga István I., Sinka Mihály, László Gyula, Mihály Ferenc, Mátyási Ferenc, Marcsó Imre, Orbán Dániel, Sikó Gergely, Szalai László, Szalma Lajos, Székely István II., Szilkszi Ferenc, Székely Miklós, Takács Zoltán, Trencsényi Mihály, Uhleszki Mihály, Albert Sámuel, Acs Antal, Brém Antal, Balla Lajos, Borbély Ferenc, Czákler Lajos, Demeter Gábor, Fülöp Dénes, Fekete Andor-László, Fekete Pál, György Sándor, Iszlai József, Karácsony József, Kovács János VI., Kovács Imre;

C S E N D Ő R A
SORSJEGYET Kalotay Árpád
sorsjegyarúsító üzletében
Bpest, VIII., József-krt 28
vásárolja.

M
MÜFOGAK

a leg'utányosabb árak mellett a leg'ökéletesebb
kivitelben JÓTÁLLÁS mellett készülnek!

SCHUSTER FERENC

VIII. LUTHER-U. 1/B. Rákóczi-úti Magy. Divatszarnok mellett vizsgáló és fogászati mester

Csendőrség részére levélpapír,
nyomtatvány, papír és írószerszám
beszerezhető

Hertelendy László

és Társai-nál

Budapest,
XII., Bernáth Géza-u. 14.

Szíves érdeklődésre közöljük, hogy a dombornyomásos csendőr
levélpapírt 10, 50 és 100-as csomagolásban árusítjuk. Ki-
hágási esetek helyszíni feljegyzéséhez tömbök és kihágási fel-
jelentési űrlapok, továbbá bűnügyi nyomozások során végzendő
nyomozati cselekmények feljegyzéséhez űrlapok kaphatók.

a marosvásárhelyi X. kerületben: Havrán József, Barabás Béla, Bara Albert, Bálint Gyula, Bene Sándor, Bocsi Lajos, Bodola Sándor, Borcsa Ferenc, Boros István III., Boros Simon, Boros Vilmos, Bede Károly, Cseh Imre, Demse Pál, Dragomir D. zsoz, Faragó Károly, Fazekas Antal, Fazekas Gyula, Fábián Lajos, Fülöp Béla, Gajdó Ferenc, Gergely László, Ince Ödön, Jakabos Lajos, Jénaki András, Karácsony Béla, Kocsis Dénes, Kondráth Sándor, Kosztáni Dávid, Lukács András, Marthi Domokos, Menyhart Árpád, Miklós Imre I., Miklós Imre II., Molnár György, Opra József, Papp Ferenc, Pénczes Mihály, Ráduly Sándor, Sebestyén József, Szabó András III., Szigeti Aladár, Szilágyi István, Tóth Imre II., Veres Dávid, Veres Sámuel, Jakabos István, Tóth Dénes, Forrai Ferenc, Száfta Lajos, Bartók Sándor, Opra-Bódi Bálint, Nagy András, Asztalos József, Bodó Bálint, Bartos István, Czezői Lőrinc, Csillag F. István, Palatkás István, Jakab János, Csibi Bálint, Varga János III., Miska Béla, Orbán Márton, Hódor Gáspár, Csüdör Lajos, Fekete Géza, László József I., Mátyás András, Jakab József II., Bráz Antal, Varró Péter, Toró Sándor, Szász Géza, Tóth Lajos II., Magyarosi József II., Bara Lukács, Oláh Tamás, Ráduly Imre, Kanabé Ignác, Berze Lajos, Varró Mihály, Bartók István, Kerekes Gergely, Dávid Dénes, Veres Mihály, Finta László, Tatar János, Nemeth Ferenc IV., Esztány Ferenc, Utás Péter, Réthi Ignác, Ördög Albert, Urszuly Albert, Kedves Aron, Haró Imre, Kiss János II., Szász József II., Kácsuj III., Tamás Károly, Forrai István, Dudás László, Antal Imre, III., Bilibók Fülöp, Ferenc István II., Borsos Antal, Szász Imre, Csibi Sándor, Gergely Lajos, Orosz Péter, Csűrös Miklós, Csia István, Páll István II., Ravasz Géza, Kercsó András, Antal József, Vas József, Erős József, Csiszár Antal, Lacz Pál, Tankó Gyula, Fülöp István I., Gáspár István, Marucza A. Antal, Karda István, Kurkó János, Bara István, Gál István II., Nagy Sándor II., Lakatos Lőrinc, Péter Lajos, Ambrus Imre II., Albert István, Csergő Tamás, Bedó Antal, Kolozsi Imre, Ferenc Elek, Molnár Imre, Bartalis Lajos, Márton Albert, Péter Abraham, Péter Inre, Fülöp István II., Juhász Illés, Csata Dávid, Szabó Albert, András Ferenc, Agoston Albert, Csiszár Sándor, Csiki József, János Domokos, Pál L. András, Köllő István, Szász Márton, Csiszár Árpád, Bálint Márton, Erős Agoston, Szabó József V., Bándi Vendel, Vitos Gábor, Török Antal, Csiki Ferenc, Péter Dénes, Antal Imre II., Rokaly Márton, Ambrus István III., Kovács Pál III., Bartalis István, Szebeni Márton, Páll István I., Dakó József, Erdélyi Lajos, Sass Lajos, Nagy Ferenc II., Brand József, Kovács Géza, Bitai Károly, Dósa Márton, Domahidi Árpád, Cseh Miklós, Puskás Adolf, Vass Sándor I., Kurkó Ignác, Ince Gergely, Béres Mózes, Witmann Albert, Csüdör András, Nyulas János, Moldoval József, Bardócz Árpád, Máthé Antal, Ambrus István I., Silló Ambrus, Kedves Domokos, Molnár András, Molnár Simon, Hompót Péter, Ilyés Sándor, Endes János, Koródi Imre, Nagy László II., Bálint Ede, Márkos István, Szakács Antal, Bőjtő Sándor, Bege Gergely, Bélteki Ferenc, Demeter Dániel, Csákány Dezső, Koós Ferenc, Kovács Sándor III., Mózes Péter, Nagy Mózes, Papp Gyula, Demény Péter, Ördög György, Madarasz Zoltán, Kántor István, Kibédi Gergely, Váradi Zoltán, Demeter Imre, Möréh Imre, Péter Sándor, Möréh Ferenc, Csurulya Lukács, Bélteki József, Balogh Kálmán II., Koós István, Mátyási László, Zsigmond Jenő, Keresztes Ödön, Mezei Lajos II., Bilibók Gyula, Takács Márton, Szász József III., Buksa László, Farkas Márton, Eota József, Erce Lajos, Szócs Lajos I., Serbán Zoltán, Bőjtő Miklós, Török Imre, Balázs Mihály, Lókodi Mihály, Magyarai Sándor, Fülöp Sándor csendőröket az elbírt próbaszolgálati idő letelte után.

Díszérem odaítélése. A kolozsvári IX. kerület állományába tartozó Szentgyörgyi László szv. alhadnagy részére a m. kir. honvédelmi miniszter úr 35 évi hű szolgálatiáért a *Díszérm*et odaítélte.

Vitézzé avatás. A kolozsvári IX. kerületben: vitéz Bánvölgyi Ferenc csendőr; a marosvásárhelyi X. kerületben: vitéz Balogh Gyula csendőr és vitéz Agoston Albert próbaszolgálati vitézzé felavattattak és a „vitéz” jelző használatára jogosultak.

Házasságot kötöttek. Dr. Fodor Ignác hb. százados nemes Dószeghy Erzsébet úrhölgygel Nagyszalontán, Dr. Keller Mihály orvos százados Faludi Johanna-Margit-Julianna úrhölgygel Szegeden; a budapesti I. kerületben: Besenyei János őrmester Máté Teréziával Cegléden, Sipos Lajos őrmester Balogh Annával Csesztregén, Antal István őrmester Radovits Margittal Bánrévén; a székesfehérvári II. kerületben: Márk István őrmester Géber Annával Felsőgallán, Könyvesi Mihály őrmester Gestättner Irmával Budapesten, Hosszú Péter őrmester Pem Máriával Csehímdszentzen, Vitéz János őrmester Szabó Margittal Bogyán, Pataki János I. őrmester Nagy Máriával Rákoscsubán, Balázs Ferenc őrmester Rabay Olgával Somorján, Molnár István őrmester

Fazekas Máriával Halászin; a szombathelyi III. kerületben: Harasztos János őrmester Lőrinc Máriával Sopronban Rátkai József őrmester Kiss Rozáliával Badacsonytomajon a pécsi IV. kerületben: Pandur Mihály őrmester Lapat Máriával Böhönyén; a debreceni VI. kerületben: Sajti Lajos őrmester Oláh Irmával Hajdusámsonban; a kassai VIII. kerületben: Szepes József őrmester Orbán Máriával Rumon Bernáth András őrmester Pető Máriával Csömödéren, Máramarosi Pál őrmester Fülöp Etellel Várpalotán, Keresztes György I. őrmester Pálfi Erzsébettel Csománfalván, Almási István csendőr Takács Ilona-Margittal Hidasnémetiben Somodi János őrmester Váradi Borbálával Szőregen, Kasza Károly őrmester Puskás Ilonával Gyürén; a kolozsvári IX. kerületben: Szebenyi Gábor őrmester M. Takács Ilonával Nyiregyházán, Jenőfi Mihály őrmester Merk Máriával Szaniszlón; a marosvásárhelyi X. kerületben: Fürjes György tőrzsőrmester Hints Mária-Magdolnával Marosvásárhelyen Kékesi József őrmester Gagyi Elizával Szentesbrahamban Tari Lajos őrmester Som Margittal Pócspetrin.

Született. A budapesti I. kerületben: Járomi Imre őrmester feleségének Imre-József fia, Bálint Ignác v. tőrzsőrmester feleségének Géza-József fia, Kovács Pál őrmester feleségének Zoltán-Arpád fia, Bojtos János csendőr feleségének Lajos-Márk fia, Dalnoki József őrmester feleségének Csaba-József-Lajos fia, Nemeth Ferenc III. szv. tiszthelyettes feleségének Mária-Magdolna leánya, Hegedűs Imre tiszthelyettes feleségének Ida-Magdolna leánya, Krasznai János őrmester feleségének János-László fia; a székesfehérvári II. kerületben: Nagy Ferenc I. őrmester feleségének Eva-Katalin leánya; a szombathelyi III. kerületben: Csordás József tiszthelyettes feleségének Katalin-Mária leánya Horváth Gyula III. tőrzsőrmester feleségének Angella leánya, Hegyi Márton tőrzsőrmester feleségének Sándor-Márton fia; a pécsi IV. kerületben: Vermes Alajos alhadnagy feleségének Zoltán-Alajos fia, Tarnóczi János tiszthelyettes feleségének Gyula fia, Horváth Sándor III. őrmester feleségének Mária-Rózsa leánya, Paczolai László őrmester feleségének Terézia leánya; a szegedi V. kerületben: Kiss Ferenc III. tiszthelyettes feleségének Eleonóra-Mária leánya; a debreceni VI. kerületben: Nagyváradai Béla őrmester feleségének Béla-György fia, Kiss Károly tőrzsőrmester feleségének Márta-Katalin leánya; a kassai VIII. kerületben: Ráski István őrmester feleségének János-István fia, Csizmazia Dávid v. tőrzsőrmester feleségének Gusztáv fia, Bari József tőrzsőrmester feleségének László-Béla fia, Havas Ferenc őrmester feleségének Agnes-Julianna leánya, Szabolcs István tőrzsőrmester feleségének Ilona-Erzsébet leánya, Szilágyi János I. tőrzsőrmester feleségének Lenke-Jolán leánya; a marosvásárhelyi X. kerületben: Hajdu Sándor tiszthelyettes feleségének Sándor fia, Csertő József tiszthelyettes feleségének Attila-László-Géza fia, Molnár József IV. őrm. feleségének Mária-Magdolna-Erzsébet leánya, Mocsári János tiszthelyettes feleségének Ildikó leánya, Ladi Ferenc tiszthelyettes feleségének Márta-Erzsébet leánya, Horváth Nándor tiszthelyettes feleségének Norbert-Ferdinánd fia, Somogyi Gyula őrmester feleségének Attila-Gyula fia, Csik Mihály őrmester feleségének Béla-Mihály fia, Fias József tőrzsőrmester feleségének József-Sándor fia, Heves Imre tőrzsőrmester feleségének Ildikó-Etelka leánya.

Halálozás. Kiss Lajos III. őrmester Zoltán fia Lepsényben, Karácsony András v. tőrzsőrmester felesége szül. Szilágyi Erzsébet Debrecenben, Kelemen Ferenc tiszthelyettes felesége szül. Somogyi Mária-Terézia Nagydán, Molnár Péter tőrzsőrmester Anna-Mária leánya Szárhegyen, meghaltak.

Szíves figyelmébe!

Tisztelettel ertesítem a Csendőrségi Lapok t. olvasóit, hogy

Csendőrségi nyomtatvány,

csendőrségi felszerelés

és papírkereskedésemet megnyitottam. 20 éves gyakorlatom legyen biztosítéka annak, hogy megbízható, pontos kiszolgálással, méltányos árak mellett, a m. kir. Csendőrség igen t. tagjait mindenkor megkülönböztetett igyekezettel fogom kiszolgálni

Szíves párt-**CSERFAI (Cserven) ISTVÁN**
fogást kér: **BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22.**

A nyug. p. u. tól 2 perc. A Szondy-utcával szemben.

Autó biztonsági üveg.

Lövedékálló pénztároló ablak.

Szilánkmentes laboratóriumi üvegezés.
Fényszűrők. Tükörlámpák. • Gyártja:

Ligeti László

m ű s z a k i ű v e g g y á r a

Budapest, VIII., József-u. 23. Tel.: 142-856.

Alapítási év: 1886.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jelígeül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy utjegyű számot választani. Aki jelíge nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő válasz-bélyeget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon“ rovatban felelünk.

MEGBÍZHATÓI KÉNYELMESI ELŐNYÖSI

„TAKARÉKOSÁG“

R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

124 üzlethez nyújt vásárlási lehetőséget, 1 helyen jelentős fizetési kötelezettséget, a havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILAGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI ÚTÁLVÁNYOKAT KÉSZSÉGGEL NYÚJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEAK FERENC-U.S.

Mi RÁDIÓT — FOTOCIKKET villamossági cikket

Röhlich-nél vásárolunk!

SZÉKESFEHÉRVÁR, Nagy Sándor-u. 5.

ÍRÓGÉP-ét

javítsa

JUHÁSZ IMRE ÍRÓGÉPÜZEM-nél

SZÉKESFEHÉRVÁR, RÁKÓCZI-UTCA 2 SZÁM.

Kellékek minden rendszerű írodagéphez.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is jel kell tüntetni. Hozzáunk intézett levelet szolgálati utra nem terelünk és azok tartalma vagy beküldőinek kitétele felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlegénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlegénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok“ 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésénél a nevet, rendfokozatot, a régi és új címet pontosan és jól olvashatóan kérjük megírni.

N. E. 1111. Az ablakszolgálat az ú. n. telki szolgálomhoz tartozik és arra ad jogot, hogy az uralkodó telek tulajdonosa a szomszéd szolgáló telkére ablakot nyisson és tartson fenn. A szomszédnak nem szabad az ablaktól a világosságot vagy a levegőt elfogni. A jogosult köteles gondoskodni, hogy az ablaknyíláson át a szolgáló telekre jutni ne lehessen. Telki szolgálom jogüyleti megállapításához az szükséges, hogy a felek a telki szolgálom megalapításában megegyezzenek és azt az uralkodó telek mindenkori tulajdonosa javára a telekkönyvbe bejegyezzék. Ehhez okirat szükséges, szóbeli megegyezés nem elegendő. Elbirtoklás útján is meg lehet szerezni a telki szolgálom, harminckétévi szakadatlan birtoklással. Vagyis, ha az uralkodó telken a szomszédos telekre néző ablak van és az ellen a szolgáló telek tulajdonosa harminckét évig nem tiltakozott a telki szolgálom a bíróság a mai tulajdonosok külön megegyezése nélkül is megállapítja.

B. G. Nyirmihálydi. A kérdést sokkal részletesebben kellene ismernünk ahhoz, hogy válaszolni tudjunk. Az Ön leveléből keveset tudunk kihámozni; kérjen meg valakit, hogy értelmesen és részletesen írja le nekünk a tényállást és azt, hogy mit szeretne tudni.

Mi BUTORT előnvesen megbízható kivitelben

Keresztény
műasztalosok
butortermékek.

HETESI GÁBOR cégnél vásárolunk.

Budapest, VI., Vilmos császár-út 53.

Styl-butorokban nagy választék.

A világhírű NIFE akkumulátorokat

és szározelemeket gyártja:

NIFE akkumulátor és villamossági rt.

Budapest, IX. ker., Vaskapu-utca 20. szám.

PAPSZT GYULA

órás és ékszerész

KOLOZSVÁR,

W e s s e l é n y i - u t c a 2. szám.

Alapítva: 1879. • Szakszerű javítások.

A legmegbízhatóbb kivitelű
Óskeresztény cég.

A m. kir. Csendőrség tagjainak kedvező feltételek.

KOLOZSVÁR, Horthy Miklós-út 14. és 30. ss. • Telefon: 11-59.

BUTORT

GYÖNE ISTVÁN

lakberendezőnél vásároljunk

KERÉKPÁR, Igyver, pisztolyok, lőszer, sportcikkek megbízható bevásárlási helye

Mihalicsko Károly

aranyéremmel kitüntetett puskaműves. Kedvező fizetési feltételek. A csendőrök elismert bevásárlási helye. **KAPOSVAR, FŐ-UTCA 22. SZÁM.**

Papagály. 1. Nincs általános jogszabály, amely a zsidóknak a sertéstartást és vágást, valamint a sertéshús élvezetét megtiltana. Egyes törvényhatóságok a zsidókat nem látják el zsirjeggyel, de ezek helyi intézkedések. 2—3. A lexikonrovatban válaszolunk. 4. A 0.7 km már egész kilométernek számít.

Temesvár. Ha valamely iparág gyakorlása oly üzletletpel felállításával jár, amely fekvése vagy az üzlet minősége által a szomszéd birtokosokat vagy lakókat vagy egyáltalán a közönséget háborgatja, megkárosíthatja avagy veszélyeztetheti, ilyen telepet csak iparhatósági telepengedély alapján szabad felállítani. A 77.221/1900. K. M. számú rendelet szerint apró állatoknak, szárnyasoknak üzletszerűen, nagyban való levágására szolgáló telepek telepengedélyezési eljárás alá tartoznak.

Jávornik. Nézetünk szerint az a körülmény, hogy a menyasszonya szülei Kanadában vannak és ezért nem áll módjukban a szükséges szülői beleegyezést megadni, a házasságkötésnek nem feltétlenül akadály. Forduljanak az árvászekhez, az esetleg hozzájárul, hogy a beleegyezést az ara nagyszülői is megadhassák, ha a tervezett házasságot az ara jövője érdekében előnyösnek látja.

Szebb jövő. 1. A lexikonrovatban felelünk. 2. A Szut. 312. pont 17. alpontja alapján semmiképpen sem jogosult az elfogás, mert nem bűncselekményről, hanem fegyelmi elbírálás alá eső szabálytalanságról van szó. 3. Vonatkozik. 4. Ez a kérdése így hangzik: „Szabad-e szalmával, illetve takarmánnyal szemre történt vételezést kötni?” Nem értjük.

Sopron 1942. A kérdezett címe: Közellátási minisztérium, Budapest, lakása: Miskolc, Kun József-utca 6.

Sz. A. 1911. Mecsei Pál csendőr címe: Szond.

Szekely Gerzson ny. tthts, Szatmárnémeti. Nem kell bejelentenie semmit. Hivatalból állandó nyugállományba helyeztetnek tekintik.

1887. sz. Bizonyos feltételek fennforgása esetén nyugdíjára előleget kaphat. Olvassa el erre vonatkozólag lapunk 1958. évi 415. oldalán a 21. sz. lexikonválaszunkat.

H. B. május Ha a honvédségnél szolgált évéből csak 10 nap hiányzik, ez nem lehet oka a mellőzésének, mert H. M. rendelet szerint a katonai szolgálati időt év csekély hiánnyal egy teljes évnél számítják. (L. lapunk f. évi kiadásának 399. oldalán „Szondi” jeligés üzenetet.) Elhiszünk, hogy fájdamásban érinti a mellőzés, aminek az okát mi nem tudhatjuk, de bizonyára meg van. Az életben mindenkit, mindenütt érnek időnként csalódások, ezek elől nem lehet elbujni, de biztosíthatjuk Önt, hogy aki erős lélekkel viseli ezeket és annál keményebben küzd, az cselekszik okosan és a végén mindenképp az boldogul.

Havasok. Türelmet kérünk, utánjárásunkra még nem kaptunk választ.

Ruha. Nincsen tisztában a dolgokkal, ami természetes is, mert hiszen a lehetőségekről, az intézkedéseket kiváltó vagy azokat gátló okokról nem lehet tájékozódva. Éppen ezért helytelenül teszi, hogy ilyen dolgokhoz hozzá akar szólni. Ezt bizza azokra, akik hozzáértéssel, felelősséggel és sok gondnal dolgoznak ezekkel az ügyekkel.

Kard. 1. Az állományparancs illetményének alapösszeget tárgyalja, a gazdasági hivatal pedig a közben rendezett (felelmet) összeget utalja ki. Ebből adódik a különbség. 2. A kérdezett esetben a csendőrségi pótdíjat számítják be a nyugdíjba.

Alapos munka. Közölje a neveket, hogy utánjárásunk a rendfokozatok megállapításának.

P. E. A nyugdíjakról szóló táblázatos kimutatás általános érvényű, valamennyi csendőrnugdíjasra vonatkozik. Közleményét nem használhatjuk.

Érdeklődő. vasút. Ha az ottani gazdasági hivatal nem tud felvilágosítást adni, forduljon a B. M. úrhoz (VI.—b. osztály).

T. J. Székesfehérvár. Levele egyik-másik része figyelmet érdemel. Terjesszenek elő javaslatot.

Tanalosztály. Előző állami alkalmazását is beszámítják a szolgálati időbe, ha igazolja, hogy a nyugdíjalapot fizette. Közvetlen nyugdíjba helyezése előtt is ráér a beszámítást kérni, de kérheti a kerületi parancsnokságtól most is állományparancsban való tárgyalását.

Haidy. Amint látjuk, Ön ismeri a rendeletet s mást mi sem mondhatunk. Jósok nem vagyunk, de nem hinnénk, hogy hamarosan visszavonják az intézkedést. Hogy aláírja-e a kötelezőjét vagy sem, ezt Önre kell bízunk, ilyen tanácsot nem adhatunk.

Jó reménység. Nem akadály.

Jó bajtársak. Az őrsöknek juttatott vagyonválság feldek kérdését az 1925. évi 14. Csendőrségi Közlönyben közzétett 157.133/VI. b. 1925. számú B. M. körrendelet szabályozza. Az ilyen föld a kincstár tulajdona, az őrs csak használja és adót, haszonbért stb. fizet utána. A rendelet megmondja azt is, hogy milyen arányban részesülnek a földben és terheiben a nősök és nőtlének. Ha visszasságok vannak a bérfizetés körül, forduljanak a községi előjárósághoz, szükség esetén a osztályparancsnoksághoz.

Ójtoz. Ha szándékosan lötték keresztül a templomi feszületet, a Btk. 191. §-ába ütköző vétség forog fenn, ha a virtuos utcai lövöldözés egy eltévedt lövedéke rongálta meg, a Kbt. 115. §-ába ütköző kihágás. A kárt okozó anyagilag is felelős.

Szilágyper. Nehéz megérteni, hogy mit akar. Valószínű azt akarja igazolni, hogy mint alórmester vizsgát tett. Ezt csak a régi okmányok alapján igazolhatja. Okmányai valószínű a nyiregyházi osztálygazdasági hivatalnál vannak, mert oda olvadt be a mátészalkai osztály gazdasági hivatala. Forduljon oda. A tényleges állományba nem veszik vissza. Iratait visszaküldtük.

Délvidék. Tudja jól, hogy névtelen levélre nem válaszolunk. Irjon nevének teljes aláírásával, akkor közöljük a címet.

Reménység. A leveléből ítélve, a leány megfelelő csendőraszonynak. Természetesen a szükséges anyagiaknak is meg kell lenniök. Hogy mennyi az, megmondja a nősülési szabályzat.

Mura. 1. Nem illeti meg. A 2. és 3. kérdésére később kap választ. 4. Esőköpeny csak szolgálaton kívül viselhető. L. 18.1942. Cs. K.-ban közzétett 720.658/20. 1942. számú H. M. rendeletet. 5. Még nem lehet tudni. Az érdekelteket idejében értesítik. Beküldött cikkének közölhetőségéről elbírálás után adunk üzenetet. Üdvözöljük.

V. J. Csap. A napirendszerinti foglalkozás belső szolgálat, a csendőrnek magatartásában és öltözködésében is alkalmazkodnia kell ehhez. Ez nem jelenti természetesen

Kisfogyasztású

petroleum-
gáz

vilámpák

Kévilámpák

Aladdin, rt., Budapest, VII, Nyár-u. 7

A mi kir csendőrség állandó szerződéses
székvásárlója és ruhakészítője

Trunkhahn
szövet kővetken a gyártól!

ELADÁS:

IV. PROHÁSZKA D.-UTCA 8
VI. TERÉZ-KÖRÜT &
VII. BAROSS-TÉR 13.

AZ ORSZÁG-EGYETLEN ŐSKERESZTÉNY POSZTÓVÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BOCSKAY-ÚT 117 SZÁM

azt, hogy legjobb ruhájában mereven üljön órákhosszat az asztal mellett, de azt igen, hogy komolyan és fegyelmezetten viselkedjék. Megengedhetőnek tartjuk, hogy különösen meleg nyári napokon, amikor a szobában vagy lugásban is füllesztő a hőség, az őrsparancsnok a legénység zubbonyát levette. Csupán egyesek, engedély nélkül a foglalkozási idő alatt ezt nem tehetik meg. Más a helyzet a foglalkozási idő után, amikor az őrs a csendőr otthonává válik. Az illemre ilyenkor is adnia kell a csendőrnek, a laktanyában lakó családok szeme elé nem mehet alsónadrágban s a panaszosokat sem fogadhatja ingujjban.

Szerencse. Derék csendőr, hogy ilyen gondolatokkal foglalkozik, mi mégsem bízhatjuk, hogy belefogjon. Sok időt igénybevevő nagy munka lenne ez s valószínű nem sikerülne úgy, hogy a kiadását engedélyeznék. Ehhez nagy tapasztalat és tudás kell, mint az Öné. Tudomásunk szerint arra illetékesek is foglalkoznak ezzel a gondolattal. A kérelmet szolgálati úton kellene beadnia.

Magyar vér. A származás igazolásához szükséges okmányok beszerzését nem akadályozhatja az a körülmény, hogy szülei vadházasságban éltek. Így is be tudja szerezni az apja és az anyja részéről az okmányokat, de hitelt érdemlően (községi előjáróság útján) kell igazolnia azt is, hogy szülei vadházasságban éltek s Ön ebből az együttélésebből született. Ha a legszorgosabb utánjárással sem tudja valamelyik szülője okmányait beszerezni, nem tehet mást, mint hogy ezt bejelenti. Azt nem tudhatjuk, hogy így igazolják-e és megmaradhat-e a testületben.

Cs. F. Próbálja meg legalább az apai nagyszülők halotti anyakönyvi kivonatát megszerezni. Terjessze fel azokat a hiányzókat helyett, esetleg felhasználhatók valószínűsítésre. Az is lehet, hogy a halotti anyakönyvi kivonattól a születési hely megállapítható. Egyebekben olvassa el „Magyar vér” jellegű üzenetünket.

Vitakozás (H. L.). Helyesen járt el. A csendőr Btk. II. 1505. oldalán foglaltak igazolják Önt.

Cspl. 1. Osztály székelyén van, a rendeletek kéznél vannak s a felvilágosítást megkaphatja ott. 2. Erdeklődünk, ezidőszert nem várható változás. Többgyermekes nők áthelyezése rendszerint kellemetlen, sőt nehéz helyzet elé állítja a családot. Ez így volt mindig és így is lesz. Sokszor azonban a családfő nehézsége is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az áthelyezéssel járó kisebb-nagyobb bajok szükségtelenül megnövekedjen. Távol áll tőlünk, hogy ezzel az Ön nehéz helyzetére célozzunk, általánoságban, tapasztalatból mondjuk ezt. Ha a gyermekek még nem, vagy már nem szorulnak iskolázásra, vagy pedig

az új állomáshelyen is van megfelelő iskola, a legnagyobb gond már elesik. Hogy az új állomáshelyen rosszabbak a lakásviszonyok, ezt nem vehetik figyelembe a szolgálat zavartalan fenntartásáért felelős tényezők. A saját ház vagy a közeledő nyugállomány sem képezhet okot arra, hogy valakit ne helyezzenek át, ha szolgálati érdekek mellett szólnak. Képzeld csak el, hová vezetne, ha ilyen kérelmeket a szolgálat és mások érdekeinek figyelembevételével nélkül mindig teljesítenének. Ha lehet, úgymint megteszik. Amikor Önt új állomáshelyére áthelyezték, ott volt Önre szükség, azóta régi helyét betöltötték s most nincs ott hely. Ez a helyzet, ezt meg kell érteni minden állami alkalmazottnak.

Vérző szív. A mellőzésnek meg van az oka. Valószínűnek tartjuk, hogy az utolsó három évben nem volt meg a megkívánt (legalább igen jó) minősítése. Orvoslásért nem fordulhat sehová. Csak igyekezzék, dolgozzék jól és szorgalmasan, mihelyt a feltételek megvannak, előlép.

Sz. 33.333. A közölt adatok szerint a leány csendőrfeleségnek megfelelőnek látszik. Azt Önnek kell tudnia, hogy valamennyi feltételnek (erkölcsi, anyagi) megfelel-e.

Hoverlai. Őrmesterré azokat az 1936. csendőrségi toborzási évfolyambeli csendőröket léptették elő, akik a járőrvezetői tanfolyamot kiváló vagy igen jó eredménnyel végezték el. Az Ön gyenge írása után ítélvé, úgy hisszük, hogy gyengébben végezte a tanfolyamot s talán azért mellőzték most. Ajánljuk, hogy gyakorolja az írását, mert így mindig baja lesz. Erős akarattal és kitartással egy év alatt szépen írhat.

1914. Igen, csak 1943. május 1-én kerül sorra.

Akit a sors is üldöz. Először is: semmiféle közlést sem terelünk hivatalos útra, hacsak az nem tartalmaz kimondottan bűncselekményt (rágalmazás, stb.). Másodszor: köszönjük a bizalmat, amellyel feltárja előttünk nehéz sorsát és tanácsunkat kéri. Ezt azonban csak részben adhatjuk meg, éspedig azért, mert három fenytéséről csak Ön tájékoztat és nem az előjárók is. Egyoldalú kép nekünk nem elég ily dolgokban ahhoz, hogy ítéljünk. De elég öreg katonának vagyunk viszont ahhoz, hogy azt tanácsoljuk: ha egész férfi és egész csendőr akar lenni, szorítsa össze a fogát és ne nézzen mást, csak a kötelességeket. Mutassa meg, hogy milyen legény Ön a cselekvésekben, a munkában. Meglátja: előjárói szeretettel fognak Önre nézni. Nyugodjék tehát bele, hogy fenytései miatt nem léptették most elő. A rehabilitációs törvény nem vonatkozatható az Ön esetére.

Kisbér. A 45.100/1942. I. M. rendelet szerint a rendkívüli viszonyokra tekintettel meg van engedve, hogy mindazok, akik községi bizonyítvánnyal három hónapos cséplési gyakorlatot igazolnak, az 1942. évben bércséplési iparigazolvány nélkül is végezhesenek. Egyébként gépkészelői vizsgát tennie kell. Őrsparancsnokiskola kezdetéről, az évfolyamokról értesülni fognak.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

1908. Jól ír, kedves dolog. közlésre azonban nem alkalmas. Más munkával szívesen látjuk.

A csendőr és a falu. Szép munkát látunk soraiból, de olvasóinknak azt kellett volna megmutatni: hogyan, mi módon érte el az eredményt? Ez lett volna a tanítás. Így nem tudjuk használni.

M. I. Ujvidék. Nem felel meg.

12345. Nem felel meg.

Érett kalász. Nem felel meg.

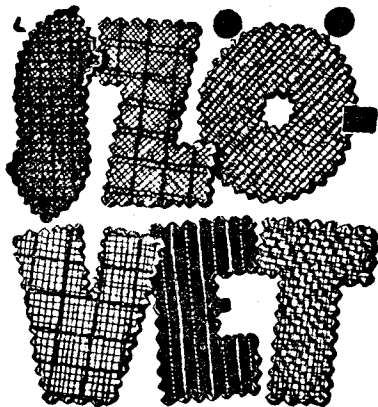
T. I. Magyarvárta. Ritmusa nem jó, a gondolat jó. Nem közölhetjük.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Besenyői BEÜTHY KÁLMÁN alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 18.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

Térképudonság RADNAI HAVASOK 1:200.000 mérték. 78x100 cm nagyság, ótszínű nyomás.
A M. KR HONVÉD TÉRKEPÉSZETI INTÉZET KIADÁSA.
Ára Pengő 2.50.
Kapható: KÓKAI LAJOS főbizományosnál, Budapest, IV., Kamermayer-u. 3.
Ára előzetes beküldése esetén (bélyegben is) bérmentve.

FOLYÓSZÁMLÁRA IS

KERESZTÉNY CÉG

és minden más textil áru

Trilion
RUHÁZATI RT.
ÜLLŐI-ÚT 14.